

Briselē, 2017. gada 20. decembrī
(OR. en)

15879/17

**Starpiestāžu lieta:
2016/0379 (COD)**

**ENER 518
ENV 1079
CLIMA 353
COMPET 885
CONSOM 404
FISC 362
CODEC 2110**

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Iepriekš. dok. Nr.:	15237/17
K-jas dok. Nr.:	15135/1/16 ENER 418 ENV 758 CLIMA 169 COMPET 637 CONSOM 301 FISC 221 IA 131 CODEC 1809 REV1 + ADD 1 REV 1 + ADD 2 REV 1
Temats:	Priekšlikums – EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA par elektroenerģijas iekšējo tirgu (pārstrādāta redakcija)

Padome 2017. gada 18. decembrī izvērtēja pielikumā izklāstīto prezidentvalsts kompromisa tekstu. Teksts tika grozīts Padomes sanāksmes laikā, un pēc tam tika panākta vispārēja pieeja.

Ar vispārējo pieeju tiek noteikta Padomes provizoriskā nostāja par šo priekšlikumu, un tā ir pamats tam, lai gatavotos sarunām ar Eiropas Parlamentu.

Papildinājumi no trim pārskatīšanas reizēm (dok. 10681/2017, 10681/17 REV 1, 14625/17, 15237/17) salīdzinājumā ar Komisijas priekšlikumu ir norādīti **treknrakstā**.

Jauns teksts, kas pievienots pēc Padomes 18. decembra sanāksmes (dok. 15237/17), ir norādīts **pasvītrotā treknrakstā**.

Visi svītrojumi ir norādīti ar [].

2016/0379 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par elektroenerģijas iekšējo tirgu

(pārstrādāta redakcija)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 194. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 714/2009 ¹ ir būtiski grozīta vairākas reizes. Tā kā ir paredzēts izdarīt vēl citus grozījumus, minētā regula skaidrības labad ir jāpārstrādā.
- (2) Enerģētikas savienības mērķis ir patērētājiem – gan mājsaimniecībām, gan uzņēmumiem – sagādāt **drošu**, neapdraudētu, ilgtspējīgi saražotu, konkurētspējīgu enerģiju par pieņemamu cenu. Vēsturiski elektroenerģijas sistēmā dominēja vertikāli integrēti (bieži publiskā īpašumā esoši) monopoli ar lielām centralizētām atomelektrostacijām vai fosilā kurināmā elektrostacijām. Elektroenerģijas iekšējais tirgus, ko pakāpeniski ievieš kopš 1999. gada, tiek veidots tā, lai visiem patērētājiem Savienībā – kā iedzīvotājiem, tā uzņēmumiem – būtu izvēles iespējas, rastos jaunas uzņēmējdarbības izdevības, attīstītos pārrobežu tirdzniecība, tādējādi paaugstinot efektivitāti, panākot konkurētspējīgākas cenas un labāku pakalpojuma kvalitāti, kā arī sniedzot ieguldījumu piegādes drošības un ilgtspējas pilnveidē. Elektroenerģijas iekšējais tirgus ir kāpinājis konkurenci, jo īpaši vairumtirgu līmenī, un pārrobežu tirdzniecību. Tas joprojām ir efektīva enerģijas tirgus pamats.
- (3) Eiropas energosistēmā šobrīd notiek visbūtiskākie pārkārtojumi pēdējo desmitgažu laikā, un elektroenerģijas tirgus ir šo pārkārtojumu centrā. [] **Šis pārmaiņas** tirgus dalībniekiem **rada un sekmē** jaunas izdevības un izaicinājumus. Taču vienlaikus tehnoloģiskie jaunieviešumi paver ceļu jaunām patērētāju līdzdalības un pārrobežu sadarbības formām.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 714/2009 (2009. gada 13. jūlijs) par nosacījumiem attiecībā uz pieeju tīklam elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā un par Regulas (EK) Nr. 1228/2003 atcelšanu (OV L 211, 14.8.2009., 15. lpp.).

- (3.a) Šī regula paredz noteikumus, ar kuriem nodrošina iekšējā enerģijas tirgus darbību, vienlaikus iekļaujot ierobežotu skaitu prasību, kas saistītas ar atjaunojamo energoresursu enerģijas veidu attīstību un vides politiku, it sevišķi [] īpašus noteikumus attiecībā uz konkrētām atjaunojamo energoresursu enerģijas [] ražošanas ietaisēm, kuri attiecas uz atbildību par balansēšanu, dispečēšanu un pārdispečēšanu, [] kā arī jaunas ražošanas jaudas CO₂ emisiju robežvērtību, ja tā attiecas uz jaudas mehānismu.**
- (4) Valstu intervences, kas bieži vien notiek nekoordinēti, ir izraisījušas elektroenerģijas vairumtirgus kropļojumus, kuri savukārt negatīvi ietekmē investīcijas un pārrobežu tirdzniecību.
- (5) Iepriekš elektroenerģijas lietotāji bija pavisam pasīvi dalībnieki un bieži elektroenerģiju iepirka par regulētām cenām, kam nebija tiešas sasaistes ar tirgu. Nākotnē jānodrošina, lai lietotājiem būtu iespējas tirgū iesaistīties pilnvērtīgi, proti, lai tie būtu vienlīdzīgā stāvoklī ar citiem tirgus dalībniekiem. Lai integrētu arvien pieaugošos atjaunojamo energoresursu enerģijas apjomus, nākotnes elektrosistēmā būtu jāizmanto visi pieejamie elastības resursi, proti, pieprasījuma reakcija un uzkrāšana. [] Ir jāsekmē arī energoefektivitāte.
- (6) Ciešāka tirgu integrācija un pāreja uz variablāku elektroenerģijas ražošanu nozīmē, ka valstu enerģētikas rīcībpolitikas ir vairāk jākoordinē ar kaimiņvalstīm un ka ir jāizmanto izdevības, ko sniedz elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecība.
- (7) Ir izstrādāts tiesiskais regulējums, kas ļauj ar elektroenerģiju tirgoties visā Savienībā. Izstrādāto regulējumu papildina vairāku tīkla kodeksu un vadlīniju pieņemšana elektroenerģijas tirgu integrēšanai. Šie tīkla kodeksi un vadlīnijas ietver tirgus noteikumus, kā arī sistēmas darbības un tīkla pieslēguma noteikumus. Lai nodrošinātu pilnīgu pārredzamību un palielinātu juridisko noteiktību, atbilstīgi parastajai likumdošanas procedūrai būtu jāpieņem arī galvenie principi, kas regulē tirgus darbību un jaudas piešķiršanu balansēšanas, tekošās dienas, nākamās dienas un nākotnes tirgus laikposmos, un tie jāsakopo vienā aktā.

- (7.a) Balansēšanas vadlīnijas 13. pantā nosaka procesu, kurā pārvades sistēmu operatoriem ir iespēja pilnībā vai daļēji deleģēt savus uzdevumus trešai personai. Deleģējošajiem pārvades sistēmu operatoriem būtu jāpaliek atbildīgiem par to, lai tiktu nodrošināta šajā regulā noteikto pienākumu izpilde. Tāpat arī dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai uzdot trešai personai uzdevumus un pienākumus. Šādai uzdošanai būtu jāattiecas tikai uz valsts līmenī veiktiem uzdevumiem un pienākumiem (piemēram, nebalansa norēķini). Uzdošanas ierobežojumiem nevajadzētu izraisīt nevajadzīgas izmaiņas esošajās valstu kārtībās. Tomēr pārvades sistēmu operatoriem būtu jāpaliek atbildīgiem par uzdevumiem, kas tiem uzticēti, ievērojot [Elektroenerģijas direktīvas pārstrādātās redakcijas] 40. pantu.**
- (7.b) Balansēšanas vadlīnijās 18., 30. un 32. pantā ir noteikts, ka balansēšanas enerģijas standarta un specifisko produktu cenu noteikšanas metodei būtu jādod tirgus dalībniekiem pozitīvs stimuls savā nebalansa cenas zonā uzturēt un/vai palīdzēt atjaunot balansu sistēmā, samazināt sistēmas nebalansa gadījumus un izmaksas sabiedrībai. Ar šādu cenu noteikšanas pieeju būtu jācenšas panākt ekonomiski efektīvu pieprasījumsreakcijas un citu balansēšanas resursu izmantošanu, ievērojot darbības drošības robežas. Ar balansēšanas jaudas iepirkumā izmanto cenu noteikšanas metodi būtu jācenšas panākt ekonomiski efektīvu pieprasījumsreakcijas un citu balansēšanas resursu izmantošanu, ievērojot darbības drošības robežas.**
- (7.c) Balansēšanas enerģijas tirgu integrācijai būtu jāsekmē efektīva tekošās dienas tirgus darbība, lai tirgus dalībniekiem sniegtu iespēju pašiem nodrošināt savu balansu pēc iespējas tuvāk reāllaikam, kā noteikts balansēšanas enerģijas tirgus slēgšanas laikos, kas definēti balansēšanas vadlīniju 24. pantā. Pārvades sistēmas operatoriem, izmantojot balansēšanas tirgu, būtu jānovērš tikai tie nebalansa gadījumi, kas saglabājušies pēc tekošās dienas tirgus beigām. Balansēšanas vadlīnijas 53. pantā paredz nebalansa norēķinu perioda saskaņošanu Eiropā, proti, tā ilgums ir 15 minūtes. Šādai saskaņošanai būtu jāsekmē tekošās dienas tirdzniecība un jāsekmē tādu tirdzniecības produktu izstrāde, kam ir vienādi piegādes logi.**

- (7.d) Lai pārvades sistēmas operatori balansēšanas jaudu varētu iepirkt un izmantot efektīvi, ekonomiski un atbilstoši tirgus principiem, ir jāveicina tirgus integrācija. Šajā sakarā balansēšanas vadlīniju IV sadaļā ir noteiktas trīs metodikas, ar kuru palīdzību pārvades sistēmas operatori var piešķirt starpzonu jaudu balansēšanas jaudas apmaiņai un rezervju kopīgošanai, ja tas ir pamatoti saskaņā ar izmaksu un ieguvumu analīzi: kooptimizācijas process, tirgbalstīts piešķiršanas process un ekonomiskās efektivitātes analīzē balstīta piešķiršana. Kooptimizācijas piešķiršanas process būtu jāveic nākamās dienas laikposmā, turpretī tirgbalstīto piešķiršanas procesu varētu izmantot gadījumos, kad līgumu slēdz ne agrāk kā vienu nedēļu pirms balansēšanas jaudas nodrošināšanas, un ekonomiskās efektivitātes analīzē balstīto piešķiršanu – gadījumos, kad līgumu slēdz agrāk kā vienu nedēļu pirms balansēšanas jaudas nodrošināšanas, ar noteikumu, ka piešķirtie daudzumi ir ierobežoti un ka katru gadu tiek veikts novērtējums. Tiklīdz attiecīgās regulatīvās iestādes ir apstiprinājušas starpzonu jaudas piešķiršanas procesa metodiku, divi vai vairāki pārvades sistēmu operatori varētu sākt metodikas agrīnu piemērošanu, lai gūtu pieredzi un nākotnē metodiku bez aizķeršanās varētu piemērot arī citi pārvades sistēmu operatori. Šādas metodikas (ja tāda ir) piemērošana tomēr būtu jāaskaņo starp visiem pārvades sistēmu operatoriem, lai veicinātu tirgus integrāciju.
- (7.e) Balansēšanas vadlīniju V sadaļā ir noteikts, ka nebalansa norēķinu vispārējais mērķis ir nodrošināt, ka balansatbildīgās puses efektīvi palīdz uzturēt balansu sistēmā, un stimulēt tirgus dalībniekus uzturēt un/vai palīdzēt atjaunot balansu sistēmā. Lai balansēšanas tirgus un vispārējo energosistēmu pielāgotu pieaugošajam variablu atjaunojamo energoresursu īpatsvaram, nebalansa cenām būtu jāatspoguļo enerģijas reāllaika vērtība.

- (7.f) Vadlīnijās par jaudas piešķiršanu un pārslodzes vadību ² ir sīki izklāstītas vadlīnijas par starpzonu jaudas piešķiršanu un pārslodzes vadību nākamās dienas un tekošās dienas tirgos, tostarp prasības attiecībā uz kopīgu metodiku izveidi nolūkā noteikt jaudas apjomu, kas vienlaikus ir pieejams starp tirdzniecības zonām, kritērijiem efektivitātes izvērtēšanai un pārskatīšanas procesu tirdzniecības zonu definēšanai. 32. un 34. pantā ir izklāstīti noteikumi par tirdzniecības zonu konfigurācijas izvērtēšanu, 41. un 54. pantā ir noteikti saskaņoti limiti maksimālajām un minimālajām klīringa cenām nākamās dienas un tekošās dienas laikposmos, 59. pantā ir izklāstīti noteikumi par tekošās dienas starpzonu tirgus slēgšanas laiku, savukārt vadlīniju 74. pantā ir izklāstīti noteikumi par pārdispečēšanas un kompensācijas tirdzniecības izmaksu dalīšanas metodiku.**
- (7.g) Vadlīnijās par nākotnes jaudas piešķiršanu ³ ir sīki izklāstīti noteikumi par starpzonu jaudas piešķiršanu paredzamajos tirgos, par kopīgas metodikas izveidi nolūkā noteikt starpzonu ilgtermiņa jaudu, par vienotās piešķiršanas platformas izveidi Eiropas līmenī, kas sniedz ilgtermiņa pārvades tiesības, un par iespēju atgriezt ilgtermiņa pārvades tiesības turpmākai nākotnes jaudas piešķiršanai vai pārvest ilgtermiņa pārvades tiesības starp tirgus dalībniekiem. Vadlīniju 30. pantā ir izklāstīti noteikumi par nākotnes nodrošinājuma produktiem.**

² Komisijas Regula (ES) 2015/1222 (2015. gada 24. jūlijs), ar ko izveido jaudas piešķiršanas un pārslodzes vadības vadlīnijas.

³ Komisijas Regula (ES) 2016/1719 (2016. gada 26. septembris), ar ko izveido nākotnes jaudas piešķiršanas vadlīnijas.

- (7.h) Tīkla kodeksā par prasībām ražotājiem ⁴ ir izklāstītas prasības par elektroenerģijas ražošanas ietaišu, proti, sinhronu elektroenerģijas ģenerēšanas moduļu, elektroenerģijas parka moduļu un atkrastes elektroenerģijas parka moduļu, tīkla pieslēgumu starpsavienotai sistēmai. Tādējādi šī regula palīdz nodrošināt godīgas konkurences apstākļus iekšējā elektroenerģijas tirgū, nodrošina sistēmas drošību un atjaunojamo energoresursu integrāciju un veicina elektroenerģijas tirdzniecību Savienības mērogā. Tīkla kodeksa 66. un 67. pantā ir izklāstīti noteikumi par jaunajām tehnoloģijām elektroenerģijas ražošanā.
- (8) Galvenajiem tirgus principiem būtu jāparedz, ka elektroenerģijas cenas nosaka pieprasījums un piedāvājums. Šīm cenām būtu jāsignalizē, kad ir vajadzīga elektroenerģija, un tādējādi, balstoties tirgū, jāstimulē investīcijas elastības resursos, piemēram, elastīgā elektroenerģijas ražošanā, starpsavienojumos, pieprasījumreakcijā vai uzkrāšanā.
- (9) **Lai gan** elektroenerģijas sektora dekarbonizācija, atjaunojamo energoresursu enerģijas daļai tirgū kļūstot arvien nozīmīgākai, **ir viens no Enerģētikas savienības mērķiem** [], ir ārkārtīgi svarīgi, lai tirgū tiktu novērsti esošie šķēršļi pārrobežu tirdzniecībai un sekmētas investīcijas atbalsta infrastruktūrā, piemēram, elastīgākā elektroenerģijas ražošanā, starpsavienojumos, pieprasījumreakcijā un uzkrāšanā. Lai atbalstītu šo pārorientēšanos uz variablu un izklīdētu elektroenerģijas ražošanu un nodrošinātu, ka enerģijas tirgus principi veido pamatu Savienības nākotnes elektroenerģijas tirgiem, ir būtiski no jauna pievērsties īstermiņa tirgiem un iztrūkuma cenām.

⁴ Komisijas Regula (ES) 2016/631 (2016. gada 14. aprīlis), ar ko izveido tīkla kodeksu par ģeneratoriem piemērojamajām tīkla pieslēguma prasībām.

- (10) Īstermiņa tirgi uzlabos likviditāti un konkurenci, ļaujot tirgū pilnvērtīgi iesaistīt vairāk resursu, jo īpaši tos, kas ir elastīgāki. Iedarbīgas iztrūkuma cenas mudinās tirgus dalībniekus būt pieejamiem tad, kad tirgū tas ir visvairāk vajadzīgs, un tās nodrošina, ka tie savas izmaksas var atgūt vairumtirgū. Tāpēc ir ļoti svarīgi nodrošināt, ka pēc iespējas tiek atcelti administratīvie un netiešie cenas griesti, lai iztrūkuma cenas varētu sasniegt zudušās slodzes vērtību. Tiklīdz īstermiņa tirgi un iztrūkuma cenas būs pilnībā iestrādāti tirgus struktūrā, tie palīdzēs atteikties no citiem pasākumiem, piemēram, jaudas mehānismiem, ar kuriem panāk piegādes drošību. Tajā pašā laikā iztrūkuma cenām, kas neparedz cenas griestus vairumtirgū, nevajadzētu apdraudēt iespējas nodrošināt, ka galalietotāju (jo īpaši mājsaimniecību un MVU) maksātās cenas ir uzticamas un stabilas.
- (11) **Ievērojot Savienības valsts atbalsta noteikumus atbilstoši 107., 108. un 109. pantam,** atkāpes no tirgus pamatprincipiem (piemēram, atbildība par balansēšanu, tirgabalstīta dispečēšana vai [] pārdispečēšana) samazina elastīguma signālus un rada šķēršļus tādu risinājumu attīstīšanai kā uzkrāšana, pieprasījuma reakcija vai agregēšana. Lai gan atkāpes joprojām ir nepieciešamas, lai dažiem dalībniekiem (jo īpaši mājsaimniecībām un MVU) neradītu nevajadzīgu administratīvo slogu, plašas atkāpes, kas aptver veselas tehnoloģijas, nav saskanīgas ar **mērķi** [] panākt tirgabalstītu un efektīvu dekarbonizācijas **procesu**, tāpēc tās būtu jāaizstāj ar mērķorientētākiem pasākumiem.

- (12) Nosacījums efektīvai konkurencei elektroenerģijas iekšējā tirgū ir nediskriminējoša un pārredzama maksa par tīkla lietošanu, tostarp par pārvades sistēmas savienojošo elektrolīniju lietošanu. **Nekoordinēta starpsavienotāju jaudas samazināšana aizvien vairāk ierobežo elektroenerģijas apmaiņu starp dalībvalstīm, un tā ir kļuvusi par nopietnu šķērslī funkcionējoša iekšējā elektroenerģijas tirgus attīstībai.** Šo [] starpsavienotāju pieejamā jauda būtu **tādēļ** jānosaka to maksimālajos līmeņos, kas atbilst tīkla drošas darbības drošuma standartiem, **tostarp ievērojot (n-1) drošību.** Tomēr ir daži ierobežojumi jaudas līmeņa noteikšanai savītā tīklā. Neplānotu plūsmu līmenim nevajadzētu pārsniegt to, ko varētu sagaidīt tirdzniecības zonā bez strukturālas pārslodzes. Turklāt varētu rasties paredzamas problēmas saistībā ar tīkla drošības garantēšanu, piemēram, tīkla apkopes gadījumā. Varētu rasties arī katrā gadījumā specifiski tīkla drošības jautājumi. Ierobežojumi, kas pārsniedz šo līmeni, ir pieņemami tikai uz ierobežotu pārejas posmu, kas nepieciešams, lai [] pašreizējo fizisko stāvokli tīklos pielāgotu tā, lai izmantotu starpsavienotāju maksimālo jaudu. Ar jauno mērķrādītāju un, ja tā ir piemērojama, lineāro trajektoriju uz šo līmeni būtu jānodrošina, ka starpsavienotāja jaudas minimuma daļa ir pieejama tirdzniecībai vai tiek attiecīgi izmantota jaudas aprēķināšanā. Cilpas plūsmas jaudas aprēķināšanā būtu jāņem vērā vienīgi tāda apjomā, kādā tās pastāvētu bez iekšējas pārslodzes. Lai gan daži skaidri noteikti starpzonu jaudas ierobežojumi var būt pamatoti, tomēr ir jānosaka minimālā robežvērtība, lai nepieļautu atkāpes iespējas pārmērīgu izmantošanu un sniegtu tirgus dalībniekiem paredzamu jaudas vērtību. Ja tiek izmantota plūsmbalstīta pieeja, ar šo robežvērtību būtu jānosaka starpsavienotāja siltumietilpības minimuma daļa, kas jāizmanto kā ievaddati koordinētā jaudas aprēķinā saskaņā ar jaudas aprēķināšanas un pārslodzes vadības vadlīnijām.

- (13) Ir svarīgi izvairīties no konkurences izkropļošanas, kas rodas, dalībvalstu pārvades sistēmu operatoriem lietojot atšķirīgus drošuma, darbības un plānošanas standartus. Turklāt būtu jānodrošina pārredzamība tirgus dalībniekiem attiecībā uz pieejamo pārvades jaudu un drošības, darbības un plānošanas standartiem, kas ietekmē pieejamās pārvades jaudas.
- (14) Lai efektīvi ievirzītu investīcijas, ar cenām arī jādod signāli par to, kur elektroenerģija nepieciešama visvairāk. Lai zonālā elektrosistēmā novietojumsignāli būtu pareizi, pārredzamā procesā ir saskanīgi, objektīvi un ticami jānosaka tirdzniecības zonas. Lai nodrošinātu Savienības elektrotīkla efektīvu darbību un plānošanu un dotu iedarbīgus cenu signālus jaunai elektroenerģijas ražošanas jaudai, pieprasījuma reakcijai vai pārvades infrastruktūrai, tirdzniecības zonām būtu jāatspoguļo strukturālā pārslodze. Proti, lai novērstu iekšējo pārslodzi, nevajadzētu samazināt starpzonu jaudu.

(14.a) Lai ņemtu vērā tirdzniecības zonu optimizēšanas atšķirīgos principus, nekaitējot likvidajiem tirgiem un ieguldījumiem tīklos, būtu jāparedz divi varianti pārslodzes novēršanai. Dalībvalstis var izvēlēties vai nu tirdzniecības zonas sadalīšanu, vai tādus pasākumus kā tīkla nostiprināšana un tīkla optimizēšana. Šāda lēmuma sākumpunktam vajadzētu būt ilgtermiņa strukturālās pārslodzes apzināšanai, ko veic vai nu dalībvalsts pārvades sistēmas operators vai tirdzniecības zonu izvērtēšanā. Dalībvalstīm vispirms būtu jācenšas rast kopīgu risinājumu, kā vislabāk novērst pārslodzi. Šajā sakarā dalībvalstis varētu pieņemt daudznacionālus vai nacionālus rīcības plānus pārslodzes novēršanai. Šā rīcības plāna īstenošanas beigās dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai izvēlēties, vai tās dod priekšroku sadalīšanai vai atlikušās pārslodzes nosegšanai ar korektīviem pasākumiem, kuru izmaksas tās sedz. Pēdējā minētajā gadījumā tām nepiemēro sadalīšanu pret to gribu, kamēr vien tiek sasniegts minimālais jaudas atsauces rādītāja līmenis. Minimālajam jaudas līmenim, kas būtu jāizmanto jaudas aprēķināšanā, vajadzētu būt kritiskā tīkla elementa jaudas procentuālam daudzumam pēc tam, kad ir ievērotas darbības drošības robežas bojājumsituācijā un ņemta vērā uzticamības rezerve. Kritiskā tīkla elementu jaudā nebūtu jāņem vērā iekšējās pārslodzes vai plūsmas, kuras neplānotā veidā izplūst no tās pašas tirdzniecības zonas un ieplūst tajā. Komisijas lēmumam par tirdzniecības zonu konfigurāciju vajadzētu būt iespējamam kā galējam līdzeklim un vajadzētu grozīt tirdzniecības zonu konfigurāciju vienīgi tajās dalībvalstīs, kuras izvēlējušās sadalīšanu vai kuras nav sasniegušas minimālo atsauces rādītāja līmeni. Dalībvalstīm, kuras pieņem rīcības plānu pārslodzes novēršanai ar pasākumiem, būtu jāpiemēro pakāpeniskas ieviešanas periods starpsavienotāju atvēršanai. Šajā nolūkā dalībvalstīm būtu jāvienojas par lineāru trajektoriju, kuras sākumpunkts ir uz šīs robežas piešķirtā jauda pirms rīcības plāna īstenošanas.

- (15) Lai tirgu efektīvi integrētu [], ir sistemātiski jānovērš šķēršļi pārrobežu tirdzniecībai, kas palīdzēs pārvarēt tirgu sadrumstalotību un kas Savienības enerģijas lietotājiem ļaus pilnībā baudīt labumu, ko sniedz integrēti elektroenerģijas tirgi un konkurence.
- (16) Ar šo regulu būtu jāparedz pamatprincipi attiecībā uz tarifikāciju un jaudu piešķiršanu, vienlaikus nodrošinot vadlīniju pieņemšanu, kurās ir sīki izstrādāti turpmākie būtiskie principi un metodes, lai ļautu ātri pielāgoties izmaiņām apstākļos.
- (17) Pārslodzes problēmu vadībai būtu jāsniedz pareizi ekonomiskie signāli pārvades sistēmas operatoriem un tirgus dalībniekiem, un tā pamatā vajadzētu būt tirgus mehānismiem.
- (18) Pārvadot elektroenerģijas pārrobežu plūsmas savos elektrotīklos, rodas izmaksas, par kurām atvērtā, konkurenciālā tirgū pārvades sistēmu operatoriem būtu jāsaņem kompensācija no to valsts pārvades sistēmu operatoriem, kurās rodas šīs pārrobežu elektroenerģijas plūsmas, un to sistēmu operatoriem, kurās šīs plūsmas tiek saņemtas.
- (19) Maksājumi un ieņēmumi, ko rada kompensācijas mehānisms starp pārvades sistēmu operatoriem, būtu jāņem vērā, nosakot valstu tīklu tarifus.

- (20) Faktiski maksājamās summas par pārrobežu piekļuvi pārvades sistēmai var būtiski atšķirties atkarībā no attiecīgā pārvades sistēmas operatora, kā arī atšķirību dēļ starp dalībvalstīs piemērojamām tarifkācijas sistēmām. Tādēļ ir vajadzīgs konkrēts saskaņošanas līmenis, lai izvairītos no tirdzniecības izkropļojumiem.
- (21) Vajadzētu būt noteikumiem par to ieņēmumu izlietojumu, kurus gūst no pārslodzes vadības procedūrām, ja vien attiecīgā starpsavienotāja īpatnības nepamato atbrīvojumu no šiem noteikumiem.
- (22) Lai visiem tirgus dalībniekiem nodrošinātu līdzvērtīgus konkurences apstākļus, tīkla tarifi būtu jāpiemēro tā, lai ne pozitīvā, ne negatīvā virzienā nebūtu diskriminācijas starp produkciju, kas pieslēgta sadales līmenī, un produkciju, kas pieslēgta pārvades līmenī. Tiem nevajadzētu diskriminēt enerģijas uzkrāšanu un mazināt stimulu iesaistīties pieprasījuma reakcijā, kā arī tiem nevajadzētu likt šķēršļus energoefektivitātes uzlabojumiem.
- (23) Lai tarifu noteikšana jomās, kur saistoša saskaņošana netiek uzskatīta par lietderīgu, kļūtu pārredzamāka un tos būtu vieglāk salīdzināt, Eiropas Energo regulatoru sadarbības aģentūrai (turpmāk "Aģentūra"), kas izveidota ar (Regulas (EK) Nr. 713/2009 pārskatīto redakciju, kas ierosināta ar COM(2016) 863/2), būtu jāizdod [] **paraugprakses ziņojums** par tarifu metodikām.
- (24) Lai labāk nodrošinātu optimālas investīcijas Eiropas mēroga tīklā un risinātu problēmgadījumus, kad nacionālo prioritāšu dēļ nav iespējams realizēt dzīvotspējīgus starpsavienojuma projektus, būtu atkārtoti jāapsver pārslodzes rentes ieviešana, un **tai būtu jāsekmē** [] tas, lai garantētu pieejamību un saglabātu vai palielinātu starpsavienojuma jaudas.

- (25) Lai panāktu elektroenerģijas pārvades tīkla optimālu pārvaldību un lai būtu iespējams tirgot un piegādāt elektroenerģiju pāri robežām Savienībā, būtu jāizveido elektroenerģijas pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīkls (*ENTSO-E*). *ENTSO-E* uzdevumi būtu jāveic atbilstoši Savienības konkurences noteikumiem, kurus joprojām piemēro *ENTSO-E* lēmumiem. *ENTSO-E* uzdevumiem vajadzētu būt skaidri definētiem, un tā darbības metodēm būtu jānodrošina *ENTSO-E* darbības efektivitāte, pārredzamība un reprezentatīvais raksturs. *ENTSO-E* sagatavotie tīkla kodeksi nav paredzēti, lai aizstātu vajadzīgos valstu tīkla kodeksus attiecībā uz jautājumiem, kas nav pārrobežu jautājumi. Tā kā efektīvāku darbu var panākt ar reģionālu pieeju, pārvades sistēmu operatoriem vispārējā sadarbības struktūrā būtu jāizveido reģionālas struktūras, vienlaikus panākot to, ka reģionālā līmenī sasniegtie rezultāti atbilst Savienības līmeņa tīkla kodeksiem un nesaistošiem tīkla attīstības desmit gadu plāniem. Dalībvalstīm būtu jāveicina sadarbība un jāuzrauga tīkla efektivitāte reģionu līmenī. Sadarbībai reģionu līmenī vajadzētu būt savienojamai ar virzību uz konkurenciālu un efektīvu elektroenerģijas iekšējo tirgu.
- (26) *ENTSO-E* būtu jāveic pamatīgs Savienības mēroga resursu pietiekamības novērtējums vidēja termiņa līdz ilgtermiņa griezumā, lai iegūtu objektīvu pamatu, pēc kā novērtēt bažas par pietiekamību. **Lai nodrošinātu šo objektīvo pamatu visu veidu jaudas mehānismiem, resursu pietiekamības novērtējumā scenārijos un jutīgumā būtu jāņem vērā dažādi jaudas mehānismu veidi.** Bažas par resursu pietiekamību, kam kā risinājums izvēlēti jaudas mehānismi, būtu jābalsta uz [] **labi koordinētu valsts un Eiropas resursu pietiekamības novērtējumu.**

- (27) Vidēja termiņa līdz ilgtermiņa resursu pietiekamības novērtējumam (griezumā no 10 nākamajiem gadiem līdz nākamajam gadam), ko paredz šī regula, ir cits mērķis nekā sezonālajām prognostiskajām ainām (nākamie 6 mēneši), ko paredz [Regulas par riskgataivību, kas ierosināta ar COM(2016) 862] 9. pants. Vidēja termiņa līdz ilgtermiņa resursu pietiekamības novērtējumus galvenokārt izmanto, lai izvērtētu vajadzību pēc jaudas mehānismiem, turpretī sezonālās prognostiskās ainas izmanto, lai brīdinātu par tuvākajos 6 mēnešos iespējamajiem riskiem, kuri varētu izraisīt būtisku elektroapgādes stāvokļa pasliktināšanos. Turklāt [] **reģionālie drošības koordinatori** veic arī reģionālos pietiekamības novērtējumus, kā to paredz Eiropas tiesību akti par elektroenerģijas pārvades sistēmas darbību. Tie ir ļoti īsa termiņa (nākamās nedēļas līdz nākamās dienas griezumā) pietiekamības novērtējumi, un tos izmanto sistēmas darbības sakarā.
- (28) Pirms jaudas mehānismu ieviešanas dalībvalstīm būtu jānovērtē regulatīvie izkropļojumi, kas vairo saistītās bažas par resursu pietiekamību. Būtu jāpieprasa, lai tās pieņem pasākumus apzināto izkropļojumu likvidēšanai, tostarp to īstenošanas grafiku. Jaudas mehānismus vajadzētu ieviest tikai tad, ja bažas [] nav iespējams kļiedēt, likvidējot minētos izkropļojumus.
- (29) Dalībvalstīm, kuras plāno ieviest jaudas mehānismus, pārredzamā un verificējamā procesā būtu jānosaka jaudas pietiekamības mērķrādītāji. Dalībvalstīm vajadzētu būt tiesīgām pašām nospraust vēlamo piegādes drošības līmeni.
- (30) Būtu jānosaka jaudas mehānismu galvenie principi. Jau ieviestie jaudas mehānismi būtu jāizskata, ņemot vērā šos principus. Ja Eiropas **un valstu** resursu pietiekamības novērtējumā nekonstatē nekādas bažas par pietiekamību, nevajadzētu ieviest nevienu jaunu jaudas mehānismu un esošajos mehānismos nevajadzētu uzņemties jaunas jaudas saistības. Visu laiku jāraugās, lai tiktu piemēroti valsts atbalsta kontroles noteikumi atbilstīgi LESD 107. līdz 109. pantam.

- (31) Būtu jānosaka detalizēti noteikumi, kas veicinātu sekmīgu pārrobežu dalību jaudas mehānismos, kas nav rezervju shēmas. Pārvades sistēmu operatoriem pāri robežām būtu jāsekmē ieinteresēto elektroenerģijas ražotāju iespējas piedalīties jaudas mehānismos citās dalībvalstīs. Tāpēc tiem būtu jāaprēķina jaudas apjomi, līdz kādiem iespējama pārrobežu līdzdalība, jārada dalības iespējas un jāpārbauda pieejamība. **Regulatīvajām iestādēm būtu jānodrošina pārrobežu noteikumu izpilde dalībvalstīs.**
- (32) Ņemot vērā atšķirības valstu energosistēmās un esošo elektrotīklu tehniskos ierobežojumus, vislabākā pieeja, kā panākt progresu tirgu integrēšanā, bieži būs reģionālā pieeja. Tāpēc būtu jānostiprina pārvades sistēmu operatoru reģionālā sadarbība. Lai nodrošinātu, ka sadarbība ir efektīva, jaunam tiesiskajam regulējumam būtu jāparedz spēcīgāka reģionālā pārvaldība un regulatīvā pārraudzība, tostarp jānostiprina Aģentūras lēmumu pieņemšanas pilnvaras pārrobežu jautājumos. Ciešāka dalībvalstu sadarbība varētu būt nepieciešama arī krīzes situācijās, lai palielinātu piegādes drošību un ierobežotu tirgus izkropļojumus.
- (33) Pārvades sistēmu operatoru savstarpējā koordinēšanās reģionālā līmenī ir oficiāli nostiprināta, nosakot, ka pārvades sistēmu operatori ir obligāti jāiesaistās reģionālo drošības koordinātoru struktūrās, kas būtu **vēl vairāk jāattīsta un ar ko būtu jāatbalsta** arvien integrētākā Savienības elektrosistēmu darbība, nodrošinot, ka to darbība ir efektīva un droša.
- (34) **Reģionālo drošības koordinātoru** ģeogrāfiskajam tvērumam būtu jānodrošina to iespējas sekmīgi **veicināt pārvades sistēmu operatoru darbību koordinēšanu reģionos un rezultātā jānostiprina sistēmas drošība un tirgus efektivitāte. Reģionālajiem drošības koordinātoriem vajadzētu būt elastībai, lai uzdevumus reģionā veiktu, vislabāk pielāgojoties tiem uzticēto individuālo uzdevumu raksturam.**

- (35) **Reģionālajiem drošības koordinatoriem būtu jāpilda tie uzdevumi** , kur reģionalizācija dod papildu pievienoto vērtību salīdzinājumā ar valsts līmenī veiktām funkcijām. **Reģionālo drošības koordinatoru uzdevumiem** būtu jāaptver reģionālo drošības koordinatoru veiktās funkcijas **saskaņā ar sistēmas darbības vadlīnijām**⁵, kā arī papildu funkcijas sistēmas darbības, tirgus darbības un riskgatavības jomā. **Reģionālo drošības koordinatoru** veiktajiem **uzdevumiem** nevajadzētu aptvert elektrosistēmas reāllaika darbību.
- (36) **Reģionālajiem drošības koordinatoriem** primāri būtu jārīkojas reģiona sistēmas un tirgus darbības interesēs, nevis kādas vienas struktūras interesēs. Tādēļ attiecībā uz dažām funkcijām **reģionālajiem drošības koordinatoriem** būtu jāuztic pilnvaras, kas **nepieciešamas**, lai **atbalstītu** sistēmas darbības reģiona pārvades sistēmu operatoru veicamās darbības, un attiecībā uz atlikušajām funkcijām tiem jāuztic pilnvērtīgāka padomdevēja loma.
- (37) *ENTSO-E* būtu jānodrošina, ka **reģionālo drošības koordinatoru** darbības tiek koordinētas starp reģioniem.
- (38) Lai palielinātu elektroenerģijas sadales tīklu efektivitāti Savienībā un nodrošinātu ciešu sadarbību ar pārvades sistēmu operatoriem un *ENTSO-E*, Savienībā būtu jāizveido Eiropas sadales sistēmu operatoru struktūra ("ES SSO struktūra"). ES SSO struktūras uzdevumiem vajadzētu būt saprotami definētiem, un tās darbības metodēm būtu jānodrošina efektivitāte, pārredzamība un Savienības sadales sistēmu operatoru reprezentativitāte. ES SSO struktūrai būtu attiecīgā gadījumā cieši jāsadarbjas ar *ENTSO-E* tīkla kodeksu sagatavošanā un īstenošanā, un tai būtu jāizstrādā vadlīnijas, kā sadales tīklos integrēt, piemēram, izklieģto elektroenerģijas ražošanu un uzkrāšanu, vai jādarbojas citās jomās, kas saistītas ar sadales tīklu pārvaldību. **ES SSO pilnā mērā ņem vērā arī īpatnības, kas raksturīgas sadales sistēmām, kas pieslēģtas pakārtotām elektrosistēmām uz salām, kas nav savienotas ar citām elektrosistēmām ar starpsavienojumu palīdzību.**

⁵ Komisijas Regula (ES) 2017/1485 (2017. gada 2. augusts), ar ko izveido elektroenerģijas pārvades sistēmas darbības vadlīnijas (OV L 220, 25.8.2017., 1. lpp.).

- (39) Ir vajadzīga pārvades sistēmu operatoru ciešāka sadarbība un koordinācija, lai izveidotu tīkla kodeksus, ar kuriem nodrošina un pārvalda efektīvu un pārredzamu piekļuvi pārrobežu pārvades tīkliem, lai notiktu koordinēta un pietiekami tālredzīga plānošana un pārvades sistēmu attīstība Savienībā, tostarp starpsavienojuma jaudu izveide, pienācīgi ņemot vērā vides aspektus. Tīkla kodeksiem būtu jāatbilst galvenajām vadlīnijām, kas ir nesaistošas pēc būtības (galvenās vadlīnijas) un ko izstrādājusi Aģentūra. Aģentūrai būtu jāpiedalās tīkla kodeksu projektu izskatīšanā, balstoties uz reālo situāciju, tostarp jāizskata to atbilstība galvenajām vadlīnijām, un Aģentūrai vajadzētu būt tiesībām minētos kodeksus ieteikt pieņemšanai Komisijā. Aģentūrai būtu jāizvērtē ierosinātie tīkla kodeksu grozījumi, un tai vajadzētu būt tiesībām šos grozījumus ieteikt pieņemšanai Komisijā. Pārvades sistēmas operatori vajadzētu savus tīklus ekspluatēt atbilstoši šiem tīkla kodeksiem.
- (40) Lai nodrošinātu elektroenerģijas iekšējā tirgus sekmīgu darbību, būtu jāparedz procedūras, kas ļauj Komisijai pieņemt lēmumus un vadlīnijas, *inter alia*, attiecībā uz tarifkāciju un jaudu piešķiršanu, vajadzības gadījumā vienlaikus nodrošinot dalībvalstu regulatīvo iestāžu iesaistīšanu šajā procesā, izmantojot to Eiropas asociāciju. Regulatīvajām iestādēm kopā ar citām attiecīgajām dalībvalstu iestādēm ir liela nozīme elektroenerģijas iekšējā tirgus pareizā darbībā.
- (41) Visi tirgus dalībnieki ir ieinteresēti darbā, ko sagaida no *ENTSO-E*. Tāpēc svarīgs ir efektīvs apspriešanās process, un būtiskai nozīmei vajadzētu būt jau pastāvošajām struktūrām, kas izveidotas nolūkā sekmēt un vienkāršot apspriešanās procesu, piemēram, valstu regulatoriem vai Aģentūrai.

- (42) Lai nodrošinātu lielāku pārredzamību saistībā ar visu elektroenerģijas pārvades tīklu Savienībā, *ENTSO-E* būtu jā sagatavo, jāpublicē un regulāri jāatjaunina nesaistošs Savienības tīkla attīstības desmit gadu plāns (Savienības mēroga tīkla attīstības plāns). Minētajā tīkla attīstības plānā būtu jāiekļauj stabili elektroenerģijas pārvades tīkli un vajadzīgie reģionālie starpsavienojumi, kuri ir atbilstīgi no komerciālā un piegādes drošības viedokļa.
- (43) Tīkla kodeksu izstrādē un pieņemšanā gūtā pieredze rāda, ka ir lietderīgi racionalizēt izstrādes procedūru, proti, precizēt, ka Aģentūrai ir tiesības [] **apstiprināt** elektroenerģijas tīkla kodeksu projektus, pirms tos iesniedz Komisijai.
- (44) Būtu jāveicina investīcijas svarīgā jaunā infrastruktūrā, vienlaikus nodrošinot elektroenerģijas iekšējā tirgus efektīvu darbību. Lai līdzstrāvas starpsavienotāji, kuriem piemērots atbrīvojums, pozitīvi ietekmētu konkurenci un piegādes drošību, projekta plānošanas stadijā būtu jāpārbauda tirgus ieinteresētība un jāpieņem pārslodzes vadības noteikumi. Ja līdzstrāvas starpsavienotāji atrodas vairāk nekā vienas dalībvalsts teritorijā, Aģentūrai būtu jāizskata – kā galējais līdzeklis – atbrīvojuma pieprasījums, lai pilnībā izvērtētu pārrobežu ietekmi un atvieglotu administratīvās procedūras. Turklāt, tā kā šādiem lieliem atbrīvotiem infrastruktūras projektiem ir īpašs riska profils, uzņēmumiem, kuriem ir piegādes un ražošanas intereses, vajadzētu būt iespējai attiecībā uz konkrētajiem projektiem izmantot pagaidu atkāpi no pilnīgas nodalīšanas noteikumiem. Atbrīvojumus, kuri piešķirti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 228/2003 ⁶, turpina piemērot līdz paredzētajam beigu termiņam, kā noteikts lēmumā par atkāpes piešķiršanu.

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1228/2003 (2003. gada 26. jūnijs) par nosacījumiem attiecībā uz pieeju tīklam elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā (OV L 176, 15.7.2003., 1. lpp.).

- (45) Lai palielinātu uzticību tirgum, tā dalībniekiem jābūt pārlicinātiem, ka par ļaunprātīgām darbībām var tikt piemērotas iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas. Kompetentās iestādes būtu jāpilnvaro efektīvi izmeklēt gadījumus, kad situācija tirgū tiek izmantota ļaunprātīgi. Tāpēc kompetentajām iestādēm ir vajadzīga piekļuve datiem, kas sniedz informāciju par piegādes uzņēmumu operatīvajiem lēmumiem. Daudzus svarīgus lēmumus elektroenerģijas tirgū pieņem ražotāji, un informācijai saistībā ar tiem noteiktu laikposmu vajadzētu būt viegli pieejamai kompetentajām iestādēm. Turklāt kompetentajām iestādēm būtu regulāri jāpārtrauga, vai pārvades sistēmu operatori ievēro šos noteikumus. Šī prasība nebūtu jāattiecinā uz maziem ražotājiem, kas faktiski nespēj radīt tirgus izkropļojumus.
- (46) Dalībvalstīm un valstu kompetentajām iestādēm attiecīgā informācija būtu jāiesniedz Komisijai. Komisijai šāda informācija būtu jāapstrādā konfidenciali. Komisijai būtu jāvar vajadzības gadījumā pieprasīt būtisko informāciju tieši no attiecīgajiem uzņēmumiem ar noteikumu, ka tiek informētas valstu kompetentās iestādes.
- (47) Dalībvalstīm būtu jāpieņem noteikumi par sankcijām, kas piemērojamas par šīs regulas noteikumu pārkāpumiem, un jānodrošina to īstenošana. Šīm sankcijām jābūt iedarbīgām, samērīgām un atturošām.
- (48) Dalībvalstīm, [] Enerģētikas kopienas līgumslēdzējām pusēm **un citām trešām valstīm, kas piemēro šo regulu vai piedalās kontinentālās Eiropas sinhronajā tīklā []**, būtu cieši jāsadarbojas visos jautājumos, kas skar integrētas elektroenerģijas tirdzniecības reģiona izveidi, un tām nevajadzētu pieņemt pasākumus, kas apdraudētu dalībvalstu un līgumslēdzēju pušu elektroenerģijas tirgu turpmāku integrāciju vai piegādes drošību.

- (49) **Laikā, kad tika pieņemta Regula 714/2009, ES līmenī bija tikai daži noteikumi attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu. Kopš tā laika ES iekšējais tirgus ir kļuvis sarežģītāks, jo tirgos notiek fundamentālas izmaiņas, jo īpaši attiecībā uz elektroenerģijas ražošanu no variabliem atjaunojamiem energoresursiem. Tādēļ tīkla kodeksi un vadlīnijas ir kļuvušas pārāk visaptverošas, risinot gan tehniskus, gan vispārīgus jautājumus.** Lai nodrošinātu minimālo saskaņošanas pakāpi, kas vajadzīga sekmīgai tirgus darbībai, būtu [] **jāpiešķir** Komisijai pilnvaras pieņemt **un grozīt īstenošanas** aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 291. pantu attiecībā uz **nebūtiskiem elementiem dažās konkrētās** jomās, kas ir būtiskas tirgu integrācijai. To starpā vajadzētu būt []: tīkla kodeksu un vadlīniju pieņemšanai un grozīšanai, kā arī atbīvojuma noteikumu piemērošanai jauniem starpsavienotājiem. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu ⁷. Jo īpaši, lai [] **īstenošanas** aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek [] **īstenošanas** aktu sagatavošana.
- (49.a) **Komisijas pilnvarām grozīt tīkla kodeksus un vadlīnijas ir termiņa ierobežojums līdz 2027. gada 31. decembrim. Šis starpperiods dod Komisijai pietiekami daudz laika veikt esošo tīkla kodeksu un vadlīniju pārskatīšanu un vajadzības gadījumā ierosināt Savienības leģislatīvos aktus.**

⁷ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

- (50) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi – proti, izveidot saskaņotu sistēmu elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībai – nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka tādēļ šo mērķi var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu, šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas vajadzīgi šā mērķa sasniegšanai.
- (51) **Tirgus noteikumiem būtu jārada apstākļi atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas integrācijai un jāstimulē energoefektivitātes palielināšana.**
- (52) **Konsekvences un tiesiskās noteiktības labad nekam šajā regulā nebūtu jāliedz piemērot atkāpes, kas izriet no [Elektroenerģijas direktīvas] [66. panta].**
- []
- []
- (53) **Attiecībā uz balansēšanas tirgiem efektīva un nekropļojoša cenu veidošana balansēšanas jaudas un balansēšanas enerģijas iepirkumā nosaka, ka balansēšanas jauda nenosaka balansēšanas enerģijas cenu. Tas neskar dispečēšanas sistēmas, kas saskaņā ar Komisijas Regulu (ES) 2017/XXXX [balansēšana] izmanto integrētās grafiku sastādīšanas procesu,**

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

I nodaļa

Priekšmets, darbības joma un definīcijas

1. pants

Priekšmets un darbības joma

Šīs regulas mērķis ir:

- a) izveidot pamatu, ar ko efektīvi sasniegt Eiropas Enerģētikas savienības un, konkrētāk, klimata un enerģētikas satvara laikposmam līdz 2030. gadam ⁸ mērķus, radot apstākļus, kuros tiek doti tirgus signāli lielākai **piegādes drošībai**, elastīgumam, **ilgtspējībai**, dekarbonizācijai un inovācijai;
- b) noteikt labi funkcionējošu, integrētu elektroenerģijas tirgu pamatprincipus, kas paredz nediskriminējošu piekļuvi tirgum visiem resursu nodrošinātājiem un elektroenerģijas lietotājiem, dod patērētājiem iespējas rīkoties, iespējo pieprasījumureakciju un energoefektivitāti, atvieglo izkliegtā pieprasījuma un piedāvājuma agregēšanu [] un **rada apstākļus** tirgu integrēšanai un tirgabalstītas samaksas saņemšanai par elektroenerģiju, kas saražota no atjaunojamiem energoresursiem [];

⁸ COM/2014/015 *final*.

- c) paredzēt taisnīgus noteikumus elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībai, tādējādi veicinot konkurenci elektroenerģijas iekšējā tirgū un ņemot vērā valstu un reģionālo tirgu īpašās iezīmes. Tas ietver kompensācijas mehānisma izveidi pārrobežu elektroenerģijas plūsmām un saskaņotu principu noteikšanu maksai par elektroenerģijas pārrobežu pārvadi, kā arī starpsavienojumu pieejamās jaudas sadalīšanu starp valstu pārvades sistēmām;
- d) veicināt labi funkcionējoša un pārredzama vairumtirgus izveidi, kuram raksturīga augsta elektroenerģijas piegādes drošības pakāpe. Tā paredz mehānismus, lai saskaņotu noteikumus elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībai.

2. pants

Definīcijas

1. Šajā regulā piemēro definīcijas, kas paredzētas [Direktīvas 2009/72/EK pārstrādātā redakcija, kas ierosināta ar COM(2016) 864/2] 2. pantā, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1227/2011 ⁹ 2. pantā, Komisijas Regulas (ES) Nr. 543/2013 ¹⁰ 2. pantā un [pārstrādātās Atjaunojamo energoresursu direktīvas] 2. pantā [...].

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1227/2011 (2011. gada 25. oktobris) par enerģijas vairumtirgus integritāti un pārredzamību (OV L 326, 8.12.2011., 1. lpp.).

¹⁰ Komisijas Regula (ES) Nr. 543/2013 (2013. gada 14. jūnijs) par datu iesniegšanu un publicēšanu elektroenerģijas tirgos un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 714/2009 I pielikuma grozīšanu (OV L 163, 15.6.2013, 1. lpp.).

2. Papildus piemēro šādas definīcijas:
- a) "regulatīvās iestādes" ir [Direktīvas 2009/72/EK pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016) 864/2,] 57. panta 1. punktā minētās regulatīvās iestādes;
 - b) "pārrobežu elektroenerģijas plūsma" ir fiziska elektroenerģijas plūsma dalībvalsts pārvades tīklā, ko izraisa ārpus minētās dalībvalsts esošu ražotāju un/vai lietotāju darbības ietekme uz šīs valsts pārvades tīklu;
 - c) "pārslodze" ir situācija, kad visus tirgus dalībnieku pieprasījumus tirdzniecībai **starp tīkla teritorijām** [] nevar pieņemt, jo tie būtiski ietekmētu fiziskās plūsmas tīkla elementus, kuri šīs plūsmas nevar pārvadīt;
 - d) "jauns starpsavienotājs" ir starpsavienotājs, kas nav pabeigts līdz 2003. gada 4. augustam;
 - e) "strukturālā pārslodze" ir pārslodze pārvades sistēmā, ko **var nepārprotami definēt**, kas ir paredzama, laika gaitā ir ģeogrāfiski stabila un bieži atkārtojas normālos elektroenerģijas sistēmas apstākļos;
 - f) "tirgus operators" ir struktūra, kas sniedz pakalpojumu, kurā elektroenerģijas pārdošanas piedāvājumus savieto ar elektroenerģijas pirkšanas solījumiem;
 - g) "nominēts elektroenerģijas tirgus operators" vai "NETO" ir tirgus operators, ko iecēlusi kompetentā iestāde ar vienotu nākamās dienas vai vienotu tekošās dienas tirgus sasaistīšanu saistītu pienākumu veikšanai;
 - h) "zudušās slodzes vērtība" ir tādas maksimālās elektroenerģijas cenas aplēse (€/MWh), kādu lietotāji ir gatavi maksāt, lai izvairītos no atvienoējuma;

- i) "balansēšana" ir visas darbības un procesi visos laikposmos, ar kuru palīdzību pārvades sistēmu operatori pastāvīgi nodrošina sistēmas frekvences uzturēšanu iepriekš noteiktā stabilitātes diapazonā un to, lai tiktu nodrošināts vajadzīgo rezervju apjoms attiecībā uz prasīto kvalitāti;
- j) "balansēšanas enerģija" ir enerģija, ko pārvades sistēmu operatori izmanto, lai veiktu balansēšanu;
- k) "balansēšanas pakalpojumu sniedzējs" ir tirgus dalībnieks, kas pārvades sistēmu operatoriem nodrošina balansēšanas enerģiju un/vai balansēšanas jaudu;
- l) "balansēšanas jauda" ir jaudas apjoms, kuru balansēšanas pakalpojumu sniedzējs ir piekritis uzturēt un attiecībā uz kuru balansēšanas pakalpojumu sniedzējs ir piekritis uz visu līguma darbības laiku pārvades sistēmas operatoram iesniegt solījumus atbilstošam balansēšanas enerģijas daudzumam;
- m) "balansatbildīgā puse" ir tirgus dalībnieks vai tā izvēlēts pārstāvis, kas atbild par tirgus dalībnieka nebalansu elektroenerģijas tirgū;
- n) "nebalansa norēķinu periods" ir laika vienība, par kuru aprēķina balansatbildīgo pušu nebalansu;
- o) "nebalansa cena" ir cena – kas var būt gan pozitīva, gan negatīva, gan vienāda ar nulli – katrā nebalansa norēķinu periodā par nebalansu katrā virzienā;
- p) "nebalansa cenas zona" ir zona, kurā aprēķina nebalansa cenu;
- q) "pirmskvalifikācijas process" ir process, kurā verificē balansēšanas jaudas piegādātāja atbilstību pārvades sistēmu operatoru noteiktajām prasībām;
- r) "rezerves jauda" ir frekvences noturēšanas rezervju, frekvences atjaunošanas rezervju vai aizvietošanas rezervju apjoms, kam jābūt pieejamam pārvades sistēmas operatoram;

- s) "prioritāra dispečēšana" **pašdispečēšanas modeli** ir elektrostaciju dispečēšana pēc kritērijiem, kas atšķiras no solījumu ekonomiskās kārtības, un centrālās dispečēšanas **modelī [] – arī pēc** tīkla ierobežojumiem, prioritāti dodot konkrētu elektroenerģijas ražošanas tehnoloģiju dispečēšanai;
- t) "jaudas aprēķināšanas reģions" ir ģeogrāfiskais apgabals, kurā piemēro koordinētu jaudas aprēķinu;
- u) "jaudas mehānisms" ir [] administratīvs pasākums **vai tirgbalstīts pasākums**, kas nodrošina vēlamā **resursu pietiekamības []** līmeņa sasniegšanu, atļūdzinot resursiem to pieejamību, un kas neietver pasākumus, kuri saistīti ar papildpakalpojumiem **un pārslodzes vadību []**;
- []
- w) "augstas efektivitātes koģenerācija" ir koģenerācija, kas atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2012/27/ES ¹¹ II pielikumā noteiktajiem kritērijiem;
- x) "demonstrējumprojekts" ir projekts, kurā demonstrē Savienībā vēl nebijušu tehnoloģiju un kurš reprezentē būtisku inovāciju, kas ir daudz attīstītāka par esošajām tehnoloģijām;
- y) "**tirgus dalībnieks**" ir **fiziska vai juridiska persona, kura ražo, pērk vai pārdod elektroenerģiju, pieprasījumu reakciju vai uzkrāšanas pakalpojumus, tostarp izdod tirdzniecības rīkojumus, vienā vai vairākos elektroenerģijas tirgos, tostarp balansēšanas enerģijas tirgos;**

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/27/ES (2012. gada 25. oktobris) par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK (OV L 315, 14.11.2012., 1. lpp.).

- z) "pārdispečēšana" ir pasākums, tostarp samazināšana, ko aktivizē viens vai vairāki sistēmas operatori, mainot ražošanas un/vai slodzes grafiku, lai izmainītu fiziskās plūsmas pārvades sistēmā un mazinātu fizisku pārslodzi;
- aa) "kompensācijas tirdzniecība" ir starpzonu apmaiņa, ko ierosina sistēmu operatori starp divām [] tirdzniecības zonām, lai mazinātu fizisku pārslodzi;
- bb) "elektroenerģijas ražošanas ietaise" ir ietaise, kura primāro enerģiju pārvērš elektroenerģijā un kura sastāv no viena vai vairākiem elektroenerģijas ražošanas moduļiem, kas pieslēgti tīklam [];
- cc) "centrālās dispečēšanas modelis" ir grafiku sastādīšanas un dispečēšanas modelis, kurā PSO integrētās grafiku sastādīšanas procesa ietvaros attiecībā uz dispečējamajām ietaisēm nosaka ražošanas grafikus un patēriņa grafikus, kā arī elektroenerģijas ražošanas ietaišu un pieprasījumietaišu dispečēšanu;
- dd) "standarta balansēšanas produkts" ir saskaņots balansēšanas produkts, ko visi PSO definējuši balansēšanas pakalpojumu apmaiņas vajadzībām, kā izklāstīts [] balansēšanas vadlīnijās, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas 714/2009 18. pantu;
- ee) "konkrēts balansēšanas produkts" ir no standarta produkta atšķirīgs produkts, ar kuru saistītās prasības ir izklāstītas [] balansēšanas vadlīnijās, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas 714/2009 18. pantu;
- ff) "delegētais operators" ir vienība, kurai konkrētus uzdevumus vai pienākumus, kas kādam pārvades sistēmas operatoram vai nominētam elektroenerģijas tirgus operatoram uzticēti saskaņā ar šo regulu vai jebkuru citu regulu, direktīvu, tīkla kodeksu vai vadlīnijām, ir deleģējis minētais pārvades sistēmas operators vai nominētais elektroenerģijas tirgus operators vai ir uzdevusi dalībvalsts vai [] regulatīvā iestāde.

II nodaļa

Vispārīgi elektroenerģijas tirgus noteikumi

3. pants

Principi, kas attiecas uz elektroenerģijas tirgu darbību

1. Dalībvalstis, valstu regulatīvās iestādes, pārvades sistēmu operatori, sadales sistēmu operatori, [] tirgus operatori **un deleģētie operatori** nodrošina, ka elektroenerģijas tirgi darbojas saskaņā ar šādiem principiem:
 - a) cenas nosaka, balstoties uz pieprasījumu un piedāvājumu;
 - b) izvairās no darbībām, kuras neļauj noteikt cenas, balstoties uz pieprasījumu un piedāvājumu, vai kuras demotivē attīstīt elastīgāku elektroenerģijas ražošanu, mazoglekļa elektroenerģijas ražošanu vai elastīgu pieprasījumu;
 - c) lietotājiem rada apstākļus, kas tiem ļauj gūt labumu no tirgus sniegtajām izdevībām un palielinātas konkurences mazumtirgos;
 - d) rada apstākļus patērētāju un mazo uzņēmumu dalībai tirgū, agregējot vairākās elektroenerģijas ražošanas ietaisēs ražoto elektroenerģiju vai slodzi no vairākām pieprasījumietaisēm, lai elektroenerģijas tirgū tiktu iesniegti kopīgi piedāvājumi un tie tiktu kopīgi pārvaldīti elektrosistēmā, ievērojot ES līgumu noteikumus par konkurenci;
 - e) tirgus noteikumi [] **papildina** ekonomikas dekarbonizāciju, **piemēram**, radot apstākļus atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas integrācijai un stimulējot energoefektivitāti;

- f) tirgus noteikumi dod pienācīgus stimulus investīcijām elektroenerģijas ražošanā, uzkrāšanā, energoefektivitātē un pieprasījumu reakcijā, lai tiktu apmierinātas tirgus vajadzības un tādējādi nodrošināta piegādes drošība;
- g) novērš šķēršļus pārrobežu elektroenerģijas plūsmām **starp tirdzniecības zonām vai dalībvalstīm** un pārrobežu darījumiem elektroenerģijas tirgū un saistītajos pakalpojumu tirgos;
- h) tirgus noteikumi paredz reģionālo sadarbību, kur tā iespējama;
- i) **droša un ilgtspējīga** ražošana, uzkrāšana un pieprasījums vienlīdzīgi piedalās tirgū **atbilstīgi ES tiesību aktos noteiktajām prasībām**;
- j) visi ražotāji ir tieši vai netieši atbildīgi par savas saražotās elektroenerģijas pārdošanu;
-
- l) tirgus noteikumi rada apstākļus efektīvai elektroenerģijas ražošanas aktīvu un pieprasījumu reakcijas dispečēšanai;
- m) tirgus noteikumi ļauj elektroenerģijas ražošanas un elektroenerģijas piegādes uzņēmumiem ienākt un aiziet no tirgus, balstoties uz to novērtējumu par savu darbību ekonomisko un finansiālo dzīvotspēju;
- n) **lai** ļautu tirgus dalībniekiem **būt aizsargātiem** no cenas svārstībām tirgū un lai **mazinātu** neskaidrību par nākotnes ienākumiem no investīcijām, **ilgtermiņa riska nodrošes iespējas** ir tirgojamas biržās pārredzamā veidā, **un ilgtermiņa piegādes līgumus slēdz kā tiešus darījumus**, ievērojot ES līgumu noteikumus par konkurenci;
- o) **tirgus dalībniekiem ir tiesības iegūt piekļuvi pārvades un sadales tīkliem, pamatojoties uz objektīviem, pārredzamiem un nediskriminējošiem noteikumiem.**

4. pants

Atbildība par balansu []

1. Visi tirgus dalībnieki [] ir [] atbildīgi par nebalansa gadījumiem, ko tie rada sistēmā []. Šajā nolūkā tirgus dalībnieki [] ir vai nu balansatbildīgās puses, vai tie šo atbildību līgumiski deleģē sevis izvēlētai balansatbildīgajai pusei. **Saskaņā ar balansēšanas vadlīnijām, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas 714/2009 17. un 18. pantu, katra balansatbildīgā puse ir finansiāli atbildīga par saviem nebalansa gadījumiem un cenšas būt balansā vai palīdz elektroenerģijas sistēmai būt balansā.**
2. Dalībvalstis var paredzēt [] atkāpes no [] atbildības par balansēšanu tikai šādos gadījumos:
 - a) **jaunu tehnoloģiju demonstrējumprojekti, kā definēts Regulas (ES) 2016/631¹² 66. un 67. pantā;**
 - b) **elektroenerģijas ražošanas ietaises**, kuras izmanto atjaunojamus energoresursus vai augstas efektivitātes koģenerāciju un kuru **kopējā** uzstādītā elektroenerģijas ražošanas jauda ir mazāka par [] **250 kW**;
 - c) **neskarot līgumus, kas noslēgti pirms [tiesību akta spēkā stāšanās diena], un iekārtas, kas saņem Komisijas apstiprinātu atbalstu saskaņā ar Savienības valsts atbalsta noteikumiem, ievērojot LESD 107.–109. pantu, un kas pasūtītas pirms [PB: stāšanās spēkā].** Dalībvalstis var, [] **neskarot LESD 107. un 108. pantu**, stimulēt tirgus dalībniekus, kas ir pilnībā vai daļēji atbrīvoti no atbildības par balansēšanu, uzņemties pilnu atbildību par balansēšanu. []

¹² **Komisijas Regula (ES) 2016/631 (2016. gada 14. aprīlis), ar ko izveido tīkla kodeksu par ģeneratoriem piemērojamajām tīkla pieslēguma prasībām (OV L 112, 27.4.2016., 1. lpp.).**

- 2.a Kad kāda dalībvalsts izvēlas piešķirt atkāpi saskaņā ar 4. panta 2. punktu, tai ir jānodrošina, ka cita puse pilnībā uzņemas finansiālo atbildību par nebalansa gadījumiem.
3. Attiecībā uz elektroenerģijas ražošanas ietaisēm, kas pasūtītas pēc 2026. gada 1. janvāra, 2. punkta b) apakšpunktu piemēro tikai atjaunojamajiem energoresursiem vai augstas efektivitātes koģenerācijai ar **kopējo** uzstādīto elektroenerģijas ražošanas jaudu, kas ir mazāka par [] **150 kW**. **Dalībvalstis var piemērot zemāku robežvērtību.**

5. pants

Balansēšanas tirgus

[]

2. Balansēšanas tirgus, **tostarp pirmskvalifikācijas procesus**, organizē tā, lai:
- a) tiktu nodrošināta patiesa nediskriminācija starp tirgus dalībniekiem, ņemot vērā elektroenerģijas sistēmas dažādās tehniskās **vajadzības, pārredzama un tehnoloģiski neitrāla pakalpojumu definīcija un to pārredzams un tirgbalstīts iepirkums** [];
 - b) tiktu nodrošināta **piekļuve visiem pirmskvalificētiem tirgus dalībniekiem vai nu individuāli, vai agregēšanas ceļā**;
 - c) tiktu respektēta **vajadzība uzņemt arvien lielāku variablās elektroenerģijas ražošanas īpatsvaru, kā arī arvien lielāku pieprasījuma reakcijas pakāpi un jauno tehnoloģiju ienākšanu.**

[]

4. Balansēšanas tirgi nodrošina darbības drošību, vienlaikus ļaujot maksimāli izmantot un efektīvi piešķirt pārrobežu jaudu visos laikposmos saskaņā ar 15. pantu.
5. [] **Standarta un konkrētiem balansēšanas produktiem** norēķini par balansēšanas enerģiju ir **balstīti uz robežcenu noteikšanu (*pay-as-cleared*)**, neskarot [] **balansēšanas vadlīnijas, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas 714/2009 18. pantu**. Tirgus dalībniekiem atļauj iesniegt solījumus pēc iespējas tuvu reāllaikam, un [] **balansēšanas enerģijas tirgus slēgšanas laiks nav pirms** tekošās dienas starpzonu jaudas tirgus slēgšanas laika, ko nosaka saskaņā ar Komisijas Regulas (ES) 2015/1222 ¹³ 59. pantu. **Pārvades sistēmas operators, kas piemēro centrālās dispečēšanas modeli, var paredzēt papildu noteikumus saskaņā ar [] balansēšanas vadlīnijām, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas 714/2009 18. pantu.**
- 5.a **Balansēšanas enerģijas cena nav iepriekš noteikta [] balansēšanas jaudas līgumā. Saskaņā ar balansēšanas vadlīnijām, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas 714/2009 18. pantu, var piemērot izņēmumu konkrētiem balansēšanas produktiem. Iepirkuma procesi ir pārredzami, vienlaikus nodrošinot konfidencialitāti saskaņā ar [Elektroenerģijas direktīvas pārstrādātās redakcijas] 40. panta 4. punktu.**

¹³ Komisijas Regula (ES) 2015/1222 (2015. gada 24. jūlijs), ar ko izveido jaudas piešķiršanas un pārslodzes vadības vadlīnijas (OV L 197, 25.7.2015., 24. lpp.).

6. Par nebalansu norēķinās par cenu, kas atspoguļo enerģijas vērtību reāllaikā **un ko aprēķina saskaņā ar balansēšanas vadlīnijām, kuras pieņemtas, pamatojoties uz Regulas 714/2009 18. pantu.**
- 6.a Nebalansa cenas zona sakrīt ar tirdzniecības zonu, izņemot centrālās dispečēšanas modelī un saskaņā ar balansēšanas vadlīnijām, kuras pieņemtas, pamatojoties uz Regulas 714/2009 18. pantu. Nebalansa zona ir vienāda ar grafiku sastādīšanas zonu, izņemot centrālās dispečēšanas modelī, kurā nebalansa zona var būt daļa no grafiku sastādīšanas zonas saskaņā ar balansēšanas vadlīnijām, kuras pieņemtas, pamatojoties uz Regulas 714/2009 18. pantu.
7. Rezerves jaudas dimensionēšanu veic pārvades sistēmu operatori saskaņā ar sistēmas darbības vadlīnijām, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas 714/2009 18. pantu, un tā var tikt veicināta reģionālā līmenī.
8. Balansēšanas jaudas iepirkumu veic pārvades sistēmu operatori , un to sekmē reģionālā līmenī saskaņā ar balansēšanas vadlīnijām, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas 714/2009 18. pantu. Balansēšanas jaudas iepirkumu balsta tirgū un organizē tā, lai pirmskvalifikācijas procesā nebūtu diskriminācijas starp tirgus dalībniekiem nedz individuāli, nedz agregēšanas ceļā saskaņā ar [Elektroenerģijas direktīvas pārstrādātās redakcijas] 40. panta 4. punktu.

9. Augšupvērstas balansēšanas jaudas iepirkumu un lejupvērstas balansēšanas jaudas iepirkumu veic atsevišķi saskaņā ar **balansēšanas vadlīnijām, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas 714/2009 18. pantu. Cik vien iespējams un vismaz attiecībā uz minimums 40 % standarta produktu [.]**, kurus izmanto balansēšanas jaudai, balansēšanas jaudas līgumus slēdz ne ilgāk kā vienu dienu pirms balansēšanas jaudas piegādes, un līguma darbības periods nav ilgāks par vienu dienu. **Līgumus par atlikušo balansēšanas jaudas daļu slēdz ne ilgāk kā vienu mēnesi pirms balansēšanas jaudas piegādes, un līguma par atlikušo balansēšanas jaudas daļu darbības periods nav ilgāks par vienu mēnesi.**

9.a Pēc pārvades sistēmas operatora pieprasījuma regulatīvā iestāde var pagarināt līguma par atlikušo balansēšanas jaudas daļu darbības periodu, kas minēts 9. punktā, ne vairāk kā uz divpadsmit mēnešiem, ar noteikumu, ka šādam lēmumam ir laika ierobežojums un ka pozitīvā ietekme, proti, patērētāju izmaksu samazināšana, pārsniedz negatīvo ietekmi uz tirgu . Šajā pieprasījumā iekļauj:

- a) norādi par laika periodu, kurā izņēmums būtu piemērojams;
- b) norādi par balansēšanas jaudas daudzumu , par kuru izņēmums būtu piemērojams;
- c) analīzi par šāda izņēmuma ietekmi uz balansēšanas resursu iesaistīšanu; un
- d) izņēmuma pamatojumu, kas apliecina, ka šāda izņēmuma rezultātā samazinātos patērētāju izmaksas .

10. Pārvades sistēmu operatori, **tiklīdz iespējams, bet ne vēlāk kā 30 minūtes pēc []** reāllaika, publicē informāciju par savu [] **grafiku sastādīšanas** zonu pašreizējo **sistēmas balansu [] un aplēstās []** balansēšanas enerģijas cenas. **Ciktāl minētā atbildība par šīs informācijas sniegšanu ir bijusi uzdota vai deleģēta trešai personai saskaņā ar [] balansēšanas vadlīnijām, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas 714/2009 18. pantu, minētās personas būs atbildīgas par šajā pantā noteikto prasību izpildi.**

6. pants

Nākamās dienas un tekošās dienas tirgi

1. Pārvades sistēmu operatori un nominētie elektroenerģijas tirgus operatori kopīgi organizē integrēto nākamās dienas un tekošās dienas tirgu vadību, izmantojot Regulā (ES) 2015/1222 izklāstīto tirgu sasaistīšanu. Pārvades sistēmu operatori un nominētie elektroenerģijas tirgus operatori sadarbojas Savienības līmenī vai, kur tas ir lietderīgāk, reģionālā mērogā, lai maksimizētu Savienības elektroenerģijas nākamās dienas un tekošās dienas tirdzniecības efektivitāti un rezultativitāti. Pienākums sadarboties neskar Savienības konkurences tiesību aktu noteikumu piemērošanu. Regulatori un Aģentūra atbilstīgi [Direktīvas 2009/72/EK pārskatītās versijas, kas ierosināta ar COM(2016) 864/2] 59. pantam un [Regulas (EK) Nr. 713/2009 pārskatītās versijas, kas ierosināta ar COM(2016) 863/2] 4. un 9. pantam veic pārvades sistēmu operatoru un nominēto **elektroenerģijas** tirgus operatoru regulatīvo uzraudzību attiecībā uz funkcijām, kas saistītas ar elektroenerģijas tirdzniecību.

2. Nākamās dienas un tekošās dienas tirgi:

- a) ir organizēti tā, lai tajos nebūtu diskriminācijas;
- b) maksimizē **visu** tirgus dalībnieku spēju palīdzēt **pārvaldīt** nebalansu;
- c) maksimizē **visu** tirgus dalībnieku iespējas piedalīties **starpzonu** tirdzniecībā pēc iespējas tuvāk reāllaikam visās tirdzniecības zonās;
- d) nodrošina cenas, kuras atspoguļo tirgus pamatelementus, **tostarp enerģijas vērtību reāllaikā**, un uz kurām tirgus dalībnieki var paļauties, ja tie vienojas par ilgāka termiņa nodrošes produktiem;
- e) nodrošina darbības drošību, vienlaikus ļaujot maksimāli izmantot pārvades jaudu;
- f) ir pārredzami, vienlaikus ievērojot konfidencialitāti **un nodrošinot, ka tirdzniecība notiek anonīmi; un;**
-
- h) neizšķir, vai darījumi notiek tirdzniecības zonā vai starp tirdzniecības zonām.

7. pants

Tirdzniecība nākamās dienas un tekošās dienas tirgos

1. **Nominētie elektroenerģijas tirgus operatori atļauj tirgus dalībniekiem tirgoties ar enerģiju pēc iespējas tuvu reāllaikam un vismaz līdz tekošās dienas starpzonu jaudas tirgus slēgšanas laikam, ko nosaka saskaņā ar [] jaudas piešķiršanas un pārslodzes vadības vadlīnijām, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas (ES) 714/2009 18. pantu.**
2. **Nominētie elektroenerģijas tirgus operatori tirgus dalībniekiem gan nākamās dienas, gan tekošās dienas tirgos dod iespēju tirgoties ar enerģiju laika intervālos, kas ir vismaz tikpat īsi, cik nebalansa norēķinu periods saskaņā ar [] balansēšanas vadlīnijām, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas (ES) 714/2009 18. pantu.**
3. **Nominētie elektroenerģijas tirgus operatori nodrošina produktus tirdzniecībai nākamās dienas un tekošās dienas tirgos, kuri ir pietiekami nelieli – ar minimālo solījuma lielumu 1 MW – [], lai nodrošinātu sekmīgu pieprasījuma reakcijas, enerģijas uzkrāšanas un maza mēroga atjaunojamo energoresursu enerģijas ražošanas iesaisti saskaņā ar metodiku, kas izstrādāta [] jaudas piešķiršanas un pārslodzes vadības vadlīnijās, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas (ES) 714/2009 18. pantu.**
4. **[] Līdz 2021. gada 1. janvārim nebalansa norēķinu periods ir 15 minūtes visās [] grafiku sastādīšanas zonās, izņemot gadījumus, kad [] regulatīvās iestādes ir piešķirušas atkāpi vai izņēmumu saskaņā ar [] balansēšanas vadlīnijām, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas (ES) 714/2009 18. pantu. []**

8. pants

Nākotnes tirgi

1. Saskaņā ar Regulu (ES) 2016/1719 pārvades sistēmu operatori izdod ilgtermiņa pārvades tiesības vai ievieš līdzvērtīgus pasākumus, kas ļauj tirgus dalībniekiem, [] **tostarp** atjaunojamos energoresursus izmantojošu elektroenerģijas ražošanas ietaišu īpašniekiem, nodrošināties pret cenas riskiem pāri tirdzniecības zonu robežām, **izņemot gadījumus, kad nākotnes tirgus novērtējums, ko veic kompetentās regulatīvās iestādes uz tirdzniecības zonu robežām, uzrāda pietiekamas nodrošes iespējas attiecīgajās tirdzniecības zonās saskaņā ar [] nākotnes jaudas piešķiršanas vadlīnijām, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas 714/2009 18. pantu.**
2. Ilgtermiņa pārvades tiesības piešķir pārredzami, balstoties tirgū un bez diskriminācijas, izmantojot vienotu piešķiršanas platformu **saskaņā ar noteikumiem [] vadlīnijās par nākotnes jaudas piešķiršanu, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas 714/2009 18. pantu. []**
3. Ievērojot līgumu noteikumus par konkurenci, tirgus operatori ir tiesīgi izstrādāt nākotnes nodrošes produktus, tostarp ilgtermiņa laikposmam, lai tirgus dalībniekiem, [] **tostarp** atjaunojamos energoresursus izmantojošu elektroenerģijas ražošanas ietaišu īpašniekiem, dotu iespēju pienācīgi nodrošināties pret cenu svārstību radītajiem finanšu riskiem. Dalībvalstis šādas nodrošes darbības neaprobežo tikai līdz darījumiem dalībvalstī vai tirdzniecības zonā.

[] Tehniski tirdzniecības ierobežojumi

1. **Elektroenerģijas vairumcenām un balansēšanas enerģijas cenām, tostarp solīšanas un klīringa cenām nenosaka minimālos vai maksimālos limitus. Tas neskar tehniskos cenas ierobežojumus, kurus var piemērot balansēšanas laikposmā saskaņā ar [] balansēšanas vadlīnijām, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas 714/2009 18. pantu, un nākamās dienas un tekošās dienas laikposmos, kā izklāstīts nākamajā punktā. []**
2. **[] Nominētie elektroenerģijas tirgus operatori var piemērot saskaņotus limitus maksimālajām un minimālajām klīringa cenām nākamās dienas un tekošās dienas laikposmos saskaņā ar [] jaudas piešķiršanas un pārslodzes vadības vadlīnijām, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas (ES) 714/2009 18. pantu. Šajos limitos ņem vērā maksimālo zudušās slodzes vērtību. Nominētie tirgus operatori izveido pārredzamu mehānismu, lai laikus automātiski koriģētu tehniskos tirdzniecības ierobežojumus, ja ir [] paredzams, ka tiks sasniegti [] noteiktie limiti. Koriģētos augstākos limitus turpina piemērot, līdz tiek pieprasīts turpmāks palielinājums saskaņā ar šo mehānismu.**
3. Pārvades sistēmu operatori neveic tādus pasākumus, kuru mērķis ir izmainīt vairumcenas.
[]
4. **Valsts regulatīvās iestādes vai citas kompetentās iestādes, ko izraudzījušas dalībvalstis, apzina rīcībpolitikas un pasākumus, kurus piemēro to teritorijā un kuri varētu netieši sekmēt vairumcenu veidošanas ierobežošanu, tostarp ar balansēšanas enerģijas aktivizāciju saistīto solījumu ierobežošanu, jaudas mehānismus, pārvades sistēmu operatoru pasākumus, tirgus rezultātu apstrīdēšanas pasākumus vai tādus pasākumus, kuri paredzēti, lai novērstu dominējošās pozīcijas ļaunprātīgu izmantošanu vai neefektīvi definētas tirdzniecības zonas.**

5. Ja valsts regulatīvā iestāde vai cita kompetentā iestāde, ko izraudzījusi dalībvalsts, ir apzinājusi rīcībpolitiku vai pasākumu, kas varētu ierobežot cenu veidošanu, tā veic visas vajadzīgās darbības situācijas novēršanai vai, ja tas nav iespējams, mīkstina ietekmi uz solītāju rīcību. Dalībvalstis līdz [PB: seši mēneši pēc stāšanās spēkā] iesniedz Komisijai ziņojumu, kurā izklāstīti pasākumi un darbības, kas veikti vai ko tās plāno veikt.

10. pants

Zudušās slodzes vērtība

1. Dalībvalstu **izraudzītās valsts regulatīvās iestādes vai citas kompetentās iestādes** līdz [PB: viens gads pēc stāšanās spēkā] savai teritorijai sagatavo vienu zudušās slodzes vērtības (*VOLL*) aplēsi [], ja tas tiek prasīts, lai noteiktu uzticamības standartu **saskaņā ar 20. pantu** []. Minēto aplēsi [] dara publiski pieejamu. **Valsts regulatīvās iestādes vai citas kompetentās iestādes, ko izraudzījušas dalībvalstis**, tirdzniecības zonām var noteikt dažādas **aplēses** [], ja to teritorijā ir vairākas tirdzniecības zonas. **Ja tirdzniecības zona sastāv no vairāk nekā vienas dalībvalsts teritorijām, tad attiecīgās dalībvalstis nosaka vienu *VOLL* minētajai tirdzniecības zonai.** Nosakot *VOLL*, dalībvalstu **izraudzītās regulatīvās iestādes vai citas kompetentās iestādes** izmanto atbilstīgi 19. panta 5. punktam izstrādāto metodiku.
2. Dalībvalstis savu aplēsi atjaunina ne retāk kā reizi piecos gados **vai tad, ja tiek novērotas nozīmīgas izmaiņas.**

11. pants

Elektroenerģijas ražošanas un pieprasījumureakcijas dispečēšana

1. Elektroenerģijas ražošanas ietaišu un pieprasījumureakcijas dispečēšana ir nediskriminējoša, **pārredzama un, ja vien saskaņā ar 11. panta 2.–4. punktu nav paredzēts citādi**, tirgū balstīta. []
 2. [] Neskarot [] LESD 107. –109. pantu dalībvalstis var noteikt, ka elektroenerģijai, kas saražota [], izmantojot atjaunojamus energoresursus vai augstas efektivitātes koģenerāciju mazā [] **elektroenerģijas ražošanas ietaisē**, vai **elektroenerģijas ražošanas ietaisē**, kura izmanto jaunās tehnoloģijas, **tiek piešķirta prioritārā pārvade līdz šādam apmēram**:
 - b) [] **elektroenerģijas ražošanas ietaisēm**, kuras izmanto atjaunojamus energoresursus vai augstas efektivitātes koģenerāciju un kuru uzstādītā elektroenerģijas ražošanas jauda ir mazāka par [] **250 kW**; vai
 - b) **jauno** [] tehnoloģiju demonstrējumuprojektiem, **kā noteikts [] tīkla kodeksā par prasībām ražotājiem, kas pieņemts, pamatojoties uz Regulas 714/2009 6. pantu.**
- []

(daļa no 3. punkta pārcelta kā 3.a zemāk)

- 3.a **Attiecībā uz elektroenerģijas ražošanas ietaisi, kas pasūtīta pēc 2026. gada 1. janvāra, 2. punkta a) apakšpunktu piemēro tikai elektroenerģijas ražošanas ietaisēm [], kas izmanto atjaunojamus energoresursus vai augstas efektivitātes koģenerāciju ar uzstādīto elektroenerģijas ražošanas jaudu, kas ir mazāka par [] 150 kW []. Dalībvalstis var piemērot zemāku robežvērtību.**

4. Neskarot līgumus, kas noslēgti pirms [tiesību aktu stāšanās spēkā], **elektroenerģijas ražošanas ietaise**, kura izmanto atjaunojamus energoresursus vai augstas efektivitātes koģenerāciju, kura pasūtīta pirms [PB: stāšanās spēkā] un uz kuru pasūtīšanas brīdī attiecās prioritārā dispečēšana saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2012/27/ES 15. panta 5. punktu vai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/28/EK 16. panta 2. punktu ¹⁴, **turpina gūt labumu no** prioritārās dispečēšanas. Prioritārā dispečēšana vairs nav piemērojama no dienas, kad **elektroenerģijas ražošanas ietaisē** veiktas būtiskas modifikācijas, kas ietver vismaz tādus gadījumus, kad jānoslēdz jauns pieslēguma līgums vai ir palielināta elektroenerģijas ražošanas jauda.
5. Prioritārā dispečēšana neapdraud elektrosistēmas drošu darbību, to neizmanto kā pamatojumu pārrobežu jaudu samazināšanai papildus 14. pantā paredzētajam un tās pamatā ir pārredzami un nediskriminējoši kritēriji.

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/28/EK (2009. gada 23. aprīlis) par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu un ar ko groza un sekojoši atceļ Direktīvas 2001/77/EK un 2003/30/EK (OV L 140, 5.6.2009., 16. lpp).

12. pants

Pārdispečēšana []

1. Elektroenerģijas ražošanas pārdispečēšanas vai pieprasījumureakcijas pārdispečēšanas pamatā ir objektīvi, pārredzami un nediskriminējoši kritēriji. **Tā ir atvērta visām elektroenerģijas ražošanas tehnoloģijām, uzkrāšanai un pieprasījumureakcijai, tostarp operatoriem, kas atrodas citās dalībvalstīs, ja vien tas ir tehniski iespējams.**
2. [] Pārdispečējamus resursus izraugās no elektroenerģijas ražošanas ietaisēm, **uzglabāšanas ietaisēm vai pieprasījumietaisēm, [] izmantojot tirgbalstītus mehānismus un piešķirot finansiālu kompensāciju. [] Balansēšanas enerģijas solījumus, ko izmanto pārdispečēšanai, neizmanto balansēšanas enerģijas cenas noteikšanā [] saskaņā ar [] balansēšanas vadlīnijām, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas 714/2009 18. pantu.**

(daļa no 2. punkta, pārcelta kā 2.a zemāk)

- 2.a Neskart [] LESD 107.–109. pantu, tirgū nebalstītu [] elektroenerģijas ražošanas pārdispečēšanu vai pieprasījumureakcijas pārdispečēšanu var izmantot tikai [] ar šādiem nosacījumiem:**
- a) tirgū balstīta alternatīva nav pieejama,
 - b) [] visi tirgū balstītie resursi ir izmantoti vai
 - c) [] pieejamo elektroenerģijas ražošanas ietaišu vai pieprasījumietaišu skaits zonā, kur atrodas šāda pakalpojuma sniegšanai piemērotas elektroenerģijas ražošanas ietaises vai pieprasījumietaises, ir pārāk zems, lai tiktu nodrošināta patiesa konkurence, []

d) pašreizējais tīkla stāvoklis izraisa pārslodzi tik regulāri un paredzami, ka tirgbalstīta pārdispečēšana novestu pie regulāras stratēģiskas solīšanas, kas palielinātu iekšējās pārslodzes līmeni, un attiecīgā dalībvalsts ir pieņēmusi rīcības plānu, kura mērķis ir novērst šo pārslodzi, vai nodrošina, ka saskaņā ar 14. panta 7. punktu starpzonas tirdzniecībai ir pieejama minimālā jauda [] .

3. Atbildīgie sistēmu operatori vismaz reizi gadā ziņo kompetentajai regulatīvajai iestādei par tādas **elektroenerģijas ražošanas ietaises** [] lejuvērstu pārdispečēšanu, kura izmanto atjaunojamus energoresursus vai augstas efektivitātes koģenerāciju [] .
4. Ievērojot prasības attiecībā uz tīkla uzticamības un drošuma uzturēšanu un par pamatu izmantojot pārredzamus un nediskriminējošus kompetento valsts iestāžu definētus kritērijus, pārvades sistēmu operatori un sadales sistēmu operatori:
- a) garantē pārvades un sadales tīklu spēju pārvadīt elektroenerģiju, kas saražota augstas efektivitātes koģenerācijas ceļā vai no atjaunojamajiem energoresursiem, ar minimālu iespējamo [] pārdispečēšanu. Tomēr tīklu plānošanā ierobežota apmēra [] pārdispečēšanu drīkst ņemt vērā, ja ir pierādīts, ka tas ir ekonomiski efektīvāks risinājums un [] nepārsniedz 5 % no [] **tādu iekārtu gadā saražotās elektroenerģijas daudzuma**, kuras izmanto atjaunojamus energoresursus un [] kuras ir tieši savienotas ar savu attiecīgo tīklu, ja dalībvalsts, kurā elektroenerģija no elektroenerģijas ražošanas ietaises, kas izmanto atjaunojamus energoresursus vai augstas efektivitātes koģenerāciju, veido vairāk nekā 50 % no ikgadējā galīgā elektroenerģijas bruto patēriņa, nav noteikusi citādi;
- b) veic atbilstošus tīkla un tirgus saistītus darbības pasākumus, lai minimizētu augstas efektivitātes koģenerācijas ceļā vai no atjaunojamajiem energoresursiem saražotās elektroenerģijas [] lejuvērsto pārdispečēšanu.

5. Ja izmanto tirgū nebalstītu lejupvērstu pārdispečēšanu [], piemēro šādus principus:
- a) [] **elektroenerģijas ražošanas ietaises**, kuras izmanto atjaunojamus energoresursus, lejupvērstu pārdispečēšanu [] piemēro tikai tad, ja nav citu alternatīvu vai ja citi risinājumi radītu nesamērīgi augstas izmaksas vai **nopietnus** riskus tīkla drošībai;
 - b) [] augstas efektivitātes koģenerācijas **procesā saražotai elektroenerģijai** lejupvērstu pārdispečēšanu [] piemēro tikai tad, ja nav citu alternatīvu kā vien **elektroenerģijas ražošanas ietaisēs**, kuras izmanto atjaunojamus energoresursus, saražotās elektroenerģijas [] lejupvērsta pārdispečēšana vai ja citi risinājumi radītu nesamērīgas izmaksas vai **nopietnus** riskus tīkla drošībai;
- []
- d) a)[] un b) [] **apakšpunktā** minēto lejupvērstu pārdispečēšanu [] pienācīgi un pārredzami pamato. Pamatojumu norāda 3. punktā minētajā ziņojumā.
6. Ja izmanto tirgū nebalstītu [] pārdispečēšanu, sistēmas operators, kurš pieprasījis [] pārdispečēšanu, piešķir finansiālu kompensāciju pārdispečētās elektroenerģijas ražošanas vai pieprasījumietaises [] **operatoram, izņemot gadījumus, kad ražotāji pieņem [] pieslēguma līgumu, kurā nav garantēta stabila elektroenerģijas piegāde**. Finansiālā kompensācija ir vismaz vienāda ar lielāko no šādiem elementiem vai to kombināciju, ja viena elementa piemērošanas rezultātā kompensācija būtu nepamatoti zema vai nepamatoti augsta:

- a) pārdispečēšanas radītām papildu darbības izmaksām, piemēram, papildu kurināmā izmaksām augšupvērstas pārdispečēšanas gadījumā vai rezerves siltumapgādes nodrošināšanu tādas lejupvērstas pārdispečēšanas vai samazināšanas gadījumā, kas piemērota **elektroenerģijas ražošanas ietaisei**, kura izmanto augstas efektivitātes koģenerāciju;
- b) Neto ieņēmumiem, kas būtu gūti, pārdodot nākamās dienas tirgū elektroenerģijas ražošanas ietaises vai pieprasījumietaises elektroenerģiju, ja nebūtu pieprasīta pārdispečēšana. Ja elektroenerģijas ražošanas ietaisēm vai pieprasījumietaisēm pēc to saražotā vai patērētā elektroenerģijas daudzuma piešķir finansiālu atbalstu, nesaņemto finansiālo atbalstu uzskata par daļu no neto ieņēmumiem.

III nodaļa

Piekļuve tīklam un pārslodzes vadība

1. IEDAĻA

JAUDAS PIEŠĶIRŠANA

13. pants

Pasākumi, ar kuriem risina pārslodzi, un tirdzniecības zonu definīcija

1. **Dalībvalstis veic visus atbilstīgos pasākumus, lai [] risinātu pārslodzes jautājumu.** Tirdzniecības zonu robežas nosaka, pamatojoties uz ilgtermiņa, strukturālām pārslodzēm pārvades tīklā []. **Tirdzniecības zonās neiekļauj šādas strukturālas pārslodzes, izņemot gadījumus, kad tām nav nekādas ietekmes vai to ietekmi uz kaimiņos esošajām tirdzniecības zonām mazina, izmantojot korektīvus pasākumus, un to rezultātā nesamazinās starpzonu tirdzniecības jauda.** Savienības tirdzniecības zonu konfigurāciju izstrādā tā, lai tiktu maksimizēta ekonomiskā efektivitāte un **lai maksimizētu pārrobežu tirdzniecības iespējas, [] pienācīgi ievērojot 14. panta noteikumus.**

[]

[]

[]

3. Lai nodrošinātu tirdzniecības zonu optimālu konfigurāciju , veic tirdzniecības zonu izvērtēšanu. Minētajā izvērtēšanā **identificē visas strukturālās pārslodzes un iekļauj tirdzniecības zonu dažādu konfigurāciju analīzi koordinētā veidā, iesaistot skartās ieinteresētās personas no visām attiecīgajām dalībvalstīm, ievērojot procesus saskaņā ar jaudas piešķiršanas un pārslodzes vadības vadlīnijām, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas (ES) 714/2009 18. pantu. Visi attiecīgie pārvades sistēmu operatori iesniedz priekšlikumu attiecīgajām valstu regulatīvajām iestādēm apstiprināšanai. Attiecīgās valstu regulatīvās iestādes par priekšlikumu pieņem vienprātīgu lēmumu [3 mēnešu laikā]. Ja tās minētajā laikposmā nepanāk vienošanos, Aģentūra lemj par metodiku un pieņēmumiem, kas tiks izmantoti tirdzniecības zonu izvērtēšanas procesā, kā arī izskatītajām alternatīvajām tirdzniecības zonu konfigurācijām. Metodikas pamatā ir strukturālās pārslodzes, kuras, kā paredzams, netiks pārvarētas nākamo piecu gadu laikā, piemēram, pienācīgi ņemot vērā konkrētu progresu saistībā ar infrastruktūras attīstības projektiem, kurus paredzēts realizēt nākamo piecu gadu laikā.**
- 3.a Neatkarīgi no infrastruktūras attīstības projektu konkrētajiem rezultātiem 14. pantu piemēro starpzonu apmaiņai pieejamās jaudas aprēķināšanai. Ja tiek īstenots rīcības plāns, ievērojot 4.a pantu, šīs regulas 14. panta 7. punktā minētā robežvērtība jāsasniedz vēlākais 2025. gada beigās.

4. Pārvades sistēmu operatori, kas piedalās tirdzniecības zonu izvērtēšanā, iesniedz **kopīgu** priekšlikumu **attiecīgajām dalībvalstīm vai attiecīgo dalībvalstu izraudzītajām kompetentajām iestādēm** *[ne vēlāk kā 12 mēnešus pēc šīs regulas stāšanās spēkā; konkrētu datumu ievieto OV]*. Šajā pantā attiecīgās dalībvalstis [] ir tās dalībvalstis, kuras piedalās [] tirdzniecības zonu konfigurācijas izvērtēšanā, kā arī tās, kuras atrodas tajā pašā jaudas aprēķināšanas reģionā [], ievērojot [] jaudas piešķiršanas un pārslodzes vadības vadlīnijas, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas (ES) 714/2009 18. pantu.

[]

- 4.a Ja viens vai vairāki pārvades sistēmas operatori ir konstatējuši strukturālu pārslodzi vai ja tirdzniecības zonu izvērtēšanā tiek ieteikta vienas vai vairāku dalībvalstu tirdzniecības zonas maiņa, attiecīgajām dalībvalstīm sadarbībā ar saviem pārvades sistēmas operatoriem ir iespēja 6 mēnešu laikā noteikt rīcības plānus valsts vai daudznacionālā līmenī. Šie rīcības plāni ietver konkrētu grafiku tādu pasākumu pieņemšanai, kuru mērķis ir samazināt strukturālas pārslodzes, kas konstatētas laikposmā *[ne vēlāk kā [4] gadus pēc šīs regulas stāšanās spēkā; konkrētu datumu ievieto OV]*, tostarp, piemēram, tīkla attīstības paātrināšana, esošās infrastruktūras efektīvāka izmantošana, pašreizējās sistēmas darbības prakses pārskatīšana, sistēmas darbības labāka koordinācija ar attiecīgajiem kaimiņu pārvades sistēmas operatoriem, regulējuma pārskatīšana attiecībā uz korektīviem pasākumiem un šķēršļiem, kas kavē lielāku elastību, un valstu enerģētikas politikas pasākumiem, ar kuriem maina ražošanas un patēriņa vietu.

4.b Dalībvalsts, kas īsteno rīcības plānus, [] ievērojot 4.a punktu, [] nodrošina, ka, neskarot 14. panta 7.a un 7.b punktā paredzētās atkāpes, 14. panta 7. punktā izklāstītais piešķirtās jaudas līmenis tiek sasniegts rīcības plāna pēdējā gadā un jebkurā gadījumā ne vēlāk kā [] 2025. gada beigās, minimālā piešķirtā jauda. Dalībvalstis šajā punktā minēto [] jaudu sasniedz, izmantojot lineāru trajektoriju. Par šo lineāro trajektoriju un šīs trajektorijas sākumu, kas ir vai nu jauda, kura piešķirta pie šīs robežas gadā pirms rīcības plāna īstenošanas, vai vidējais rādītājs trijos pēdējos gados pirms rīcības plāna, atkarībā no tā, kurš no tiem ir augstāks, vienojas ar dalībvalstīm, kas atrodas tajā pašā jaudas aprēķināšanas reģionā. Laikposmā, kad dalībvalsts īsteno rīcības plānu, [] šī dalībvalsts nodrošina, ka jauda, kas darīta pieejama starpzonu tirdzniecībā, lai atbilstu 7. punktam, ir vismaz līdzvērtīga trajektorijas vērtībām, tostarp izmantojot korektīvus pasākumus jaudas aprēķināšanas reģionā, bet šādai dalībvalstij nepiemēro 7.a un 7.b punktā minēto regulatīvo iestāžu lēmumus. [] Izmaksas par korektīvajiem pasākumiem, kas vajadzīgi, lai ievērotu trajektoriju vai lai darītu pieejamu starpzonu jaudu pie rīcības plāna skartajām robežām, sedz dalībvalsts vai dalībvalstis, kuras īsteno rīcības plānu.

- 4.c** Sešus mēnešus pirms rīcības plāna termiņa beigām dalībvalstis [] lemj par to, vai sadalīt savu tirdzniecības zonu, lai novērstu atlikušās pārslodzes, vai novērst atlikušās iekšējās pārslodzes ar korektīviem pasākumiem, kuru izmaksas sedz minētās dalībvalstis. Ik gadu rīcības plāna īstenošanas laikā un sešu mēnešu laikā pēc rīcības plāna termiņa beigām pārvades sistēmu operatori, kas piedalās tirdzniecības zonu izvērtēšanā, novērtē pieejamo starpzonu jaudu, kas aprēķināta saskaņā ar 14. panta 7. punktā minēto metodiku [] pēdējo 12 mēnešu laikposmam, un ziņojumā [] nosaka, vai pārrobežu tirdzniecības jauda ir sasniegusi 14. panta 7. punktā [] izklāstīto [] minimālo līmeni. Ja ir konstatēta strukturāla pārslodze, ievērojot 4.a punktu, bet 6 mēnešu laikā nav noteikts rīcības plāns, attiecīgie pārvades sistēmu operatori divpadsmit mēnešu laikā pēc strukturālās pārslodzes konstatācijas novērtē pieejamo starpzonu jaudu, kas aprēķināta saskaņā ar 14. panta 7. punktā minēto metodiku pēdējo 12 mēnešu laikposmam, un ziņojumā nosaka, vai pārrobežu tirdzniecības jauda ir sasniegusi 14. panta 7. punktā izklāstīto minimālo līmeni. Šajā punktā minēto [] novērtēšanu veic atkārtoti ik pēc 24 mēnešiem pēdējo 24 mēnešu laikposmam.
- 4.d** Kas attiecas uz tām dalībvalstīm, par kurām novērtējums saskaņā ar 4.c punktu liecina, ka pārvades sistēmas operators nav ievērojis 14. panta 7. punktā noteikto līmeni, vai kas attiecas uz tām dalībvalstīm, kuras ir izvēlējušās tirdzniecības zonas sadalīšanu, attiecīgās dalībvalstis 6 mēnešu laikā no 4.c punktā minētā ziņojuma saņemšanas pieņem vienprātīgu lēmumu par to, vai tirdzniecības zonu konfigurācija ir jā saglabā vai jāgroza. Citas dalībvalstis var iesniegt piezīmes attiecīgajām dalībvalstīm, kurām šīs piezīmes būtu jāņem vērā, pieņemot savu lēmumu. Lēmumā norāda pamatojumu, un par to paziņo Komisijai un Aģentūrai.

- 4.e *(bijušais 4.a punkts)* Gadījumā, ja attiecīgās dalībvalstis nespēj panākt vienprātīgu lēmumu paredzētajā termiņā, [] tās nekavējoties informē Komisiju. Komisija var nākt klajā ar turpmākiem priekšlikumiem un var aicināt attiecīgās dalībvalstis [] apspriesties ar mērķi veicināt līdzsvarota risinājuma rašanu trīs mēnešu laikā. [] Sešu mēnešu laikā pēc [] šāda paziņojuma saņemšanas Komisija, apspriedusies ar Aģentūru un attiecīgajām ieinteresētajām personām, kā galējo līdzekli pieņem lēmumu par to, vai grozīt vai saglabāt tirdzniecības zonu konfigurāciju **dalībvalstīs, uz kurām attiecas lēmums saskaņā ar 4.d punktu, un starp tām []**.
- 4.f Ja kāds no 4.c punktā minētajiem secīgajiem atkārtoti veiktajiem novērtējumiem liecina, ka pārvades sistēmas operators nav ievērojis 14. panta 7.c punkta noteikumus, tiek piemērota procedūra saskaņā ar 4.d un 4.e punktu.
5. Šā panta 4.d vai 4.e punktā minētā lēmuma pamatā ir **ziņojums par strukturālās pārslodzes konstatāciju vai tirdzniecības zonu izvērtēšanas rezultāti un 4.a punktā minētais pārvades sistēmu operatoru priekšlikums, un 4.c punktā minētais ziņojums** par konfigurācijas saglabāšanu vai grozīšanu []. Lēmumā norāda pamatojumu, jo īpaši tad, ja ir iespējamās nesakritības ar tirdzniecības zonu izvērtējuma rezultātiem, **un ņem vērā [] attiecīgo dalībvalstu nostājas un saistības un citu dalībvalstu sniegtās piezīmes.**
6. Ja uzsāk citus tirdzniecības zonu izvērtējumus saskaņā ar [] **jaudas piešķiršanas un pārslodzes vadības vadlīnijām, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas (ES) 714/2009 18. pantu, ievēro procedūru, kas izklāstīta [] šajā pantā []**.

[]

8. [] **Visos saskaņā ar šo pantu pieņemtajos** lēmumos norāda datumu, kad īstenojamas izmaiņas. Minēto īstenošanas datumu nosaka, vajadzību pēc steidzamas rīcības sabalansējot ar praktiskajiem apsvērumiem, tostarp elektroenerģijas nākotnes darījumiem, **un tas nav īsāks par 12 mēnešiem pēc lēmuma publicēšanas, ja vien nav citādas vienošanās ar attiecīgajām dalībvalstīm.** [] Šajā lēmumā var noteikt atbilstošus pārejas noteikumus [].

14. pants

Jaudas piešķiršanas un pārslodzes vadības vispārīgie principi

1. Elektrotīklu pārslodzes problēmas risina ar nediskriminējošiem, tirgbalstītiem risinājumiem, kuri sniedz efektīvus ekonomiskos signālus tirgus dalībniekiem un iesaistītajiem pārvades sistēmu operatoriem. Elektrotīklu pārslodzes problēmas risina ar metodēm, kuru pamatā nav darījumi, t. i., metodēm, kurās nav ietverta izvēle starp atsevišķu tirgus dalībnieku līgumiem. Veicot darbības pasākumus, ar ko nodrošina, ka pārvades sistēma turpina darboties normālā stāvoklī, pārvades sistēmas operators ņem vērā šādu pasākumu ietekmi uz kaimiņos esošajām kontroles zonām un koordinē tos ar citiem skartajiem pārvades sistēmu operatoriem, kā paredzēts [] **jaudas piešķiršanas un pārslodzes vadības vadlīnijās, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas (ES) 714/2009 18. pantu.**
2. Darījumu samazināšanas procedūras lieto tikai ārkārtas situācijās, kurās pārvades sistēmas operatoram jārīkojas ātri un nav iespējama pārdispečēšana vai kompensācijas tirdzniecība. Jebkuru šādu procedūru piemēro nediskriminējoši. Izņemot *force majeure* gadījumus, tirgus dalībniekiem, kuriem ir piešķirtas jaudas, kompensē ikvienu samazināšanas gadījumu.

2.a Pārvades sistēmu operatori var nolemt neīstenot sistēmas darbības reģiona reģionālo drošības koordinatoru noteiktās koordinētās darbības vai arī pats reģionālais drošības koordinators koordinētajās darbībās var samazināt jaudu, ko aprēķina koordinētajā jaudas aprēķinā, ja koordinētā jaudas aprēķina, kuru veic, ievērojot jaudas piešķiršanas un pārslodzes vadības vadlīnijas un 3. un 7. punktu, rezultātā tiktu pārkāptas darbības drošības robežas, ko definējis pārvades sistēmas operators saskaņā ar sistēmas darbības vadlīnijām, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas 714/2009 18. pantu, piemēram, nepietiekama pārdispečēšanas potenciāla gadījumā jaudas aprēķināšanas reģionā. Šādas novirzes attiecīgie pārvades sistēmu operatori pienācīgi pamato. Attiecīgie pārvades sistēmu operatori bez liekas kavēšanās saskaņā ar šīs regulas 38. panta 2.a punktu informē reģionālos drošības koordinatorus un valstu regulatīvās iestādes par jaudas aprēķināšanas reģionu ar šādu novirzi. Reizi gadā reģionālie drošības koordinatori ziņo attiecīgajām valstu regulatīvajām iestādēm un Aģentūrai par novirzēm, ievērojot šo punktu, un novērtē šos incidentus un vajadzības gadījumā analizē, kā nākotnē izvairīties no šādām novirzēm. Ja Aģentūra secina, ka neizpildītie novirzes priekšnosacījumi, ievērojot šo punktu, ir strukturālas dabas, Aģentūra iesniedz atzinumu attiecīgajai regulatīvajai iestādei un Komisijai. Regulatīvā iestāde veic attiecīgus pasākumus pret pārvades sistēmu operatoriem, ja novirzes priekšnosacījumi, ievērojot šo punktu, nav izpildīti. []

3. **Ja vien 7., 7.a, 7.b, 7.d un [] 2.a punktā nav noteikts citādi**, starpsavienojumu un/vai pārvades tīklu jaudas maksimālais **līmenis**, ko ietekmē**jusi** pārrobežu [] **jauda**, tiek darīts pieejams tirgus dalībniekiem, ievērojot drošas tīkla darbības drošuma standartus. [] **Kompensācijas tirdzniecību un pārdispečēšanu, tostarp pārrobežu pārdispečēšanu, izmanto, lai optimizētu pieejamās jaudas, [] un pārrobežu korektīviem pasākumiem piemēro saskaņotu un nediskriminējošu procesu tā panākšanai, ievērojot pārdispečēšanas un kompensācijas tirdzniecības izmaksu dalīšanas metodikas īstenošanu saskaņā ar [] jaudas piešķiršanas un pārslodzes vadības vadlīnijām, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas (ES) 714/2009 18. pantu []**.
4. Jaudu piešķir vienīgi ar tiešu jaudas izsoļu vai netiešu jaudas un enerģijas izsoļu starpniecību. Abas metodes var izmantot vienā un tajā pašā starpsavienojumā. Tekošās dienas tirdzniecībai izmanto nepārtrauktu tirdzniecību, ko var papildināt ar izsolēm.
5. **Pārslodzes gadījumā** piedāvājumi ar tiešu vai netiešu **tīkla jaudai derīgu** augstāko vērtību, **piedāvājot augstāko vērtību (nepietiekamai) pārvades jaudai**, attiecīgajā laikposmā ir apmierināmi. Izņemot attiecībā uz jauniem starpsavienotājiem, uz ko attiecas atbrīvojums saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1228/2003 7. pantu, Regulas (EK) Nr. 714/2009 17. vai 59. pantu, jaudas piešķiršanas metodēs nav pieļaujama rezerves cenu noteikšana.
6. Jaudu var brīvi tirgot sekundārā tirgū, ja pārvades sistēmas operators ir savlaicīgi informēts par to. Ja pārvades sistēmas operators noraida sekundāru tirdzniecības darījumu (transakciju), tas skaidri un pārredzami par to informē visus tirgus dalībniekus un paziņo par to regulatīvajai iestādei.

7. Pārvades sistēmu operatori [] neierobežo starpsavienojuma jaudas apjomu, kas jādara pieejams [] tirgus dalībniekiem, lai novērstu pārslodzi pašu **tirdzniecības zonā [] vai kā līdzeklis to plūsmu vadībai, kuras neplānotā veidā izplūst no tās pašas tirdzniecības zonas un atkal ieplūst tajā, ja vien 7.a vai 7.b punktā nav paredzēts citādi.**

Neskarot atkāpju piemērošanu saskaņā ar 7.a un 7.b punktu, šo punktu uzskata par izpildītu, ja ir panākti šādi minimālie starpzonu tirdzniecībai pieejamās jaudas līmeņi, kuru aprēķina, ievērojot jaudas piešķiršanas un pārslodzes vadības vadlīnijas, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas (ES) 714/2009 18. pantu un ņemot vērā N-1 kritēriju:

- i) attiecībā uz robežām, kur izmanto koordinētas neto pārvades jaudas pieeju – 75 % no neto pārvades jaudas saskaņā ar jaudas piešķiršanas un pārslodzes vadības vadlīnijām, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas 714/2009 18. pantu;
- ii) attiecībā uz robežām, kur izmanto plūsmbalstītu pieeju – 75 % no atlikušās pieejamās iekšējo un pārrobežu kritisko tīkla elementu rezerves, kas darīta pieejama pārrobežu plūsmām saskaņā ar jaudas piešķiršanas un pārslodzes vadības vadlīnijām, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas 714/2009 18. pantu.

Atkāpes saskaņā ar 7.a punktu nerada vērtību, kas ir mazāka par šo robežvērtību.

7.a Pamatojoties uz visu jaudas aprēķināšanas reģiona pārvades sistēmu operatoru priekšlikumu, attiecīgās regulatīvās iestādes, atkāpjoties no 7. punkta, apstiprina kopējās pieejamās starpzonu jaudas līmeni pie katras tirdzniecības zonu robežas, ko izmanto jaudas aprēķināšanas metodikā, lai ņemtu vērā starpzonu neplānotās plūsmas apjomā, kādā tās varētu būt gaidāmas bez strukturālām pārslodzēm tirdzniecības zonā.

(daļa no 7. punkta, pārcelta kā 7.b punkts zemāk)

7.b Pēc jaudas aprēķināšanas reģiona pārvades sistēmu operatoru pieprasījuma attiecīgās regulatīvās iestādes var piešķirt atkāpi no **7. punkta citu tādu paredzamu iemeslu dēļ, kas nav 7.a punktā minētie iemesli – piemēram, tīkla apkopes pasākumu gadījumā –**, ja tas ir vajadzīgs darbības drošības uzturēšanai. Šāda atkāpe, kas var neattiekties uz jau piešķirtu jaudu samazināšanu, ievērojot 5. punktu, tiek piešķirta tikai **uz vienu gadu vienlaikus vai maksimums uz diviem gadiem, katru gadu ievērojami samazinot atkāpes apjomu**, stingri tikai tam, kam tā vajadzīga, un tā nepieļauj diskrimināciju starp iekšējo un starpzonu apmaiņu. Atkāpes pamatojumu un iemeslus tās piešķiršanai publicē. Ja ir piešķirta atkāpe, attiecīgie pārvades sistēmu operatori izstrādā un publicē metodiku un projektus, kas nodrošina ilgtermiņa risinājumu problēmjaūtājumam, ko cenšas risināt ar atkāpi. Atkāpe zaudē spēku, kad ir pienācis termiņš vai ir īstenots risinājums – atkarībā no tā, kurš notikums iestājas agrāk.

8. Tīrgus dalībnieki savlaicīgi pirms attiecīgā darbības perioda informē attiecīgos pārvades sistēmu operatorus par to, vai tie plāno izmantot piešķirto jaudu. Ikvienu piešķirto jaudu, kas netiks izmantota, nodod tīrgū atklātā, pārredzamā un nediskriminējošā veidā.
9. Pārvades sistēmu operatori, cik vien tehniski iespējams, aprēķina jaudas prasības ikvienas elektroenerģijas plūsmas pārvadīšanai pretējā virzienā pa noslogoto starpsavienojumu, lai maksimāli izmantotu tā jaudu. Pilnībā ņemot vērā tīkla drošību, nekādā ziņā nenoraida darījumus, kas samazina pārslodzi.
10. Finanšu sekas par pienākumu neievērošanu saistībā ar jaudas piešķiršanu attiecinā uz tiem, kas atbildīgi par šo pienākumu neievērošanu. Ja tīrgus dalībnieki neizmanto jaudu, ko tie ir apņēmušies izmantot, vai ja tiešā izsolē iegādātā jauda netiek pārdota sekundārā tīrgū vai savlaicīgi netiek atdota, tie zaudē tiesības uz šādu jaudu un samaksā izmaksas atspoguļojošu maksu. Izmaksas atspoguļojošās maksas par jaudas neizmantošanu ir pamatotas un samērīgas. Ja pārvades sistēmas operators neizpilda savus pienākumus, tam ir jākompensē tīrgus dalībniekam jaudas izmantošanas tiesību zaudējums. Šajā sakarā neņem vērā izrietošos zaudējumus. Attiecībā uz finanšu sekām savlaicīgi nosaka galvenos principus un metodes atbildības noteikšanai, kas iestājas pienākumu neizpildīšanas rezultātā, un tos pārskata attiecīgā [] regulatīvā iestāde vai iestādes.
11. **Sadalot korektīvo pasākumu izmaksas starp pārvades sistēmu operatoriem, regulatori analizē, kādā apmērā plūsmas, kas neplānotā veidā izplūst no tirdzniecības zonas un atkal ieplūst tajā, veicina pārslodzi starp divām novērotām tirdzniecības zonām, un sadala izmaksas proporcionāli radītās pārslodzes daļai, ievērojot pārdispečēšanas un kompensācijas tirdzniecības izmaksu dalīšanas metodiku saskaņā ar jaudas piešķiršanas un pārslodzes vadības vadlīnijām, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas (ES) 714/2009 18. pantu, un Komisijas Regulas (ES) 2017/XYZZ 76. pantu. To nepiemēro [] robežvērtībai saskaņā ar 7.a punktu.**

15. pants

Starpzonu jaudas piešķiršana dažādos laikposmos

1. Pārvades sistēmu operatori pārrēķina pieejamo starpzonu jaudu vismaz pēc nākamās dienas un tekošās dienas starpzonu tirgus slēgšanas laika. Pārvades sistēmu operatori nākamajā starpzonu jaudas piešķiršanas procesā piešķir pieejamo starpzonu jaudu plus atlikušo starpzonu jaudu, kas nav iepriekš piešķirta, un starpzonu jaudu, ko atbrīvojuši fizisko pārvades tiesību turētāji no iepriekšējiem piešķirumiem.
- 1.a **Pārvades sistēmu operatori nosaka atbilstīgu struktūru starpzonu jaudas piešķiršanai dažādos laikposmos, tostarp nākamās dienas, tekošās dienas un balansēšanas laikposmā. [] Šādu piešķirumu struktūru pārskata attiecīgās regulatīvās iestādes. Izstrādājot savus priekšlikumus, pārvades sistēmu operatori ievēro:**
 - a) **tirgu raksturlielumus;**
 - b) **darbības apstākļus, piemēram, stingri saskaņotos kopīgos plānus;**
 - c) **esošajiem dažādajiem starpzonu jaudas piešķiršanas mehānismiem pieņemto procentuālo daļu un laika grafiku saskaņošanas līmeni.**
2. Ja pēc tekošās dienas starpzonu tirgus slēgšanas laika ir pieejama starpzonu jauda, pārvades sistēmu operatori šo starpzonu jaudu izmanto balansēšanas enerģijas apmaiņai vai nebalansa ieskaita procesa izmantošanai.

3. **Ja starpzonu jaudu piešķir balansēšanas jaudas apmaiņai vai rezervju kopīgošanai saskaņā ar 5. panta 8. punktu, pārvades sistēmu operatori izmanto metodiku, kas izstrādāta saskaņā ar [] balansēšanas vadlīnijām, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas 714/2009 18. pantu. []**
4. Pārvades sistēmu operatori nepalielina drošuma rezervi (jeb uzticamības rezervi), kas aprēķināta atbilstīgi Regulai (ES) 2015/1222, sakarā ar balansēšanas jaudas apmaiņu vai rezervju kopīgošanu.

2. IEDAĻA

TĪKLA MAKSAS UN PĀRSLODZES IEŅĒMUMI

16. pants

Maksas par pieslēgšanos tīkliem un piekļuvi tiem

1. Maksas, kuras tīklu operatori iekasē par piekļuvi tīkliem, tostarp maksas par pieslēgšanos tīkliem, maksas par tīklu izmantošanu un attiecīgā gadījumā maksas par saistītiem tīkla pastiprinājumiem, ir pārredzamas, un tajās ņem vērā vajadzību pēc tīkla drošības un elastīguma un atspoguļo radušās faktiskās izmaksas, ciktāl šīs izmaksas atbilst efektīva un strukturāli salīdzināma tīkla operatora izmaksām un tiek piemērotas nediskriminējoši. [] **Neskarot 15. panta 1. un 6. punktu un Direktīvas 2012/27/ES XI pielikumā noteiktos kritērijus [], tīkla maksu izstrādāšanai izmantoto metodi jo īpaši piemēro tā, lai ne pozitīvā, ne negatīvā virzienā nebūtu diskriminācijas starp produkciju, kas pieslēgta sadales līmenī, un produkciju, kas pieslēgta pārvades līmenī. Tās nevajadzētu **ne pozitīvā, ne negatīvā virzienā nepamatoti** diskriminēt enerģijas uzkrāšanu un mazināt stimulu iesaistīties pieprasījuma reakcijā. Neskarot 3. punktu, šīs maksas nav saistītas ar attālumu.**

2. Tarifu metodika atspoguļo atbilstošus stimulus un pārvades un sadales sistēmu operatoru fiksētās izmaksas. **Atļautie ieņēmumi, kas jāatgūst ar tarifiem, atspoguļo pārvades un sadales sistēmu operatoriem radītus atbilstošus stimulus** gan īstermiņā, gan ilgtermiņā palielināt efektivitāti, tostarp energoefektivitāti, veicināt tirgus integrāciju, piegādes drošību, atbalstīt investīcijas un **saistītās pētniecības darbības un veicināt inovāciju patērētāju interesēs.**
3. Ja vajadzīgs, ražotājiem un/vai patērētājiem piemēroto tarifu līmenis nodrošina novietojumsignālus Savienības līmenī un ņem vērā tīkla zudumu un izraisītās pārslodzes apjomu un investīciju infrastruktūrā izmaksas.
4. Nosakot maksas par piekļuvi tīklam, ņem vērā:
 - a) maksājumus un ieņēmumus, ko rada pārvades sistēmu operatoru savstarpējais kompensācijas mehānisms;
 - b) faktiskos maksājumus, kas veikti un saņemti, kā arī maksājumus par turpmākajiem periodiem, kas aprēķināti, pamatojoties uz iepriekšējiem periodiem.
5. Nosakot maksas par piekļuvi tīklam saskaņā ar šo pantu, neskar maksas, kas rodas 14. pantā minētās pārslodzes vadības rezultātā.
6. Nepastāv īpaša tīkla maksa par atsevišķiem elektroenerģijas starpzonu tirdzniecības darījumiem.
7. Sadales tarifi atspoguļo izmaksas, ko rada sistēmas izmantotāji, tostarp aktīvie lietotāji, izmantodami sadales tīklu, un tos var diferencēt pēc sistēmas izmantotāju patēriņa vai elektroenerģijas ražošanas profiliem. Ja dalībvalstis ir ieviesušas viedās uzskaites sistēmas, **var noteikt** laikā diferencētus tīkla tarifus, kas atspoguļo tīkla izmantošanu un kas patērētājam ir pārredzami un paredzami.

8. **Atļautie ieņēmumi, kas jāatgūst ar sadales tarifiem, var ietvert rezultativitātes mērķrādītājus, lai stimulētu sadales sistēmu operatorus ekspluatēt savus tīklus pēc iespējas efektīvāk.**
9. **Lai mazinātu tirgu sadrumstalotības risku, Aģentūra līdz [PB: norādīt konkrētu datumu – trīs mēneši pēc stāšanās spēkā] sniedz paraugprakses ziņojumu par pārvades un sadales tarifu metodiku, vienlaikus atstājot pietiekamu rīcības brīvību, lai ņemtu vērā valstu īpatnības. Paraugprakses ziņojumā pievēršas vismaz šādiem jautājumiem:**
- a) ražotājiem un patērētājiem piemēroto tarifu attiecība;
 - b) ar tarifiem atgūstamās izmaksas;
 - c) laikā diferencētie tīkla tarifi;
 - d) novietojumsignāli;
 - e) saikne starp pārvades un sadales tarifiem ;
 - f) metodes, ar ko nodrošina pārredzamību tarifu noteikšanā un struktūrā;
 - g) tīkla izmantotāju grupas, kam piemērojami tarifi, tostarp atbrīvojumi no tarifiem.

Aģentūra savu ziņojumu atjaunina ne retāk kā reizi divos gados.

17. pants

Pārslodzes ieņēmumi

1. Pārslodzes vadības procedūrās, kas saistītas ar iepriekš noteiktu laikposmu, ieņēmumi var rasties vienīgi tad, ja minētajā laikposmā rodas pārslodze, izņemot attiecībā uz jauniem starpsavienotājiem, kuriem piemēro atbrīvojumu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1228/2003 7. pantu, Regulas (ES) Nr. 714/2009 17. pantu vai 59. pantu. Šo ieņēmumu sadales mehānismu pārskata regulatīvās iestādes, un tas nedz izkropļo piešķiršanas procesu par labu kādai jaudu vai enerģiju pieprasošai personai, nedz arī vājina stimulu samazināt pārslodzi.
2. Visus ieņēmumus, kas rodas starpsavienojuma jaudu piešķiršanas rezultātā, izmanto šādiem nolūkiem:
 - a) piešķirtās jaudas faktiskās pieejamības nodrošināšanai, **tostarp garantēšanas kompensācijai;**
 - b) starpsavienojumu jaudas saglabāšanai vai palielināšanai, izmantojot investīcijas tīklā, jo īpaši jaunos starpsavienotājos un iekšējās elektrolīnijās un iekšējās elektrolīnijās, kas *ENTSO-E* tīkla attīstības desmit gadu plānā uzskaitītas kā nozīmīgas starpsavienotāju pārslodzes mazināšanai; []
 - c) **vai attiecīgā gadījumā – pārrobežu korektīviem pasākumiem, piemēram, pārdispečēšanai un kompensācijas tirdzniecībai.**

(daļa no 2.b punkta, pārcelta kā 2.a zemāk)

2.a Ieņēmumus , ja saņemts attiecīgo dalībvalstu regulatīvo iestāžu apstiprinājums, var izmantot kā ieņēmumus, kas regulatīvajām iestādēm jāņem vērā, apstiprinot tīkla tarifu aprēķina metodiku un/vai nosakot tīkla tarifus.

3. Uz ieņēmumu izmantošanu saskaņā ar 2. punkta a) , b) **vai c)** apakšpunktu attiecas metodika, ko, **apspriežoties ar regulatīvajām iestādēm**, ierosina **pārvades sistēmu operatori un apstiprina Aģentūra. Pārvades sistēmu operatori iesniedz Aģentūrai priekšlikumu līdz [PB: 12 mēneši pēc stāšanās spēkā], un Aģentūra par to lemj sešu mēnešu laikā.**

(daļa no 3. punkta, pārcelta kā 3.a zemāk)

3.a Metodikā paredz vismaz nosacījumus, saskaņā ar kuriem ieņēmumus **uzskata par tādēm, kas ir izpildījuši mērķus, kuri minēti 2. punkta a) , b) vai c) apakšpunktā .**

3.b Pārvades sistēmu operatori iepriekš skaidri nosaka, kā tiks izmantoti pārslodzes ieņēmumi, un ziņo par šādu ieņēmumu faktisko izlietojumu. Ik gadu līdz **1. martam regulatīvās iestādes publicē ziņojumu, kurā ziņo par ieņēmumiem, kas iekasēti 12 mēnešu periodā, kurš beidzas iepriekšējā kalendārā gada 31. decembrī**, un par minēto ieņēmumu izlietojumu, **ievērojot 2. punktu**, tostarp konkrētiem projektiem, kur ieņēmumi izlietoti, vai summu, kas deponēta atsevišķā kontā, **vai summu, kas izlietota, aprēķinot tīkla tarifu**, un pievieno verificācijas ziņojumu par to, ka izlietojums atbilst šai regulai un atbilstīgi 3. punktam izstrādātajai metodikai. **Šādos gadījumos, ja daļa pārslodzes ieņēmumu ir izlietota, aprēķinot tīkla tarifus, ziņojumā attiecīgā gadījumā izklāsta, kā PSO pilda 2. pantā minētos prioritāros mērķus.**

IV nodaļa

Resursu pietiekamība

18. pants

Resursu pietiekamība

1. Dalībvalstis uzrauga resursu pietiekamību savā teritorijā, [] **balstoties uz** Eiropas resursu pietiekamības novērtējumu atbilstīgi 19. pantam, **un var papildus veikt [] valsts resursu pietiekamības novērtējumu atbilstīgi 19.a pantam.**
2. Ja Eiropas **vai valsts** resursu pietiekamības novērtējumos ir paustas bažas par resursu pietiekamību, dalībvalstis apzina jebkādus regulatīvus izkropļojumus **vai tirgus izkropļojumus, vai sistēmas vājās vietas, tādas kā nepietiekama infrastruktūra**, kas izraisījuši vai veicinājuši šādu bažu rašanos.
3. Dalībvalstis publicē **ceļvedi ar konkrētu grafiku**, kādā pieņemami pasākumi konstatēto regulatīvo izkropļojumu [] **vai tirgus izkropļojumu, vai sistēmas vājo vietu** likvidēšanai. Risinot jautājumus, kas saistīti ar bažām par resursu pietiekamību, dalībvalstis **jo īpaši ņem vērā 3. pantā noteiktos principus un** atbild uz regulatīvo izkropļojumu likvidēšanu, iztrūkuma cenu ieviešanu **ar brīvas cenu veidošanās palīdzību**, starpsavienojumu veidošanu **ar citām dalībvalstīm, nodrošinot visiem tirgus dalībniekiem piekļuvi neizkropļotam tirgum tostarp, bet ne tikai, attiecībā uz enerģijas uzkrāšanu**, pieprasījumu reakcijas pasākumiem un energoefektivitāti.

3.a Ja valsts resursu pietiekamības novērtējumā ir paustas bažas par kādu tirdzniecības zonu, bet Eiropas resursu pietiekamības novērtējumā nav paustas bažas par to pašu tirdzniecības zonu, tad struktūra, kas pārvalda valsts resursu pietiekamības novērtējumu, apspriežas ar *ENTSO-E* un lūdz Aģentūras atzinumu. Šajā sakarā struktūra, kas pārvalda valsts resursu pietiekamības novērtējumu, viena mēneša laikā pēc valsts resursu pietiekamības novērtējuma publicēšanas iesniedz *ENTSO-E* un Aģentūrai ziņojumu ar argumentāciju par pastāvošo atšķirību starp abiem resursu pietiekamības novērtējumiem. (3.b punkts tika iekļauts 3.a) Viena mēneša laikā pēc ziņojuma iesniegšanas datuma *ENTSO-E* sniedz savu novērtējumu par šīm atšķirībām, un divu mēnešu laikā pēc ziņojuma iesniegšanas datuma Aģentūra sniedz atzinumu. Attiecīgā dalībvalsts pienācīgi ņem vērā novērtējumu un atzinumu.

19. pants

Eiropas resursu pietiekamības novērtējums

1. Eiropas resursu pietiekamības novērtējums aptver vispārēju elektroenerģijas sistēmas pietiekamību piegādāt elektroenerģiju atbilstīgi pašreizējam un prognozētajam pieprasījumam **katram atsevišķam gadam** nākamajā desmit gadu periodā no šā novērtējuma veikšanas dienas.
2. Līdz [*PB: seši mēneši pēc šīs regulas stāšanās spēkā*] *ENTSO-E* iesniedz **Elektroenerģijas jautājumu koordinācijas grupai un Aģentūrai** projektu Eiropas resursu pietiekamības novērtējuma metodikai, kuras pamatā ir 4. punktā minētie principi.

3. Pārvades sistēmu operatori iesniedz *ENTSO-E* datus, kas tam vajadzīgi, lai [] veiktu Eiropas resursu pietiekamības novērtējumu. Novērtējumu *ENTSO-E* veic katru gadu. **Ražotāji un citi tirgus dalībnieki sniedz pārvades sistēmu operatoriem datus par ražošanas resursu gaidāmo izlietošanu, ņemot vērā primāro resursu pieejamību un atbilstošus prognozētā pieprasījuma un piedāvājuma scenārijus.**
4. Eiropas resursu pietiekamības novērtējuma pamatā ir metodika, kas [] **padara iespējamu**, ka novērtējums:
- a) tiek veikts **katras attiecīgās** tirdzniecības zonas līmenī un aptver vismaz visas dalībvalstis [];
 - b) ir balstīts uz [] atbilstošiem **centrāliem** prognozētā pieprasījuma un piedāvājuma scenārijiem, kas ietver ekonomisku novērtējumu par iespējamību, ka no ekspluatācijas varētu izņemt vai no jauna uzbūvēt elektroenerģijas ražošanas aktīvus un ka varētu tikt īstenoti pasākumi energoefektivitātes mērķrādītāju sasniegšanai, un par attiecīgu jutīgumu pret **ekstrēmiem laika apstākļu notikumiem, hidroloģiskajiem apstākļiem**, vairumcenām un oglekļa cenu izmaiņām;
 - ba) **atspoguļo to, kā dažādi jaudas mehānismu veidi palīdz novērst bažas par pietiekamību;**
 - c) pienācīgi ņem vērā visu resursu devumu, tostarp esošo un nākotnes elektroenerģijas ražošanu, enerģijas uzkrāšanu, pieprasījuma reakciju un importa un eksporta iespējas un to devumu elastīgai sistēmas darbībai;
 - d) paredz 18. panta 3. punktā minēto pasākumu iespējamo ietekmi;

- e) ietver scenārijus bez **un attiecīgā gadījumā arī ar** esošiem vai plānotiem jaudas mehānismiem;
 - f) ir balstīts uz tirgus modeli, kurā attiecīgā gadījumā izmantota plūsmbalstīta pieeja;
 - g) izmanto varbūtīgus aprēķinus;
 - ga) piemēro vienu modelēšanas rīku, kuru var izmantot valstu scenārijiem, jutīgumam un pieņēmumiem;**
 - h) izmanto vismaz šādus rādītājus, **kas minēti 20. pantā:**
 - "sagaidāmā nepadotā enerģija" un
 - "sagaidāmais slodzes zuduma ilgums";
 - i) apzina iespējamo resursu pietiekamības bažu avotus, proti, vai tas ir tīkla vai resursu ierobežojums vai abi;
 - j) nodrošina[], lai pienācīgi tiktu ņemtas vērā tādas valstu [] īpatnības kā ražošana, pieprasījuma elastība un uzkrāšana, [] primāro resursu pieejamība un starpsavienojumu līmenis;**
5. Līdz [PB: *seši mēneši pēc šīs regulas stāšanās spēkā*] *ENTSO-E* iesniedz Aģentūrai projektu metodikai, kā aprēķināmi šādi elementi:
- a) zudušās slodzes vērtība;

- b) "jauna tirgus dalībnieka izmaksas" elektroenerģijas ražošanai vai pieprasījumureakcijai; un
 - c) uzticamības standarts, kas minēts 20. pantā [].
6. Šā panta 2. un 5. punktā minētos priekšlikumus **metodikas projektiem, scenārijus, jutīgumu un pieņēmumus, uz kuriem tie balstās**, un 3. punktā minētā Eiropas resursu pietiekamības novērtējuma rezultātus nodod iepriekšējai apspriešanai **ar dalībvalstīm, Elektroenerģijas jautājumu koordinācijas grupu un ieinteresētajām personām**, un tos apstiprina Aģentūra, ievērojot 22. pantā izklāstīto procedūru.

19.a pants

Valsts resursu pietiekamības novērtējumi

1. Valsts resursu pietiekamības novērtējumu [] balsta uz 19. panta 2. punktā minēto metodiku, jo īpaši 4. punkta b)–j) apakšpunktā paredzētajiem noteikumiem; tomēr tie var paredzēt papildu scenārijus, jutīgumu un pieņēmumus, ņemot vērā valsts apsvērumus. Valsts resursu pietiekamības novērtējumam [] izmanto tos pašus [] modelēšanas rīkus, ko *ENTSO-E* izmanto Eiropas resursu pietiekamības novērtējumam, un tos pašus ievaddatus un citus datus, lai atspoguļotu valstu scenārijus, jutīgumu un pieņēmumus. Turklāt valsts resursu pietiekamības novērtējumā [], novērtējot aizrobežu ieguldījumu to tirdzniecības zonu piegādes drošībā, ko tie aptver, piemēro aizrobežu ieguldījuma vērtības, [] ievērojot 21. panta noteikumus.
- 1.a Papildus valsts resursu pietiekamības novērtējumam, kas veikts saskaņā ar 1. punktu, dalībvalstis var veikt vēl vienu novērtējumu, kurā ir izmantoti citi modelēšanas rīki, nevis tie, kurus *ENTSO-E* ir izmantojis Eiropas resursu pietiekamības novērtējumam, vienlaikus ievērojot pārējās 1. punkta prasības.

2. **Valsts resursu pietiekamības novērtējumus un attiecīgā gadījumā ENTSO-E novērtējumu un Aģentūras atzinumu, ievērojot 18. panta 3.a punktu, dara publiski pieejamus[].**

20. pants

Uzticamības standarts

1. Ja dalībvalstis izmanto jaudas mehānismus, tām ir jābūt uzticamības standartam, kas pārredzami norāda to vēlamo piegādes drošības līmeni.
2. Uzticamības standartu nosaka [] **dalībvalsts vai dalībvalsts izraudzīta kompetentā iestāde**, par pamatu izmantojot metodiku atbilstīgi 19. panta 5. punktam.
3. Uzticamības standartu aprēķina, izmantojot **vismaz** zudušās slodzes vērtību un jauna tirgus dalībnieka izmaksas konkrētā laikposmā, **un izsaka kā "sagaidāmo nepadoto enerģiju" un "sagaidāmo slodzes zuduma ilgumu"**.
4. **Ja tiek izmantoti jaudas mehānismi, dalībvalsts vai cita dalībvalsts izraudzīta kompetentā iestāde** apstiprina parametrus, kas nosaka jaudas mehānismā iepērkamās jaudas apjomu. []

21. pants

Pārrobežu dalība jaudas mehānismos

1. Mehānismi, kas nav stratēģiskās rezerves, **un tad, kad tas ir tehniski iespējams, stratēģiskās rezerves** ir pieejami tieši tādu jaudas piegādātāju **pārrobežu** dalībai, kas atrodas citā dalībvalstī, [] **ievērojot šā panta noteikumus.**

2. Dalībvalstis nodrošina, ka aizrobežu jaudai, kas spējīga nodrošināt iekšzemes jaudai [] **līdzvērtīgu tehniskās veiktspējas līmeni**, ir izdevība piedalīties tajā pašā konkurenciālajā procesā, kur piedalās iekšzemes jauda. **Tādu jaudas mehānismu gadījumā, kuri darbojas no [spēkā stāšanās datums], dalībvalstis var atļaut starpsavienotāju kā aizrobežu jaudas tiešu dalību tajā pašā konkurenciālajā procesā uz ne vairāk kā četriem gadiem pēc [stāšanās spēkā] vai uz diviem gadiem pēc šā panta 10. punktā minētās metodikas apstiprināšanas – atkarībā no tā, kas notiek agrāk. Aizrobežu jaudai dalībvalstis var piemērot šādas prasības:**
- a) **jauda atrodas dalībvalstī [] ar tiešu tīkla savienojumu starp minēto dalībvalsti [] un dalībvalsti, [] kas piemēro mehānismu;**
 - b) **jauda nepiedalās citā jaudas mehānismā, kam šai jaudai jābūt pieejamai.**
3. Dalībvalstis neierobežo savā teritorijā esošās jaudas dalību citu dalībvalstu jaudas mehānismos.
4. Pārrobežu dalība [] jaudas mehānismos neizmaina, nepārveido, ne arī citādi ietekmē starpzonu grafikus un fiziskās plūsmas starp dalībvalstīm, kuras nosaka vienīgi rezultāts, kas iegūts jaudas piešķiršanā atbilstīgi 14. pantam.
5. **Nepieejamības gadījumā uz jaudas piegādātājiem attiecas nepieejamības maksājumi. Gadījumā, ja jaudas piegādātāji [] piedalās vairāk nekā vienā mehānismā attiecībā uz vienu un to pašu piegādes periodu, uz tiem attiecas vairāki nepieejamības maksājumi, ja tie nespēj pildīt vairākas saistības [].**

6. **Ja tiek izmantoti jaudas mehānismi, pārvades sistēmu operatori [] reizi gadā aprēķina maksimālo ieejas jaudu, kas pieejama aizrobežu jaudas dalībai, balstoties uz 10. punkta a) apakšpunktā minēto metodiku un ņemot vērā ieteiktās vērtības, ko, ievērojot 34. panta q) apakšpunktu, 38. un 39. pantu, aprēķinājuši reģionālie drošības koordinatori, fizisko starpsavienojumu līmeni starp dalībvalstīm, starpsavienojuma sagaidāmo pieejamību un iespējamo sistēmas stresa vienlaicīgumu starp sistēmu, kurā mehānismu piemēro, un sistēmu, kurā atrodas aizrobežu jauda. Aprēķins ir vajadzīgs katrai tirdzniecības zonu robežai.**
7. Dalībvalstis nodrošina, ka 6. punktā minēto ieejas jaudu piešķir tiesīgajiem jaudas piegādātājiem pārredzamā, nediskriminējošā un tirgū balstītā veidā.
8. **Ja ir tādi jaudas mehānismi, kas pieejami pārrobežu dalībai divās kaimiņos esošās dalībvalstīs, jebkādi ieņēmumi [], kas rodas 7. punktā minētās piešķiršanas ceļā, pienākas pārvades sistēmu operatoriem, un to sadala starp tiem atbilstoši 10. punkta b) apakšpunktā minētajai metodikai vai kopīgai metodikai, ko apstiprinājušas abas attiecīgās [] regulatīvās iestādes. Ja kaimiņos esošā dalībvalsts neizmanto jaudas mehānismu, ieņēmumu daļu apstiprina tās dalībvalsts kompetentā valsts iestāde, kurā ir ieviests jaudas mehānisms, vispirms lūdzot kaimiņos esošo dalībvalstu [] regulatīvo iestāžu atzinumu. Pārvades sistēmu operatori šādus ieņēmumus izlieto 17. panta 2. punktā minētajiem mērķiem.**

9. Tās pārvades sistēmas operators, kurā atrodas aizrobežu jauda:
- a) nosaka, vai ieinteresētie jaudas piegādātāji var nodrošināt tehniskās veiktspējas līmeni, ko prasa jaudas mehānisms, kurā jaudas piegādātājs plāno piedalīties, un reģistrē jaudas piegādātāju reģistrā kā tiesīgu jaudas piegādātāju;
 - b) veic pieejamības pārbaudes;
 - c) **nekavējoties saņem informāciju no attiecīgā jaudas piegādātāja par tā dalību aizrobežu jaudas mehānismā;**
 - d) **nodod pārvades sistēmas operatoram dalībvalstī, kas izmanto jaudas mehānismu, informāciju, kas saņemta saskaņā ar 9. punkta a)–c) apakšpunktu.**
10. Līdz [PB: 12 mēneši pēc šīs regulas stāšanās spēkā] *ENTSO-E* iesniedz Aģentūrai:
- a) metodiku, kā **reģionālajam drošības koordinatoram un pārvades sistēmu operatoriem** jāaprēķina maksimālā ieejas jauda pārrobežu dalībai, kas minēta 6. punktā;
 - b) metodiku, kā dalāmi ieņēmumi, kas minēti 8. punktā;
 - c) kopīgus noteikumus, kā veicamas pieejamības pārbaudes, kas minētas 9. punkta b) apakšpunktā;
 - d) kopīgus **principus**, kā nosakāms, kad jāmaksā nepieejamības maksājums;

- e) 9. punkta a) apakšpunktā minētā reģistra uzturēšanas kārtību;
- f) kopīgus noteikumus, kā identificējama piedalīties tiesīgā jauda, kas minēta 9. punkta a) apakšpunktā.

Priekšlikumu nodod iepriekšējai apspriešanai, un to apstiprina Aģentūra saskaņā ar 22. pantā izklāstīto procedūru.

- 11. **Attiecīgās valstu regulatīvās iestādes** pārbauda, vai jaudas ir aprēķinātas saskaņā ar 10. punkta a) apakšpunktā minēto metodiku.
- 12. Regulatīvās iestādes nodrošina, ka pārrobežu dalība jaudas mehānismos tiek organizēta efektīvā un nediskriminējošā veidā. Konkrētāk, tās paredz pienācīgu administratīvo kārtību nepieejamības maksājumu piemērošanai pāri robežām.
- 13. Piešķirtās jaudas, kas minētas 7. punktā, ir nododamas no viena tiesīgā jaudas piegādātāja citam. Tiesīgie jaudas piegādātāji par nodošanu paziņo reģistram, kas minēts 9. punkta a) apakšpunktā.

14. Ne vēlāk kā [PB: *divi gadi pēc šīs regulas stāšanās spēkā*] *ENTSO-E* izveido un uztur reģistru, kas minēts 9. punkta a) apakšpunktā. Reģistrs ir atvērts visiem tiesīgajiem jaudas piegādātājiem, sistēmām, kurās piemēro mehānismus, un to pārvades sistēmu operatoriem.

[]

22. pants

Apstiprināšanas procedūra

1. Ja ir atsauce uz šo pantu, *ENTSO-E* iesniegtā priekšlikuma apstiprināšanai izmanto 2.–4. punktā aprakstīto procedūru.
2. *ENTSO-E* pirms priekšlikuma iesniegšanas rīko apspriešanos, iesaistot visas attiecīgās ieinteresētās personas, [] regulatīvās iestādes un citas valstu iestādes, **un pienācīgi ņem vērā apspriešanās procesa rezultātus.**
3. Trīs mēnešu laikā no saņemšanas dienas Aģentūra priekšlikumu vai nu apstiprina, vai groza. Grozījumu gadījumā Aģentūra pirms grozītā priekšlikuma pieņemšanas apspriežas ar *ENTSO-E*. Pieņemto priekšlikumu ne vēlāk kā trīs mēnešus pēc priekšlikuma dokumentu saņemšanas publicē Aģentūras tīmekļa vietnē.
4. Aģentūra jebkurā brīdī var pieprasīt, lai apstiprinātajā priekšlikumā tiktu izdarītas izmaiņas. Sešu mēnešu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas *ENTSO-E* iesniedz Aģentūrai ierosināto izmaiņu projektu. Trīs mēnešu laikā no projekta saņemšanas Aģentūra izmaiņas groza vai apstiprina un dokumentu publicē savā tīmekļa vietnē.

23. pants

Jaudas mehānismu uzbūves principi

1. Lai risinātu joprojām pastāvošās bažas, ko nevar kļiedēt ar pasākumiem atbilstīgi 18. panta 3. punktam, dalībvalstis var ieviest jaudas mehānismus, ievērojot šā panta noteikumus un [] **neskarot** Savienības valsts atbalsta noteikumus **saskaņā ar LESD 107.–109. pantu**.
2. Ja dalībvalsts vēlas izveidot jaudas mehānismu, tā par ierosināto mehānismu apspriežas vismaz ar kaimiņos esošajām dalībvalstīm, ar ko tā **tieši** elektriski savienota, **pamatojoties uz visaptverošu pētījumu par iespējamo ietekmi uz minētajām dalībvalstīm**.
- 2.a **Ja jaudas mehānisms ir izstrādāts kā stratēģiska rezerve, stratēģiskās rezerves resursus dispečē tikai tad, ja pārvades sistēmu operatori [], visticamāk, izsmels savus balansēšanas resursus, lai panāktu līdzsvaru starp pieprasījumu un piedāvājumu []. Šī prasība neskar resursu aktivizēšanu pirms faktiskas dispečēšanas, lai ievērotu izmaiņu ierobežojumus un operatīvās prasības. Periodos, kad tika dispečēti stratēģiskās rezerves resursi, nebalanss tirgū tiek izlīdzināts vismaz līdz tirdzniecības limitam saskaņā ar 9. pantu []. [] Resursus, kas piedalās stratēģiskajā rezervē, neatlīdzina, izmantojot [] elektroenerģijas vairumtirgus vai balansēšanas tirgus.**
3. Jaudas mehānismi:
 - a) nerada nevajadzīgus tirgus izkropļojumus un neierobežo [] starpzonu tirdzniecību;
 - b) **ir balstīti tirgū;**

- c) ir atvērti visu to resursu iesaistīšanai, kas spēj nodrošināt vajadzīgo tehnisko veikspēju tehnoloģiju ziņā neitrālā veidā un ar taisnīgiem un pārredzamiem noteikumiem, tostarp, bet ne tikai, uzkrāšanas, energoefektivitātes un pieprasījumreakcijas iesaistīšanai [];
- d) ir pagaidu mehānismi, kuri tomēr ir atļauti saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem, ja attiecīgajā resursu pietiekamības novērtējumā tiek konstatētas bažas par resursu pietiekamību;
- e) [] [] nepārsniedz to, kas vajadzīgs, lai risinātu bažas par resursu pietiekamību.

[]

4. [] Jaudas mehānisma izstrādē dalībvalstis piemēro šādas prasības attiecībā uz CO2 emisiju ierobežojumiem:

- a) Sākot no 2025. gada 31. decembra, elektroenerģijas ražošanas jauda, kas emitē vairāk nekā 550 gr CO2/kWh enerģijas vai vairāk nekā 700 kg CO2 vidēji gadā uz vienu uzstādīto kW, par ko galīgais investīciju lēmums pieņemts pēc [PB: stāšanās spēkā], nesāņem maksājumus vai turpmāku maksājumu saistības saskaņā ar jaudas mehānismu.
- b) Sākot no 2030. gada 31. decembra, elektroenerģijas ražošanas jauda, kas emitē vairāk nekā 550 gr CO2/kWh enerģijas vai vairāk nekā 700 kg CO2 vidēji gadā uz vienu uzstādīto kW, par ko galīgais investīciju lēmums pieņemts pirms [PB: stāšanās spēkā], nesāņem maksājumus vai turpmāku maksājumu saistības saskaņā ar jaudas mehānismu, izņemot tādu līgumu gadījumā, kuru atlikušais ilgums nepārsniedz 5 gadus un kas noslēgti pirms 2030. gada 31. decembra. Laikposmā starp 2025. gada 31. decembri un 2030. gada 31. decembri jauda, kas sāņem atlīdzību par šo dalību, būtu jāsamazina par 5 % gadā.

- c) Emisijas robežvērtību – 550 gr CO₂/kWh enerģijas – un robežvērtību – 700 kg CO₂ gadā uz vienu uzstādīto kW – aprēķina, balstoties uz ražošanas vienības projektēto efektivitāti, kā norādījusi akreditēta sertifikācijas organizācija.

[]

- 5.a Izstrādājot jaudas mehānismus, dalībvalstis paredz noteikumu, kurš nodrošina jaudas mehānisma efektīvu pakāpenisku pārtraukšanu četru gadu laikā gadījumā, ja [] vairs nav bažu par resursu pietiekamību. Šī pakāpeniskā pārtraukšana var būt mehānisma administratīva izbeigšana, par to iepriekš paziņojot saprātīgā termiņā, vai noteikumi mehānisma uzbūvē, kā rezultātā tiek apturēti saistītie ekonomiskie stimuli, ja nepastāv bažas par pietiekamību.

24. pants

Esošie mehānismi

1. Dalībvalstis, kuras izmanto jaudas mehānismus [PB: šīs regulas spēkā stāšanās datumā], pielāgo savus mehānismus, lai tie atbilstu šīs regulas 18., 21. un 23. pantam, [] **neskarot saistības vai līgumus, kas noslēgti pirms minētā datuma, un neskarot Savienības valsts atbalsta noteikumus saskaņā ar LESD 107.–109. pantu, tostarp lēmumus par valsts atbalstu, kas pēc tam pieņemti pirms minētā datuma.**

V nodaļa

Pārvades sistēmas darbība

25. pants

Elektroenerģijas pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīkls

1. Pārvades sistēmu operatori sadarbojas Savienības līmenī, izmantojot *ENTSO-E*, lai veicinātu elektroenerģijas iekšējā tirgus izveides pabeigšanu un darbību, kā arī [] starpzonu tirdzniecību un lai panāktu Eiropas elektroenerģijas pārvades tīkla optimālu pārvaldību, koordinētu darbību un stabilu tehnisko attīstību.
2. Pildot savas funkcijas saskaņā ar ES tiesību aktiem, *ENTSO-E* [] palīdz efektīvi un ilgtspējīgi sasniegt 2020.–2030. gada klimata un enerģētikas politikas satvarā noteiktos mērķus, konkrētāk, sekmē no atjaunojamiem energoresursiem saražotās elektroenerģijas integrāciju un energoefektivitātes palielināšanu, **vienlaikus uzturot sistēmas drošību.**

26. pants

ENTSO-E izveide

1. Elektroenerģijas pārvades sistēmas operatori iesniedz Komisijai un Aģentūrai izveidojamā *ENTSO-E* statūtu projektu, locekļu sarakstu un reglamenta projektu, tostarp reglamenta noteikumus par apspriešanos ar citām ieinteresētajām personām.
2. Aģentūra pēc oficiālas apspriešanās ar organizācijām, kas pārstāv visas ieinteresētās personas, jo īpaši sistēmas izmantotājus, tostarp lietotājus, divos mēnešos pēc statūtu projekta, locekļu saraksta un reglamenta projekta saņemšanas dienas sniedz Komisijai atzinumu par tiem.
3. Komisija sniedz atzinumu par statūtu projektu, locekļu sarakstu un reglamenta projektu, ņemot vērā atzinumu, ko Aģentūra sniegusi saskaņā ar 2. punktu, trīs mēnešos pēc Aģentūras atzinuma saņemšanas dienas.
4. Trīs mēnešos pēc pozitīva Komisijas atzinuma saņemšanas dienas pārvades sistēmu operatori izveido *ENTSO-E*, kā arī pieņem un publicē tā statūtus un reglamentu.
5. Šā panta 1. punktā minētos dokumentus iesniedz Komisijai un Aģentūrai, ja tajos ir izdarītas izmaiņas vai ja Komisijas vai Aģentūra iesniegusi argumentētu pieprasījumu. Aģentūra un Komisija sniedz atzinumu saskaņā ar 2.–4. punktu.

27. pants

ENTSO-E uzdevumi

1. *ENTSO-E*:
 - a) izstrādā tīkla kodeksus 55. panta 1. punktā minētajām jomām, lai sasniegtu 25. pantā noteiktos mērķus;
 - b) katru otro gadu pieņem un publicē nesaistošu Savienības tīkla attīstības desmit gadu plānu (Savienības tīkla attīstības plāns);
 - c) sagatavo un pieņem priekšlikumus, kas saistīti ar Eiropas resursu pietiekamības novērtējumu atbilstīgi 19. panta 2., 3. un 5. punktam un kas attiecas uz tehniskajām specifikācijām dalībai jaudas mehānismos atbilstīgi 21. panta 10. punktam;
 - d) pieņem ieteikumus saistībā ar tehniskās sadarbības koordināciju starp Savienības un trešo valstu pārvades sistēmu operatoriem;
 - e) pieņem satvaru sadarbībai un koordinācijai starp **reģionālajiem drošības koordinatoriem**;
 - f) pieņem priekšlikumu, kurā definēts [] **sistēmas darbības reģions** [] **saskaņā ar 33. panta noteikumiem**;
 - fa) sadarbojas ar sadales sistēmu operatoriem un ES SSO struktūru;**
 - fb) sekmē pārvades tīklu digitalizāciju, tostarp viedo tīklu un viedo uzskaites sistēmu ieviešanu;**
- []

- g) pieņem kopīgas tīkla ekspluatācijas instrumentus, lai nodrošinātu tīkla darbības koordināciju normālos un ārkārtas apstākļos, tostarp parastu negadījumu klasifikācijas skalu, un pētniecības plānus, tostarp šo plānu īstenošanu ar efektīvas pētniecības programmas palīdzību. Šie instrumenti *inter alia* precizē:
- i) informāciju, tostarp atbilstošu nākamās dienas, tās pašas dienas un reāllaika informāciju, kas palīdz uzlabot darbības koordināciju, kā arī šādas informācijas vākšanas un izplatīšanas optimālo biežumu;
 - ii) tehnoloģisko platformu informācijas apmaiņai reāllaikā un attiecīgā gadījumā tehnoloģiskās platformas, lai vāktu, apstrādātu un nodotu citu informāciju, kas minēta i) punktā, kā arī tādu procedūru īstenošanai, ar kurām var uzlabot darbības koordināciju starp pārvades sistēmas operatoriem, lai šāda koordinācija aptvertu visu Eiropu;
 - iii) kā pārvades sistēmu operatori dara pieejamu darbības informāciju citiem pārvades sistēmu operatoriem vai jebkurai struktūrai, kas pienācīgi pilnvarota tos atbalstīt, lai nodrošinātu darbības koordināciju, un Aģentūrai; un
 - iv) to, ka pārvades sistēmu operatori izvēlas kontaktpunktu, kas atbild uz informācijas pieprasījumiem no citiem pārvades sistēmu operatoriem vai no jebkuras struktūras, kas pienācīgi pilnvarota, kā minēts iii) punktā, vai no Aģentūras;
- h) pieņem gada darba programmu;
- i) pieņem gada pārskatu;
- j) sagatavo un pieņem sezonālās pietiekamības ainas atbilstīgi [Regulas par riskgatavību, kas ierosināta ar COM(2016) 862] 9. panta 2. punktam.

2. *ENTSO-E* ziņo Aģentūrai par nepilnībām, kas konstatētas saistībā ar [] **reģionālo drošības koordinatoru** izveidi un darbību.
3. *ENTSO-E* publicē asamblejas, valdes un komiteju sanāksmju protokolus un regulāri informē sabiedrību par lēmumu pieņemšanas procesiem un savām darbībām.
4. Šā panta 1. punkta h) apakšpunktā minētajā gada darba programmā ietver attiecīgajā gadā izstrādājamo tīkla kodeksu sarakstu un aprakstu, tīkla ekspluatācijas koordinēšanas plānu, kā arī pētniecības un attīstības pasākumus, norādot orientējošu grafiku.
5. *ENTSO-E* dara pieejamu visu informāciju, ko Aģentūra lūdz, lai veiktu savus uzdevumus saskaņā ar 29. panta 1. punktu. Pārvades sistēmu operatori dara pieejamu visu informāciju, ko *ENTSO-E* lūdz, lai veiktu savu pirmajā teikumā minēto uzdevumu.
6. Pēc Komisijas pieprasījuma *ENTSO-E* dara Komisijai zināmus savus apsvērumus par vadlīniju pieņemšanu, kā paredzēts 57. pantā.

28. pants

Apspriešanās

1. Izstrādājot priekšlikumus atbilstīgi 27. panta 1. punktā minētajiem uzdevumiem, *ENTSO-E* saskaņā ar 26. pantā minēto reglamentu organizē plašu, savlaicīgu, atklātu un pārredzamu apspriešanos ar visām attiecīgajām ieinteresētajām personām, un jo īpaši ar organizācijām, kas pārstāv visas ieinteresētās personas. Šī apspriešanās aptver arī valstu regulatīvās iestādes un citas valstu iestādes, piegādes un ražošanas uzņēmumus, sistēmas izmantotājus, tostarp lietotājus, sadales sistēmu operatorus, tostarp attiecīgās nozares apvienības, tehniskas struktūras un ieinteresēto personu grupas. Tās mērķis ir lēmumu pieņemšanas procesā apzināt visu attiecīgo pušu viedokļus un priekšlikumus.
2. Publisko visus dokumentus un sanāksmju protokolus, kas saistīti ar 1. punktā minētajām apspriedēm.
3. Pirms *ENTSO-E* pieņem priekšlikumus atbilstīgi 27. panta 1. punktam, tas norāda, kā ir ņemti vērā apspriešanās gaitā izteiktie apsvērumi. Ja kādi apsvērumi nav ņemti vērā, *ENTSO-E* norāda pamatojumu.

29. pants

Aģentūras veiktā pārraudzība

1. Aģentūra pārrauga, kā *ENTSO-E* veic 27. panta 1., 2. un 3. punktā minētos uzdevumus, un sniedz Komisijai ziņojumu.

Aģentūra pārrauga, kā *ENTSO-E* īsteno tīkla kodeksus, kas izstrādāti saskaņā ar 55. panta 14. punktu. Ja *ENTSO-E* nav īstenojis kādu no tīkla kodeksiem, Aģentūra prasa, lai *ENTSO-E* sniedz pamatotu paskaidrojumu, kāpēc attiecīgais kodekss nav īstenots. Aģentūra informē Komisiju par šo paskaidrojumu un sniedz par to atzinumu.

Aģentūra pārrauga un izvērtē, kā īsteno tīkla kodeksus un vadlīnijas, ko Komisija ir pieņēmusi saskaņā ar 54. panta 1. punktu, un kā tie iespaido piemērojamo noteikumu saskaņošanu, lai veicinātu tirgus integrāciju, kā arī lai izvairītos no diskriminācijas, sekmētu efektīvu konkurenci un tirgus efektīvu darbību, un sniedz par to ziņojumu Komisijai.

2. *ENTSO-E* iesniedz Aģentūrai Savienības tīkla attīstības plāna projektu, gada darba programmas projektu, tostarp informāciju par apspriešanās procesu, un citus 27. panta 1. punktā norādītos dokumentus, lai saņemtu Aģentūras atzinumu.

Divos mēnešos pēc saņemšanas dienas Aģentūra sniedz *ENTSO-E* un Komisijai pienācīgi pamatotu atzinumu un ieteikumus, ja tā uzskata, ka *ENTSO-E* iesniegtais gada darba programmas projekts vai Savienības tīkla attīstības plāna projekts neveicina diskriminācijas novēršanu, efektīvu konkurenci, tirgus efektīvu darbību vai trešo personu piekļuvei pietiekamu pārrobežu starpsavienojuma līmeni.

30. pants

Izmaksas

Izmaksas, kas saistītas ar šīs regulas 25.–29. un 54.–57. pantā un Regulas (ES) Nr. 347/2013 11. pantā minētajām *ENTSO-E* darbībām, sedz pārvades sistēmu operatori, un tās iekļauj tarifu aprēķinos. Regulatīvās iestādes apstiprina minētās izmaksas vienīgi tad, ja tās ir pamatotas un atbilstīgas.

31. pants

Pārvades sistēmu operatoru reģionālā sadarbība

1. Pārvades sistēmu operatori izveido reģionālo sadarbību *ENTSO-E* ietvaros, lai sekmētu 27. panta 1., 2. un 3. punktā minētās darbības. Tie jo īpaši ik pēc diviem gadiem publicē reģionālo investīciju plānu un var pieņemt investīciju lēmumus, pamatojoties uz šo reģionālo investīciju plānu. *ENTSO-E* veicina sadarbību starp pārvades sistēmu operatoriem reģionālā līmenī, nodrošinot sadarbību, saziņu un reģionālās darbības pārraudzību jomās, kas vēl nav saskaņotas Savienības līmenī.
2. Pārvades sistēmu operatori sekmē pasākumus, kas nodrošina tīkla optimālu pārvaldību, un veicina enerģijas biržu attīstību, pārrobežu jaudas koordinētu piešķiršanu ar nediskriminējošiem, tirgbalstītiem risinājumiem, pienācīgu uzmanību veltot konkrētiem ieguvumiem, ko dod īstermiņa piešķirumu netiešās izsoles, un balansēšanas un rezerves jaudu mehānismu integrācijai.

3. Lai sasniegtu šā panta 1. un 2. punktā noteiktos mērķus, Komisija, ņemot vērā pastāvošās reģionālās sadarbības struktūras, var noteikt katras reģionālās sadarbības struktūras ģeogrāfisko teritoriju. Katra dalībvalsts drīkst veicināt sadarbību vairāk nekā vienā ģeogrāfiskajā teritorijā. Komisija ir pilnvarota pieņemt **īstenošanas** [] aktus saskaņā ar [] **62. panta 2. punktu** attiecībā uz ģeogrāfisko teritoriju, ko aptver katra reģionālās sadarbības struktūra. **Šajā punktā minētie lēmumi un pilnvarojums neskar 33. pantu, un par tiem veic apspriešanās.** Šajā nolūkā Komisija apspriežas ar Aģentūru un *ENTSO-E*.

32. pants

[] Reģionālo drošības koordinātoru izveide un misija

1. Līdz [PB: *divpadsmit mēneši pēc stāšanās spēkā*] visi **sistēmas darbības reģiona** pārvades sistēmu operatori **iesniedz [] attiecīgajām regulatīvajām iestādēm apstiprināšanai priekšlikumu nostiprināt [] reģionālos drošības koordinātorus, kuri izveidoti, ievērojot [] sistēmas darbības vadlīnijas, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas 714/2009 18. pantu.**

Priekšlikums [] ietver šādus [] elementus:

- a) **iesaistītās dalībvalstis un PSO;**
- b) **organizatoriskā, finansiālā un darbības kārtība, kas vajadzīga, lai nodrošinātu starpsavienotās pārvades sistēmas efektīvu, drošu un uzticamu darbību;**

- c) īstenošanas plāns reģionālo drošības koordinatoru darbības sākšanai;
- d) reģionālo drošības koordinatoru statūti un reglaments;
- e) sadarbības procesu apraksts saskaņā ar 35. pantu;
- f) apraksts attiecībā uz kārtību, kādā tiks īstenota reģionālo drošības koordinatoru atbildība saskaņā ar 44. pantu.

2. Reģionālos drošības koordinatorus izveido sistēmas darbības reģionā, kur tie veiks savus uzdevumus, un organizē Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2017/1132¹⁵ II pielikumā minētajā juridiskajā formā.
3. Pārvades sistēmu operatori atbild par elektroenerģijas plūsmu pārvaldību un nodrošina drošu, uzticamu un efektīvu elektroenerģijas sistēmu saskaņā ar [Direktīvas 2009/72/EK pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016) 864/2] 40. pantu un valstu tiesību aktiem. Reģionālie drošības koordinatori papildina pārvades sistēmu operatoru lomu, pildot reģionālas nozīmes uzdevumus, kas tiem uzticēti saskaņā ar 34. pantu.
- 4.a Reģionālie drošības koordinatori savus jaunus uzdevumus, kuri izklāstīti 34. panta 1. punktā, sāk pildīt vēlākais 2025. gada 1. janvārī. Visas viena sistēmas darbības reģiona dalībvalstis var kopīgi nolemt, ka attiecīgais reģionālais drošības koordinators sāk savu darbību agrāk [+].

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/1132 (2017. gada 14. jūnijs) attiecībā uz sabiedrību tiesību dažiem aspektiem (OV L 169, 30.6.2017., 46. lpp.).

[] Reģionālo drošības koordinātoru ģeogrāfiskais tvērums

- 0.a** Šajā regulā ģeogrāfiskās teritorijas, kuras aptver katrs pārvades sistēmas operators, kam ir kopīgs reģionālais drošības koordinātors, kurš iecelts saskaņā ar [] sistēmas darbības vadlīnijām, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas 714/2009 18. pantu, dēvē par sistēmas darbības reģioniem.
- 0.b** Reģionālie drošības koordinātori var aptvert lielākas vai mazākas ģeogrāfiskās teritorijas nekā tās, kuras pastāv saskaņā ar [] sistēmas darbības vadlīnijām, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas 714/2009 18. pantu. Tādā gadījumā attiecīgie pārvades sistēmu operatori iesniedz priekšlikumu Aģentūrai, nosakot sistēmas darbības reģionus, ko aptver reģionālais drošības koordinātors.
1. Līdz [PB: seši mēneši pēc šīs regulas stāšanās spēkā] *ENTSO-E* iesniedz priekšlikumu Aģentūrai, norādot, kurus pārvades sistēmu operatorus, tirdzniecības zonas, tirdzniecības zonu robežas, jaudas aprēķināšanas reģionus un atvienojumu koordinācijas reģionus aptver katrs no sistēmas darbības reģioniem.
- 1.a** Ja dalībvalsts ir daļa no vairākām dažādām sinhronām zonām, pārvades sistēmas operatoru var koordinēt divi reģionālie drošības koordinātori. Attiecībā uz tirdzniecības zonu robežām, kas atrodas blakus sistēmas darbības reģioniem, 1. punktā minētajā priekšlikumā norāda, kā attiecībā uz šīm robežām jānotiek koordinācijai starp reģionālajiem drošības koordinātoriem.
- 1.b** Katrs no reģionālajiem drošības koordinātoriem veic 34. panta 1. punktā uzskaitītos uzdevumus tā sistēmas darbības reģiona pārvades sistēmu operatoriem, kur tas ir izveidots. []

[]

2. Trīs mēnešu laikā no **1. punktā minētā priekšlikuma** saņemšanas dienas Aģentūra priekšlikumu, kurā definēti sistēmas darbības reģioni, vai nu apstiprina, vai ierosina grozījumus. Grozījumu gadījumā Aģentūra pirms grozījumu pieņemšanas apspriežas ar *ENTSO-E*. Pieņemto priekšlikumu publicē Aģentūras tīmekļa vietnē.

34. pants

[] Reģionālo drošības koordinatoru uzdevumi

1. Katrs reģionālais **drošības koordinators** pilda šādus **reģionālas nozīmes** **uzdevumus** **pārvades sistēmu operatoriem** sistēmas darbības reģionā, kā sīkāk izklāstīts I pielikumā:
- a) koordinēta jaudas aprēķināšana **saskaņā ar metodiku, kas izstrādāta, ievērojot jaudas piešķiršanas un pārslodzes vadības vadlīnijas, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas 714/2009 18. pantu;**
 - b) koordinēta drošības analīze **saskaņā ar metodiku, kas izstrādāta, ievērojot sistēmas darbības vadlīnijas, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas 714/2009 18. pantu;**
 - c) kopīgu **tīkla modeļu izveide saskaņā ar metodiku un procedūrām, kas izstrādātas, ievērojot sistēmas darbības vadlīnijas, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas 714/2009 18. pantu;**
 - d) **atbalsts** pārvades sistēmu operatoru aizsardzības plānu un atjaunošanas plānu saskaņības novērtējumam **saskaņā ar procedūru, kas izklāstīta tīkla kodeksā par ārkārtas un atjaunošanas stāvokli, kas pieņemts, pamatojoties uz Regulas 714/2009 6. pantu;**

da) reģionālās nākamās nedēļas līdz [] nākamās dienas sistēmas pietiekamības prognozes un [] risku mazinošu darbību novērtēšana saskaņā ar procedūrām, kuras izklāstītas [] sistēmas darbības vadlīnijās, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas 714/2009 18. pantu;

db) reģionāla atvienošanu plānošanas koordinācija saskaņā ar procedūrām, kas izklāstītas [] sistēmas darbības vadlīnijās, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas 714/2009 18. pantu;

[]

dd) reģionālajiem drošības koordinatoriem strādājošo darbinieku apmācība un sertificēšana[+];

[]

e) atbalsts reģionālās atjaunošanas koordinācijai un optimizācijai **pēc pārvades sistēmu operatoru pieprasījuma**;

f) pēcdarbības un pēctraucējumu analīze un ziņošana;

[]

[]

[]

[]

[]

[]

- m) reģionālo krīzes scenāriju apzināšana, ja un ciktāl to pieprasa atbilstīgi [Regulas par riskgatavību, kas ierosināta ar COM(2016) 862] 6. panta 1. punktam;
- n) ikgadējo krīzes simulāciju sagatavošana un īstenošana sadarbībā ar kompetentajām iestādēm atbilstīgi [Regulas par riskgatavību, kas ierosināta ar COM(2016) 862] 12. panta 3. punktam;

[]

- p) uzdevumi, kas saistīti ar sezonālajām pieteikamības ainām, ja un ciktāl to pieprasa atbilstīgi [Regulas par riskgatavību, kas ierosināta ar COM(2016) 862] 9. panta [] 3. punktam;

[]

- q) tādas maksimālās ieejas jaudas **vērtības** aprēķināšana, kas pieejama aizrobežu jaudas dalībai jaudas mehānismos, **nolūkā izdot ieteikumu, ievērojot 21. panta 6. punktu** [].

2.

Pēc regulatīvo iestāžu kopīga priekšlikuma, pēc konsultēšanās ar pārvades sistēmu operatori un reģionālajiem drošības koordinatoriem sistēmas darbības reģiona dalībvalstis var pieņemt kopīgu lēmumu, ar ko paredz papildu konsultatīvus koordinēšanas uzdevumus, un, pamatojoties uz to, reģionālie drošības koordinatori nāks klajā ar ieteikumiem saskaņā ar 38. pantu. Tādā gadījumā reģionālie drošības koordinatori pilda šos uzdevumus, pamatojoties uz metodiku, ko sagatavojuši pārvades sistēmu operatori un par ko vienojušās attiecīgās regulatīvās iestādes.

3. Pārvades sistēmu operatori saviem reģionālajiem drošības koordinatoriem sniedz informāciju, kas vajadzīga tā uzdevumu izpildei.

4. Reģionālie drošības koordinatori sistēmas darbības reģiona pārvades sistēmu operatori sniedz visu informāciju, kas vajadzīga reģionālo drošības koordinatoru ierosināto koordinēto darbību un ieteikumu īstenošanai.

35. pants

Sadarbība reģionālo drošības koordinatoru iekšienē un starp reģionālajiem drošības koordinatoriem

1. Ikdienas koordināciju reģionālo drošības koordinatoru iekšienē un starp reģionālajiem drošības koordinatoriem organizē ar kopīgiem procesiem, balstoties uz:
 - a) darba kārtību, kādā risina plānošanas un darbības aspektus, kas saistīti ar 34. panta 1. punktā minētajiem uzdevumiem;

- b) procedūru **analīzes apmaiņai un** tam, lai, saskaņā ar 37. pantu pildot operatīvos pienākumus un uzdevumus, apspriestu **reģionālo drošības koordinatoru priekšlikumus ar sistēmas darbības reģiona pārvades sistēmu operatoriem un ar citiem reģionāliem drošības koordinatoriem;**
- c) **koordinētu darbību** un ieteikumu pieņemšanas procedūru saskaņā ar 38. pantu;
- d) **reģionālo drošības koordinatoru izdoto** **koordinēto darbību** un ieteikumu pārskatīšanas procedūru saskaņā ar 39. pantu.

36. pants

Darba kārtība

1. **Reģionālie drošības koordinatori** izstrādā darba kārtību, kādā risina plānošanas un darbības aspektus, kas saistīti ar veicamajiem **uzdevumiem**, ņemot vērā jo īpaši minēto **uzdevumu** specifiku un prasības, kas norādītas I pielikumā. **Reģionālie drošības koordinatori izstrādā arī procesu šīs darba kārtības pārskatīšanai.**
2. **Reģionālie drošības koordinatori** nodrošina, ka darba kārtībā ir iekļauti iesaistīto pušu apziņošanas noteikumi.

37. pants

Apspriešanās procedūra

1. **Reģionālie drošības koordinatori** izstrādā procedūru, ko ievēro, lai, pildot savus ikdienas operatīvos pienākumus un uzdevumus, rīkotu pienācīgas un regulāras apspriedes ar **sistēmas darbības reģiona** pārvades sistēmu operatoriem, **citiem reģionālajiem drošības koordinatoriem** un attiecīgajām ieinteresētajām personām. Lai nodrošinātu, ka iespējams atrisināt regulatīvos jautājumus, vajadzības gadījumā iesaista regulatīvās iestādes.
2. **Ja nepieciešams, reģionālie drošības koordinatori var apspriesties ar sistēmas darbības reģiona dalībvalstīm un attiecīgā gadījumā ar to reģionālajiem forumiem par politiski nozīmīgiem jautājumiem, kas neattiecas uz reģionālo drošības koordinatoru ikdienas darbu un to uzdevumu īstenošanu. Reģionālie drošības koordinatori pienācīgi ņem vērā dalībvalstu un attiecīgā gadījumā to reģionālo forumu ieteikumus.**

38. pants

Koordinētas darbības un ieteikumi

1. **Sistēmas darbības reģiona pārvades sistēmu operatori** izstrādā procedūru tādu koordinētu darbību un ieteikumu pieņemšanai, ko ierosinājuši reģionālie drošības koordinatori saskaņā ar kritērijiem, kas noteikti 2.–4. punktā.

2. **Reģionālie drošības koordinatori** **izklāsta koordinētas darbības**, kas adresētas pārvades sistēmu operatoriem attiecībā uz 34. panta 1. punkta a) **un b)** apakšpunktā minētajiem **uzdevumiem**. Pārvades sistēmu operatori **var nolemt** **neīstenot koordinētas darbības** , ko izdevuši **reģionālie drošības koordinatori**, ja koordinēto darbību īstenošanas rezultātā tiku pārkāptas darbības drošības robežas, ko definējis katrs pārvades sistēmas operators saskaņā ar sistēmas darbības vadlīnijām, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas 714/2009 18. pantu .
- 2.a **Gadījumā, ja pēc pārskatīšanas, kas uzsākta saskaņā ar 39. pantu, pārvades sistēmas operators nolemj neīstenot koordinētu darbību 2 punktā izklāstīto iemeslu dēļ, viņš pārskatāmi un bez liekas kavēšanās ziņo par detalizētiem iemesliem** **reģionālajam drošības koordinatoram un sistēmas darbības reģiona pārvades sistēmu operatoriem** . Tādos gadījumos reģionālais drošības koordinators **izvērtē ietekmi uz pārējiem sistēmas darbības reģiona pārvades sistēmu operatoriem un var ierosināt citu koordinētu darbību kopumu saskaņā ar 2. punktā minēto procedūru.**
3. **Reģionālie drošības koordinatori** pieņem pārvades sistēmu operatoriem adresētus ieteikumus attiecībā uz 34. panta 1. punktā minētajiem **uzdevumiem, izņemot šā panta 2. punktā minētos uzdevumus.**
4. **Saskaņā ar regulatīvās iestādes priekšlikumu pēc konsultēšanās ar pārvades sistēmu operatoriem un reģionālajiem drošības koordinatoriem sistēmas darbības reģiona** **dalībvalstis var kopīgi nolemt piešķirt kompetenci par koordinētām darbībām vai saistošu lēmumu pieņemšanas pilnvaras** **reģionālajiem drošības koordinatoriem attiecībā uz vienu vai vairākiem** **uzdevumiem, kas noteikti** 34. panta 1. punktā.

[] Koordinēto darbību un ieteikumu pārskatīšana

1. **Reģionālie drošības koordinatori** izstrādā procedūru tādu **koordinēto darbību un ieteikumu pārskatīšanai, kas attiecas uz 34. pantā aprakstītajiem uzdevumiem.**
2. Procedūru aktivizē pēc viena vai vairāku sistēmas darbības reģiona pārvades sistēmu operatoru pieprasījuma. Pēc **koordinētās darbības** vai ieteikuma pārskatīšanas **reģionālie drošības koordinatori** [+] pasākumu apstiprina vai groza.
3. Ja pārskatāmais pasākums ir **koordinēta darbība** saskaņā ar 38. panta 2. punktu, pārskatīšanas pieprasījums **koordinēto darbību** neaptur, izņemot gadījumus, **ja koordinēto darbību īstenošanas rezultātā tiktu pārkāptas darbības drošības robežas, ko definējis katrs pārvades sistēmu operators saskaņā ar sistēmas darbības vadlīnijām, kas pieņemtas, pamatojoties uz Regulas 714/2009 18. pantu.**
4. Ja **pēc** ieteikuma pārskatīšanas saskaņā ar 38. panta **3.** punktu pārvades sistēmas operators nolemj atkāpties no ieteikuma, šis pārvades sistēmas operators **reģionālajiem drošības koordinatoriem** un pārējiem sistēmas darbības reģiona pārvades sistēmu operatoriem iesniedz pamatojumu.

40. pants

[] Reģionālo drošības koordinatoru valde

1. Lai **reģionālie drošības koordinatori** pieņemtu pasākumus, kas saistīti ar to pārvaldību un darbības uzraudzību, tie [] izveido valdi.
2. Valdi veido locekļi, kuri pārstāv pārvades sistēmu operatorus [].
3. Valde ir atbildīga par šādām darbībām:
 - a) [] **reģionālo drošības koordinatoru** statūtu un reglamenta izstrāde un apstiprināšana;
 - b) organizatoriskās struktūras izlemšana un īstenošana;
 - c) ikgadējā budžeta sagatavošana un apstiprināšana;
 - d) 35. pantā minēto sadarbības [] procesu izstrāde un apstiprināšana.
4. Valdes kompetencē neietilpst jautājumi, kas saistīti ar [] **reģionālo drošības koordinatoru** ikdienas darbību un **uzdevumu** [] izpildi [].

41. pants

Organizatoriskā struktūra

1. **Pārvades sistēmu operatori izveido nepieciešamo kārtību**, kāda jāievēro reģionālajiem drošības koordinatoriem, lai pārvaldītu savu organizāciju saskaņā ar struktūru, kas gādā par to **uzdevumu** drošumu.

Organizatoriskā struktūra nosaka:

- a) vadošo darbinieku pilnvaras, pienākumus un atbildību;
- b) saiknes un ziņojumu sniegšanas kārtību starp organizācijas dažādām daļām un procesiem.

2. **Reģionālie drošības koordinatori** var izveidot reģionālos birojus, lai risinātu specifiskus **apakšreģionālus** jautājumus vai kas palīdzētu reģionālajiem drošības koordinatoriem efektīvi un uzticami pildīt to **uzdevumus**.

42. pants

Aprīkojums un darbinieki

Reģionālie drošības koordinatori ir aprīkoti ar visiem cilvēku, tehniskajiem, fiziskajiem un finanšu resursiem, kas vajadzīgi šajā regulā tiem noteikto pienākumu izpildei un **uzdevumu** veikšanai.

43. pants

Uzraudzība un ziņošana

1. **Reģionālie drošības koordinatori** izveido procesu, ar kuru nepārtraukti uzrauga vismaz šādus aspektus:
 - a) operatīvā darbība;
 - b) izdotās **koordinētās darbības** un ieteikumi; **pārvades sistēmu operatoru panāktā koordinēto darbību un ieteikumu īstenošanas pakāpe** un panāktais rezultāts;
 - c) katra tiem uzticētā **uzdevuma** lietderīgums un efektivitāte.
2. **Reģionālie drošības koordinatori** ne retāk kā reizi gadā iesniedz Aģentūrai un sistēmas darbības reģiona regulatīvajām iestādēm **un pārvades sistēmu operatoriem** datus, kas iegūti pastāvīgās uzraudzības ceļā.
3. **Reģionālie drošības koordinatori** pārredzamā veidā nosaka savas izmaksas un ziņo tās Aģentūrai un sistēmas darbības reģiona regulatīvajām iestādēm.
4. **Reģionālie drošības koordinatori** iesniedz *ENTSO-E*, Aģentūrai, sistēmas darbības reģiona regulatīvajām iestādēm un Elektroenerģijas jautājumu koordinācijas grupai, kas izveidota saskaņā ar Komisijas Lēmuma 2012/C 353/02 ¹⁶ 1. pantu, ikgadēju ziņojumu par savu darbību.

¹⁶ Komisijas Lēmums (2012. gada 15. novembris), ar ko izveido Elektroenerģijas jautājumu koordinācijas grupu (OV C 353, 17.11.2012, 2. lpp.).

5. **Reģionālie drošības koordinatori ziņo ENTSO-E, reģiona regulatīvajām iestādēm, Aģentūrai un to dalībvalstu kompetentajām iestādēm, kas atbildīgas par krīzes situāciju novēršanu un pārvarēšanu, par 1. punktā minētajā uzraudzības procesā konstatētajām nepilnībām. Ņemot vērā šo ziņojumu, reģiona regulatīvās iestādes var ierosināt reģionālajiem drošības koordinatoriem pasākumus nepilnību novēršanai.**

44. pants

Atbildība

- Priekšlikumā par reģionālo drošības koordinatoru izveidi saskaņā ar 32. pantu sistēmas darbības reģiona pārvades sistēmu operatori iekļauj nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu atbildību, kas saistīta ar to uzdevumu izpildi. Atbildības segšanas metodē ņem vērā reģionālo drošības koordinatoru juridisko statusu un pieejamā komerciālās apdrošināšanas seguma līmeni.**

45. pants

Tīkla attīstības desmit gadu plāns

1. Savienības tīkla attīstības plānā, kas minēts 27. panta 1. punkta b) apakšpunktā, ietver integrēta tīkla modelēšanu, scenāriju izstrādi un sistēmas noturības vērtējumu.

Savienības tīkla attīstības plānā jo īpaši:

- a) ņem vērā valstu investīciju plānus, ievērojot 12. panta 1. punktā minētos reģionālos investīciju plānus un attiecīgā gadījumā tīkla plānošanas Savienības aspektus, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 347/2013¹⁷; tam veic izdevumu un ieguvumu analīzi, izmantojot metodoloģiju, kas noteikta, kā izklāstīts minētās regulas 11. pantā;
- b) attiecībā uz pārrobežu starpsavienojumiem ņem vērā sistēmas izmantotāju pamatotās vajadzības un iekļauj investoru ilgtermiņa saistības, kā minēts [Direktīvas 2009/72/EK pārskatītās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016) 864/2] 44. un 51. pantā; un
- c) nosaka vajadzības veikt investīcijas, jo īpaši attiecībā uz pārrobežu jaudu.

Saistībā ar c) apakšpunktu Savienības tīkla attīstības plānam var pievienot pārskatu par šķēršļiem tīkla pārrobežu jaudas palielināšanā, kurus rada atšķirīgas apstiprināšanas procedūras vai prakse.

2. Aģentūra sniedz atzinumu par valstu tīkla attīstības desmit gadu plāniem, lai novērtētu to atbilstību Savienības tīkla attīstības plānam. Ja Aģentūra konstatē neatbilstības starp valsts tīkla attīstības desmit gadu plānu un Savienības tīklu attīstības plānu, tā iesaka grozīt attiecīgi valsts tīkla attīstības desmit gadu plānu vai Savienības tīkla attīstības plānu. Ja šāds valsts tīkla attīstības desmit gadu plāns ir izstrādāts saskaņā ar [Direktīvas 2009/72/EK pārskatītās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016) 864/2] 51. pantu, Aģentūra iesaka kompetentajai valsts regulatīvajai iestādei grozīt valsts tīkla attīstības desmit gadu plānu saskaņā ar minētās direktīvas 51. panta 7. punktu un par to informē Komisiju.

¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 347/2013 (2013. gada 17. aprīlis), ar ko nosaka Eiropas energoinfrastruktūras pamatnostādnes (OV L 115, 25.4.2013., 39. lpp.).

46. pants

Pārvades sistēmu operatoru savstarpējs kompensācijas mehānisms

1. Pārvades sistēmu operatori saņem kompensāciju par izmaksām, kas radušās, pārvadot pārrobežu elektroenerģijas plūsmas pa to tīkliem.
2. Šā panta 1. punktā minēto kompensāciju izmaksā to valsts pārvades sistēmu operatori, kurās rodas pārrobežu plūsmas, un to sistēmu operatori, kurās šīs plūsmas nonāk.
3. Kompensāciju maksā regulāri par noteiktu pagājušu laika periodu. Vajadzības gadījumā kompensāciju koriģē *ex post*, lai tā atbilstu faktiskajām izmaksām.

Pirmo laika periodu, par kuru maksā kompensāciju, nosaka 57. pantā minētajās vadlīnijās.

4. Komisija pieņem deleģētos aktus saskaņā ar 63. pantu par izmaksājamo kompensācijas maksājumu apjomiem.
5. Pārvadīto pārrobežu elektroenerģijas plūsmu apjomu un tādu pārrobežu elektroenerģijas plūsmu apjomu, kas apzīmētas kā radušās un/vai nonākušas valsts pārvades sistēmās, nosaka, pamatojoties uz elektroenerģijas fiziskajām plūsmām, kas faktiski izmērītas konkrētajā laika periodā.

6. Izmaksas, kas radušās pārrobežu elektroenerģijas plūsmu pārvadīšanas rezultātā, nosaka, pamatojoties uz progresīvām ilgtermiņa vidējām pieaugošajām izmaksām, ņemot vērā zudumus, investīcijas jaunā infrastruktūrā un attiecīgu esošās infrastruktūras izmaksu proporciju, ciktāl infrastruktūru lieto elektroenerģijas pārrobežu plūsmu pārvadei, jo īpaši ņemot vērā vajadzību garantēt piegādes drošību. Nosakot radušās izmaksas, lieto atzītas standarta izmaksu aprēķināšanas metodes. Peļņu, ko tīkls gūst, pārvadot pārrobežu elektroenerģijas plūsmas, ņem vērā, lai samazinātu saņemto kompensāciju.
7. Tikai pārvades sistēmu operatoru savstarpējā kompensācijas mehānisma nolūkā, ja divu vai vairāk dalībvalstu pārvades tīkli pilnīgi vai daļēji veido daļu no vienota kontroles bloka, kontroles bloku kā vienu veselu uzskata par tādu, kas veido daļu no vienas attiecīgās dalībvalsts pārvades tīkliem, lai izvairītos no elektroenerģijas plūsmām kontroles blokos, kuras saskaņā ar 2. panta 2. punkta b) apakšpunktu uzskata par pārrobežu elektroenerģijas plūsmām un kuras rada iemeslu izmaksāt kompensācijas atbilstoši šā panta 1. punktam. Attiecīgo dalībvalstu regulatīvās iestādes var izlemt, kurā no attiecīgajām dalībvalstīm šis kontroles bloks kā viens vesels ir uzskatāms par tādu, kas veido daļu.

47. pants

Informācijas sniegšana

1. Pārvades sistēmu operatori ievieš koordinācijas un informācijas apmaiņas mehānismus, lai nodrošinātu tīklu drošību saistībā ar pārslodzes vadību.

2. Drošuma, darbības un plānošanas standartus, kurus lieto pārvades sistēmu operatori, publisko. Publicētajā informācijā iekļauj vispārējo shēmu kopējās pārvades jaudas un pārvades uzticamības rezerves aprēķināšanai, kas pamatota uz tīkla elektriskajiem un fizikālajiem rādītājiem. Šādas shēmas nodod apstiprināšanai regulatīvajām iestādēm.
3. Pārvades sistēmu operatori publicē pieejamās pārvades jaudas aprēķinus par katru dienu, norādot ikvienu pieejamo pārvades jaudu, kas jau ir rezervēta. Šīs publikācijas sagatavo norādītajos intervālos pirms elektroenerģijas transportēšanas dienas, un tajās jebkurā gadījumā iekļauj aprēķinus par nākamo nedēļu un mēnesi, kā arī pieejamās jaudas paredzētās uzticamības kvantitatīvo norādi.
4. Pārvades sistēmu operatori publicē attiecīgos datus par apkopotām prognozēm un faktisko pieprasījumu, ražošanas un slodzes aktīvu pieejamību un faktisko izmantojumu, par tīkla un starpsavienojumu pieejamību un izmantojumu, par balansēšanas elektroenerģiju un rezerves jaudu. Nelielas ražošanas un slodzes vienību pieejamībai un faktiskai izmantošanai var izmantot apkopotus aplēses datus.
5. Attiecīgie tirgus dalībnieki sniedz pārvades sistēmu operatoriem vajadzīgos datus.
6. Ražošanas uzņēmumi, kuru īpašumā vai vadībā ir ražošanas aktīvi, no kuriem vismaz vienam uzstādītā jauda ir vismaz 250 MW, vai kuru portfeli ir ražošanas aktīvi ar vismaz 400 MW jaudu, piecus gadus glabā pieejamus valsts regulatīvajai iestādei, valsts konkurences iestādei un Komisijai visus tos stundas datus par katru iekārtu, kas vajadzīgi nolūkā pārbaudīt visus operatīvos dispečēšanas lēmumus un solītāju rīcību elektroenerģijas biržās, starpsavienojumu izsolēs, rezerves tirgos un ārpusbiržas tirgos. Glabājamā informācija par katru stundu un katru iekārtu ietver, bet neaprobežojas ar šiem datiem par pieejamo ražošanas jaudu un ieplānotajām rezervēm, tostarp šo ieplānoto rezervju piešķiršanu pa iekārtām, par laiku, kad notiek solīšana, un par laiku, kad notiek ražošana.

7. Pārvades sistēmu operatori regulāri apmainās ar pietiekami precīzu tīkla un plūsmas noslodzes datu kopām, lai būtu iespējams izdarīt plūsmas noslodzes aprēķinus katram pārvades sistēmas operatoram tā attiecīgajā zonā. Šo pašu datu kopu pēc attiecīga pieprasījuma dara zināmu regulatīvajām iestādēm un Komisijai, **un dalībvalstīm**. Regulatīvās iestādes, **dalībvalstis** un Komisija šo informāciju uzlūko par konfidenciālu un nodrošina, ka to par konfidenciālu uzlūko arī konsultanti, kas pēc to pieprasījuma uz šo datu pamata veic analītisku darbu.

48. pants

Pārvades sistēmu operatoru sertifikācija

1. Komisija tūlīt pēc tā saņemšanas pārbauda ikvienu paziņojumu attiecībā uz lēmumu par pārvades sistēmas operatora sertifikāciju, kā paredzēts [Direktīvas 2009/72/EK pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016) 864/2] 52. panta 6. punktā. Divos mēnešos pēc šāda paziņojuma saņemšanas dienas Komisija attiecīgajai valsts regulatīvajai iestādei sniedz savu atzinumu par tā atbilstību [Direktīvas 2009/72/EK pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016) 864/2] 52. panta 2. punktam vai 53. pantam un 43. pantam.

Gatavojot šā punkta pirmajā daļā minēto atzinumu, Komisija var lūgt Aģentūru sniegt atzinumu par valsts regulatīvās iestādes lēmumu. Šādā gadījumā pirmajā daļā minēto divu mēnešu termiņu pagarina vēl par diviem mēnešiem.

Ja Komisija šā punkta pirmajā un otrajā daļā minētajos termiņos nav sniegusi atzinumu, uzskata, ka tai nav iebildumu pret regulatīvās iestādes lēmumu.

2. Pēc Komisijas atzinuma saņemšanas valsts regulatīvā iestāde divos mēnešos pieņem galīgo lēmumu par pārvades sistēmas operatora sertifikāciju, pilnībā ņemot vērā minēto atzinumu. Regulatīvās iestādes lēmumu un Komisijas atzinumu publicē kopā.
3. Jebkurā procedūras brīdī regulatīvās iestādes un/vai Komisija var lūgt, lai pārvades sistēmas operators un/vai uzņēmums, kas veic kādu no ražošanas vai piegādes funkcijām, sniedz visu informāciju, kas tām nepieciešama šajā pantā paredzēto uzdevumu veikšanai.
4. Regulatīvās iestādes un Komisija ievēro konfidencialitāti attiecībā uz komerciāli jutīgu informāciju.
5. Ja Komisija ir saņēmusi paziņojumu par pārvades sistēmas operatora sertifikāciju, kā paredzēts [Direktīvas 2009/72/EK pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016) 864/2] 43. panta 9 punktā, tā pieņem lēmumu par sertifikāciju. Regulatīvā iestāde izpilda Komisijas lēmumu.

VI nodaļa

Sadales sistēmas darbība

49. pants

[] Sadales sistēmu operatoru sadarbība

1. Sadales sistēmu operatori [] sadarbojas Savienības līmenī [], lai veicinātu elektroenerģijas iekšējā tirgus izveides pabeigšanu un darbību un lai veicinātu sadales un pārvades sistēmu optimālu pārvaldību un koordinētu darbību. []
- 1.a **Sadales sistēmu operatori ir tiesīgi sadarboties apvienībā, izveidojot Eiropas sadales sistēmu operatoru struktūru ("ES SSO struktūra"), un iestāties tajā. ES SSO struktūru izveido vēlākais līdz 2022. gada 31. decembrim, un tā pilda uzdevumus un procedūras, kas paredzēti šajā regulā saskaņā ar [51.] pantu. Kā ekspertu struktūra, kas strādā kopējās Eiropas interesēs, tā nepārstāv konkrētas intereses un arī netiecas ietekmēt lēmumu pieņemšanas procesu, lai aizstāvētu konkrētas intereses.**
- 1.b **ES SSO struktūras biedriem ir jāreģistrējas un jāmaksā taisnīga un proporcionāla dalības maksa.**

50. pants

[] ES SSO struktūras izveide

0. ES SSO struktūra sastāv vismaz no ģenerālās asamblejas, direktoru padomes, stratēģiskās konsultatīvās grupas, ekspertu grupām un ģenerālsekretāra.
1. [] Līdz [PB: divpadsmit mēneši pēc stāšanās spēkā] sadales sistēmu operatori [] Komisijai un Aģentūrai iesniedz izveidojamās ES SSO struktūras statūtu projektu **saskaņā ar [50.a pantu], tostarp rīcības kodeksu**, reģistrēto biedru sarakstu un reglamenta projektu, tostarp reglamenta noteikumus par apspriešanos ar *ENTSO-E* un citām ieinteresētajām personām [] un finansēšanas noteikumus.
- []
- []
2. Divu mēnešu laikā pēc statūtu projekta, biedru saraksta un reglamenta projekta saņemšanas Aģentūra pēc oficiālas apspriešanās ar organizācijām, kas pārstāv visas ieinteresētās personas, jo īpaši sadales sistēmu izmantotājus, sniedz Komisijai atzinumu par tiem.
3. Komisija sniedz atzinumu par statūtu projektu, biedru sarakstu un reglamenta projektu, ņemot vērā 2. punktā paredzēto Aģentūras atzinumu, trīs mēnešu laikā pēc Aģentūras atzinuma saņemšanas.
4. Trīs mēnešu laikā pēc pozitīva Komisijas atzinuma saņemšanas sadales sistēmu operatori izveido ES SSO struktūru, kā arī pieņem un publicē tās statūtus un reglamentu.

5. Šā panta 1. punktā minētos dokumentus iesniedz Komisijai un Aģentūrai, ja tajos ir izdarītas izmaiņas vai ja tās iesniegušas argumentētu pieprasījumu. Aģentūra un Komisija sniedz atzinumu saskaņā ar 2. līdz 4. punktā izklāstīto procesu.
6. Izmaksas, kas saistītas ar ES SSO struktūras darbībām, sedz sadales sistēmu operatori, kuri ir reģistrētie biedri, un tās ņem vērā tarifu aprēķinos. Regulatīvās iestādes apstiprina šīs izmaksas vienīgi tad, ja tās ir pamatotas un samērīgas.

50.a pants

ES SSO elektroenerģijas struktūras galvenie noteikumi un procedūras

1. **ES SSO struktūras statūti, kas pieņemti saskaņā ar 50. pantu, aizsargā šādus principus:**
 - a) **dalība ES SSO struktūras darbā ir pieejama tikai reģistrētiem biedriem ar iespēju dalību deleģēt;**
 - b) **stratēģiskos lēmumus attiecībā uz ES SSO struktūras darbībām, kā arī politikas pamatnostādnes direktoru padomei pieņem ģenerālā asambleja;**
 - c) **ģenerālās asamblejas lēmumus pieņem saskaņā ar šādiem noteikumiem:**
 - **kad ir sasniegti 65 % no balsīm, kas piešķirtas ģenerālās asamblejas locekļiem;**
 - **tā ka katram loceklim ir tāds balsu skaits, kas ir proporcionāls attiecīgajam lietotāju skaitam; un**
 - **galīgo iznākumu atbalsta vismaz 55 % no ģenerālās asamblejas locekļiem;**

- d) ģenerālās asamblejas lēmumus bloķē saskaņā ar šādiem noteikumiem: – kad ir sasniegti 35 % no balsīm, kas piešķirtas ģenerālās asamblejas locekļiem,
- tā ka katram loceklim ir tāds balsu skaits, kas ir proporcionāls attiecīgajam lietotāju skaitam; un
 - galīgo iznākumu atbalsta vismaz 25 % no ģenerālās asamblejas locekļiem;
- e) direktoru padomi ievēl ģenerālā asambleja uz pilnvaru laiku, kas nepārsniedz 4 gadus;
- f) direktoru padome no savu locekļu vidus izvirza priekšsēdētāju un trīs priekšsēdētāja vietniekus;
- g) SSO un PSO sadarbību, ievērojot 52. un 53. pantu, vada direktoru padome;
- h) direktoru padomes lēmumus pieņem ar vienkāršu 15 balsu vairākumu;
- i) pēc direktoru padomes priekšlikuma ģenerālā asambleja uz četrus gadu pilnvaru laiku, ko var vienu reizi pagarināt, no savu locekļu vidus ieceļ ģenerālsekretāru;
- j) pēc direktoru padomes priekšlikuma ģenerālā asambleja ieceļ ekspertu grupas, tā lai katrā grupā būtu ne vairāk par 30 locekļiem, un viena trešdaļa iecelto var būt ārpus biedru loka. Turklāt izveido "vienas valsts" ekspertu grupu, kuru veido tieši viens SSO pārstāvis no katras dalībvalsts.

2. ES SSO struktūras pieņemtās procedūras aizsargā taisnīgu un samērīgu attieksmi pret tās biedriem un atspoguļo tās dalības dažādo ģeogrāfisko un ekonomisko struktūru. Jo īpaši šīs procedūras paredz, ka:
- a) direktoru padome sastāv no padomes priekšsēdētāja un 27 biedru pārstāvjiem, no kuriem:
 - [] 9 ir tādu biedru pārstāvji, kam ir vairāk nekā 1 miljons tīkla izmantotāju;
 - [] 9 ir tādu biedru pārstāvji, kam ir vairāk nekā 100 000, bet mazāk nekā 1 miljons tīkla izmantotāju; un
 - [] 9 ir tādu biedru pārstāvji, kam ir mazāk nekā 100 000 tīkla izmantotāju;
 - ab) esošu SSO apvienību pārstāvji direktoru padomes sanāksmes var piedalīties kā novērotāji;
 - b) direktoru padome nedrīkst sastāvēt no vairāk nekā 3 tādu biedru pārstāvjiem, kas bāzējas tajā pašā dalībvalstī vai tajā pašā rūpnieciskajā grupā;
 - c) katrs padomes priekšsēdētāja vietnieks ir jāizvirza no to biedru pārstāvju vidus, kuri pieder katrai no šā punkta a) apakšpunktā aprakstītajai kategorijai;
 - e) tādu biedru pārstāvji, kas bāzējas vienā dalībvalstī vai tajā pašā rūpnieciskajā grupā, nevar veidot ekspertu grupas dalībnieku vairākumu;
 - f) direktoru padome izveido stratēģisko konsultatīvo grupu, kas sniedz atzinumus direktoru padomei un ekspertu grupām un kas sastāv no Eiropas SSO apvienību pārstāvjiem un to dalībvalstu pārstāvjiem, kuras nav pārstāvētas direktoru padomē.

51. pants

ES SSO struktūras uzdevumi

1. ES SSO struktūras uzdevumi ir šādi:

(punktu secība izmainīta)

- a) *(iepriekš f)* dalība tādu tīkla kodeksu izstrādē, kuri ir nozīmīgi sadales tīklu darbībai un plānošanai un pārvades un sadales tīklu koordinētai darbībai, ievērojot 55. pantu;
- b) *(iepriekš a)* [] sekmēt sadales tīklu [] darbību un plānošanu sadarbībā ar pārvades tīklu darbību un plānošanu;
- c) *(iepriekš b)* atjaunojamo energoresursu, izklieģētās ražošanas un citu sadales tīklā iegulto resursu (piemēram, enerģijas uzkrāšanas) integrācijas **veicināšana**;
- d) *(iepriekš c)* [.] pieprasījuma puses elastīguma un pieprasījumreakcijas, un sadales tīkla izmantotāju tirgus piekļuves veicināšana;
- e) *(iepriekš d)* **sniegt ieguldījumu** sadales **sistēmu** [] digitalizācijā, tostarp viedo tīklu un viedo uzskaites sistēmu ieviešanā;
- f) *(iepriekš e)* atbalstīt datu pārvaldības, kibernetdrošības un datu aizsardzības izstrādi sadarbībā ar attiecīgām iestādēm un regulētām struktūrām.

2. Papildus ES SSO struktūra:
- a) sadarbojas ar elektroenerģijas [] *ENTSO* to tīkla kodeksu un vadlīniju uzraudzībā un īstenošanā, kuri ir nozīmīgi sadales tīklu darbībai un plānošanai un koordinētai pārvades un sadales tīklu darbībai un kuri pieņemti atbilstīgi šai regulai;
 - b) sadarbojas ar elektroenerģijas [] *ENTSO* un pieņem paraugpraksi koordinētā pārvades un sadales sistēmu darbībā un plānošanā, ietverot tādus jautājumus kā datu apmaiņa starp operatoriem un izkliedēto enerģijas resursu koordinācija;
- []
- d) pieņem gada darba programmu un gada pārskatu;
 - e) darbojas pilnīgā saskaņā ar konkurences noteikumiem **un nodrošina neitralitāti.**

52. pants

Apspriešanās tīkla kodeksu izstrādes procesā

1. Izstrādājot iespējamus tīkla kodeksus atbilstīgi 55. pantam, ES SSO struktūra saskaņā ar 50. pantā izklāstīto reglamentu organizē plašu, savlaicīgu, atklātu un pārredzamu apspriešanos ar visām attiecīgajām ieinteresētajām personām, jo īpaši ar organizācijām, kas pārstāv visas ieinteresētās personas. Minētā apspriešanās aptver arī [] regulatīvās iestādes un citas valstu iestādes, piegādes un ražošanas uzņēmumus, sistēmas izmantotājus, tostarp lietotājus, [] tehniskas struktūras un ieinteresēto personu platformas. Tās mērķis ir lēmumu pieņemšanas procesā apzināt visu attiecīgo pušu viedokļus un priekšlikumus.

2. Publisko visus dokumentus un sanāksmju protokolus, kas saistīti ar 1. punktā minētajām apspriedēm.
3. ES SSO struktūra ņem vērā apspriešanās gaitā paustos viedokļus. Pirms ES SSO struktūra pieņem 55. pantā minēto tīkla kodeksu priekšlikumus, tā norāda, kā ir ņemti vērā apspriešanās gaitā izteiktie apsvērumi. Ja kādi apsvērumi nav ņemti vērā, tā norāda pamatojumu.

53. pants

Sadarbība starp sadales sistēmu operatoriem un pārvades sistēmu operatoriem

1. Sadales sistēmu operatori un **pārvades sistēmu operatori savstarpēji** sadarbojas [] savu tīklu plānošanā un darbībā. Konkrētāk, pārvades un sadales sistēmu operatori apmainās ar visu nepieciešamo informāciju un datiem par ražošanas aktīvu un pieprasījumu reakcijas rezultativitāti, tīklu ikdienas darbību un tīkla investīciju ilgtermiņa plānošanu, lai nodrošinātu savu tīklu izmaksefektīvu, drošu un uzticamu attīstību un darbību.
2. Pārvades un sadales sistēmu operatori **savstarpēji** sadarbojas, lai panāktu koordinētu piekļuvi tādiem resursiem kā izkliedētā ražošana, enerģijas uzkrāšana vai pieprasījumu reakcija, kas var palīdzēt apmierināt konkrētas sadales sistēmas un pārvades sistēmas vajadzības.

VII nodaļa

Tīkla kodeksi un vadlīnijas

54. pants

Tīkla kodeksu un vadlīniju pieņemšana

1. Komisija, ievērojot 55. un 57. pantā doto pilnvarojumu, var pieņemt [] **īstenošanas** aktus. Šādus **īstenošanas** [] aktus var pieņemt vai nu kā tīkla kodeksus, par pamatu izmantojot teksta priekšlikumus, ko izstrādājis *ENTSO-E*, vai, ja attiecīgi nolemts prioritāšu sarakstā atbilstīgi 55. panta 2. punktam, – ES SSO struktūra, **attiecīgā gadījumā savstarpēji sadarbojoties ar *ENTSO-E***, un Aģentūra atbilstīgi 55. panta procedūrai, vai kā vadlīnijas saskaņā 57. panta procedūru.

2. Tīkla kodeksi un vadlīnijas:

[]
 - a) nodrošina, ka tajos ir noteikta minimālā saskaņošanas pakāpe, kas vajadzīga šīs regulas mērķu sasniegšanai;

 - a) attiecīgā gadījumā ņem vērā reģionālo specifiku;

- b) nepārsniedz to, kas vajadzīgs šim nolūkam; un
- c) neskar dalībvalstu tiesības izveidot valstu tīkla kodeksus par aspektiem, kas neattiecas uz [] **starpzonu** tirdzniecību.

55. pants

Tīkla kodeksu izveide

1. Komisija ir pilnvarota pieņemt [] **īstenošanas aktus** saskaņā ar [] **62. panta 2. punktu, lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, [] izveidojot [] tīkla kodeksus šādās jomās:**
 - a) tīkla drošības un uzticamības noteikumi, tostarp tehniskās pārvades rezerves jaudas tīkla darbības drošībai, **tostarp sistēmstāvokļi, korektīvie pasākumi un darbības drošības robežas, sprieguma kontrole un reaktīvās jaudas vadība, īsslēguma strāvas vadība, jaudas plūsmu vadība, bojājumsituāciju analīze un risināšana, aizsargierīces un aizsargshēmas, datu apmaiņa, atbilstība, apmācība, operatīva plānošana un drošības analīze, reģionālā darbības drošības koordinēšana, atvienojumu koordinācija, būtisko aktīvu pieejamības plāni, pietiekamības analīze, papildpakalpojumi, grafiku sastādīšana, kā arī darbības plānošanas datu vide;**
 - b) tīkla pieslēguma noteikumi, **tostarp pārvades sistēmai pieslēgtu pieprasījumietaišu, pārvades sistēmai pieslēgtu sadales ietaišu un sadales sistēmu pieslēgums, pieprasījumureakcijai izmantotu pieprasījumietaišu pieslēgums, ģeneratoriem piemērojamas tīkla pieslēguma prasības, augstsprieguma līdzstrāvai piemērojamas tīkla pieslēguma prasības, līdzstrāvas sistēmai pieslēgtiem elektroenerģijas parka moduļiem un vistālākās augstsprieguma līdzstrāvas pārveidotāja stacijām piemērojamas prasības, kā arī tīkla pieslēguma ekspluatācijas paziņošanas procedūras;**

- c) trešo personu piekļuves noteikumi;
- d) datu apmaiņas un līguma izpildes noteikumi;
- e) sadarbības noteikumi;
- f) operatīvās procedūras ārkārtas situācijās, **tostarp sistēmas aizsardzības plāni, atjaunošanas plāni, tirgus mijiedarbība, informācijas apmaiņa un saziņa, kā arī rīki un ietaises;**
- g) jaudas piešķiršanas un pārslodzes vadības noteikumi, [] **tostarp nākamās dienas, tekošās dienas un nākotnes jaudas aprēķina metodikas un procesi, tīkla modeļi, tirdzniecības zonu konfigurācija, pārdispečēšana un kompensācija, tirdzniecības algoritmi, vienotas nākamās dienas un tekošās dienas tirgus sasaistīšana, piešķirtās starpzonu jaudas garantēšana, pārslodzes ieņēmumu sadale, starpzonu pārvades riska nodrošināšana, noteikšanas procedūras, kā arī jaudas piešķiršanas un pārslodzes vadības izmaksu atgūšana;**
- h) tirdzniecības noteikumi, kas attiecas uz tehnisku un praktisku nodrošinājumu tīkla piekļuvei un uz sistēmas balansēšanu, **tostarp funkcijas un atbildība, platformas balansēšanas enerģijas apmaiņai, tirgus slēgšanas laiks, prasības standarta un specifiskajiem produktiem, balansēšanas pakalpojumu iepirkums, starpzonu jaudas piešķiršana balansēšanas pakalpojumu apmaiņai vai rezervju kopīgošanai, norēķini par balansēšanas enerģiju, norēķini par enerģijas apmaiņu starp sistēmu operatoriem, nebalansa norēķini un norēķini par balansēšanas jaudu;**
- i) pārredzamības noteikumi;
- j) balansēšanas noteikumi, tostarp ar tīklu saistīti rezerves jaudas noteikumi, **tostarp slodzes frekvences kontrole, frekvences kvalitātes definēšana un mērķparametri, frekvences noturēšanas rezerves, frekvences atjaunošanas rezerves, aizvietošanas rezerves, rezervju apmaiņa un kopīgošana, rezervju pārrobežu aktivizācijas procesi, laika kontroles procesi un informācijas pārredzamība;**

k) noteikumi par saskaņotām pārvades [] tarifu struktūrām **[kā minēts 16. pantā]** [], tostarp par novietojumsignāliem, un kompensācijas noteikumi starp pārvades sistēmu operatoriem; energoefektivitāte elektroenerģijas tīklos;

m) noteikumi par nediskriminējošu, pārredzamu ar frekvences kontroli nesaistītu papildpakalpojumu nodrošināšanu, tostarp sprieguma kontroli stacionārā režīmā, inerci, ātru reaktīvās strāvas padevi, **tīkla stabilitātes inerci, īsslēguma strāvas vadību**, spēju atjaunot darbību pēc izslēgšanās **un spēju darboties izolētā režīmā**;

[]

o) **īpaši nozares noteikumi attiecībā uz pārrobežu elektroenerģijas plūsmu** kibernetikas drošības [] aspektiem, [] kopīgām minimālajām prasībām, plānošanu, uzraudzību, ziņošanu un krīzes pārvaldību;

[]

2. Komisija pēc apspriešanās ar Aģentūru, *ENTSO-E*, **ES SSO struktūru** un citām attiecīgajām interesētajām personām reizi trijos gados sagatavo prioritāšu sarakstu, norādot 1. punktā minētās jomas, kas iekļaujamas tīkla kodeksu izstrādē. Ja tīkla kodeksa temats ir tieši saistīts ar sadales sistēmas darbību un **nav primāri** [] svarīgs pārvades sistēmai, Komisija var ES SSO struktūrai prasīt, lai tā [] **sadarbībā ar** [] *ENTSO-E* sasauktu redakcijas komiteju un iesniegtu Aģentūrai tīkla kodeksa priekšlikumu.

3. Komisija prasa, lai Aģentūra pieņemamā termiņā, kas nepārsniedz sešus mēnešus, iesniedz nesaistošas galvenās vadlīnijas (galvenās vadlīnijas), kurās paredzēti skaidri un objektīvi izstrādes principi tīkla kodeksiem, kas attiecas uz prioritāšu sarakstā noteiktajām jomām. Komisijas pieprasījumā var būt norādīti nosacījumi, kas jāatrunā galvenajās vadlīnijās. Ar galvenajām vadlīnijām sekmē tirgus integrāciju, nediskriminējošu, efektīvu konkurenci un sekmīgu tirgus darbību. Pēc Aģentūras pamatota pieprasījuma Komisija var minēto termiņu pagarināt.
4. Aģentūra vismaz divus mēnešus atklāti un pārredzami oficiāli apspriežas ar *ENTSO-E*, ES SSO struktūru un citām attiecīgajām interesētajām personām par galvenajām vadlīnijām.
5. Aģentūra iesniedz nesaistošas galvenās vadlīnijas Komisijai, ja tas pieprasīts saskaņā ar 3. punktu. Aģentūra nesaistošās galvenās vadlīnijas pārskata un iesniedz atkārtoti Komisijai, ja tas pieprasīts saskaņā ar 6. punktu.
6. Ja Komisija uzskata, ka galvenās vadlīnijas nesekmē tirgus integrāciju, nediskriminējošu, efektīvu konkurenci un sekmīgu tirgus darbību, tā var lūgt Aģentūru pieņemamā termiņā pārskatīt galvenās vadlīnijas un atkārtoti iesniegt tās Komisijai.
7. Ja Aģentūra neiesniedz vai atkārtoti neiesniedz galvenās vadlīnijas termiņā, ko Komisija noteikusi saskaņā ar 3. vai 6. punktu, tad Komisija izstrādā attiecīgās galvenās vadlīnijas.
8. Komisija prasa, lai *ENTSO-E* vai, ja attiecīgi nolemts prioritāšu sarakstā atbilstīgi 2. punktam, elektroenerģijas ES SSO struktūra [] **sadarbībā ar *ENTSO-E*** pieņemamā termiņā, kas nepārsniedz 12 mēnešus, iesniedz Aģentūrai tīkla kodeksa priekšlikumu, kurā ievērotas attiecīgās galvenās vadlīnijas.

9. *ENTSO-E* vai, ja attiecīgi nolemts prioritāšu sarakstā atbilstīgi 2. punktam, elektroenerģijas ES SSO struktūra sasauc redakcijas komiteju, kas sniedz atbalstu tīkla kodeksa izstrādes procesā. Redakcijas komiteju veido pārstāvji no *ENTSO-E*, Aģentūras, **attiecīgā gadījumā** – no ES SSO struktūras, attiecīgā gadījumā nominētie elektroenerģijas tirgus operatori un dažas no galvenajām skartajām ieinteresētajām personām. *ENTSO-E* vai, ja attiecīgi nolemts prioritāšu sarakstā atbilstīgi 2. punktam, elektroenerģijas ES SSO struktūra **sadarbībā ar *ENTSO-E*** pēc Komisijas pieprasījuma saskaņā ar 8. punktu izstrādā tīkla kodeksu priekšlikumus 1. punktā minētajām jomām.
10. Aģentūra pārskata tīkla kodeksu un nodrošina, ka tīkla kodeksā pilnībā ievērotas attiecīgās galvenās vadlīnijas un ka tas veicina tirgus integrāciju, nediskrimināciju, patiesu konkurenci un efektīvu tirgus darbību, un sešu mēnešu laikā pēc priekšlikuma saņemšanas dienas iesniedz Komisijai pārskatīto tīkla kodeksu. Komisijai iesniegtajā priekšlikumā Aģentūra ņem vērā visu iesaistīto pušu viedokļus, kas pausti *ENTSO-E* vai ES SSO struktūras vadītājā priekšlikuma izstrādē, un notur oficiālu apspriešanos ar attiecīgajām ieinteresētajām personām par Komisijai iesniedzamo redakciju.
11. Ja *ENTSO-E* vai ES SSO struktūra nav izstrādājuši tīkla kodeksu termiņā, ko Komisija noteikusi saskaņā ar 8. punktu, tad Komisija var prasīt, lai Aģentūra sagatavo tīkla kodeksa projektu, pamatojoties uz attiecīgajām galvenajām vadlīnijām. Izstrādājot tīkla kodeksa projektu saskaņā ar šo punktu, Aģentūra var sākt turpmākas apspriedes. Aģentūra iesniedz Komisijai tīkla kodeksa projektu, kas sagatavots saskaņā ar šo punktu, un iesaka to pieņemt.

12. Ja *ENTSO-E* vai ES SSO struktūra nav izstrādājuši tīkla kodeksu vai ja Aģentūra nav izstrādājusi tīkla kodeksa projektu, kā minēts šā panta 11. punktā, Komisija var pēc savas iniciatīvas vai pēc Aģentūras ierosinājuma saskaņā ar šā panta 10. punktu pieņemt vienu vai vairākus tīkla kodeksus 1. punktā uzskaitītajās jomās.
13. Ja Komisija pēc savas iniciatīvas ierosina pieņemt tīkla kodeksu, tā vismaz divus mēnešus par kodeksa projektu apspriežas ar Aģentūru, *ENTSO-E* un visām attiecīgajām interesētajām personām.
14. Šis pants neskar Komisijas tiesības pieņemt un grozīt vadlīnijas atbilstoši 57. pantam. Tas neskar *ENTSO-E* iespējas izstrādāt nesaistošus norādījumus 1. punktā uzskaitītajās jomās, ja tie nav saistīti ar jomām, uz kurām attiecas Komisijas izteiktais pieprasījums. Šos norādījumus iesniedz Aģentūrai atzinuma saņemšanai. *ENTSO-E* šo atzinumu pienācīgi ņem vērā.

56. pants

Grozījumi tīkla kodeksos

1. Komisija tiek pilnvarota **līdz 2025. gada 31. decembrim** pieņemt [] **īstenošanas aktus** saskaņā ar [] **62. panta 2. punktu** attiecībā uz grozījumiem tīkla kodeksos **tajās jomās, kas uzskaitītas 55. panta 1. punktā, un** ievērojot 55. panta procedūru. []

2. Grozījumus saskaņā ar 55. pantu pieņemtajos tīkla kodeksos Aģentūrai var ierosināt personas, kas varētu būt ieinteresētas attiecīgajā tīkla kodeksā, tostarp *ENTSO-E*, ES SSO struktūra, **regulatīvās iestādes, sadales un pārvades sistēmu operatori**, sistēmas izmantotāji un patērētāji. Aģentūra var ierosināt grozījumus arī pēc savas iniciatīvas [].
3. Aģentūra var iesniegt pamatodus grozījumu priekšlikumus Komisijai [], tajos norādot, kā šie ierosinājumi atbilst 55. panta 2. punktā minētajiem tīkla kodeksu mērķiem. Ja Aģentūra grozījumu priekšlikumu atzīst par pieņemamu, kā arī par grozījumiem pēc pašas iniciatīvas tā apspriežas ar visām ieinteresētajām personām saskaņā ar [Regulas (EK) Nr. 713/2009 pārskatītās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016) 863/2] 15. pantu.
4. **Līdz 2025. gada 31. decembrim** Komisija, ņemot vērā Aģentūras priekšlikumus, ir pilnvarota pieņemt grozījumus jebkurā tīkla kodeksā, kas pieņemts saskaņā ar 55. pantu, kā **īstenošanas aktus** [] saskaņā ar [] **62. panta 2. punktu** [].

[]

57. pants

Vadlīnijas

1. **Līdz 2025. gada 31. decembrim** Komisija var pieņemt saistošas vadlīnijas turpmāk uzskaitītajās jomās. **Minētās vadlīnijas pieņem kā īstenošanas aktus saskaņā ar 62. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.**
2. **Līdz 2025. gada 31. decembrim** Komisija var pieņemt [] **īstenošanas aktus kā** vadlīnijas jomās, kurās šādus aktus varētu izstrādāt arī saskaņā ar tīkla kodeksu procedūru atbilstīgi 55. panta 1. punktam.

3. Var pieņemt vadlīnijas par pārvades sistēmu operatoru savstarpēju kompensācijas mehānismu. Tajās saskaņā ar 46. un 16. pantā noteiktajiem principiem paredz:
- a) informāciju par procedūru to pārvades sistēmu operatoru noteikšanai, kuriem jāmaksā kompensācija par pārrobežu elektroenerģijas plūsmām, tostarp tās sadalīšanu starp to valsts pārvades sistēmu operatoriem, kurās rodas pārrobežu elektroenerģijas plūsmas, un to sistēmu operatoriem, kurās šīs plūsmas nonāk, kā noteikts 46. panta 2. punktā;
 - b) informāciju par piemērojamo maksājumu procedūru, tostarp pirmā perioda noteikšanu, par kuru ir jāizmaksā kompensācija, kā noteikts 46. panta 3. punkta otrajā daļā;
 - c) informāciju par metodēm, ko lieto, lai noteiktu to pārvadīto pārrobežu elektroenerģijas plūsmu apjomu un veidu, par kurām atbilstoši 46. pantam ir jāizmaksā kompensācija, kā arī lai apzīmētu šādu elektroenerģijas plūsmu apjomu pēc tā, vai tās rodas un/vai nonāk atsevišķu dalībvalstu pārvades sistēmās, kā noteikts 46. panta 5. punktā;
 - d) informāciju par metodēm, ko lieto, lai noteiktu izmaksas un ieguvumus, kas rodas pārrobežu elektroenerģijas plūsmu pārvadīšanas rezultātā, kā noteikts 46. panta 6. punktā;
 - e) informāciju par kārtību tādu elektroenerģijas plūsmu gadījumā, kuras sākas vai nonāk valstīs ārpus Eiropas Ekonomikas zonas, saistībā ar pārvades sistēmu operatoru savstarpēju kompensācijas mehānismu; un
 - f) to valsts sistēmu dalību, kuras ir savienotas ar līdzstrāvas elektrolīnijām, atbilstoši 46. pantam.

4. Atbilstoši 16. pantā noteiktajiem principiem vadlīnijās var noteikt arī atbilstošus noteikumus par maksām, kas piemērojamas ražotājiem, enerģijas uzkrāšanai un lietotājiem (slodzei) saskaņā ar valstu [] sadales un pārvades tarifu sistēmām un pieslēguma režīmiem [], tostarp pārvades sistēmu operatoru savstarpējā kompensācijas mehānisma atspoguļošanu valsts tīklu maksās un atbilstošu un efektīvu novietojumsignālu sniegšanu.

Vadlīnijās var paredzēt noteikumu par atbilstošiem un efektīviem saskaņotiem novietojumsignāliem Savienības līmenī.

Šāda saskaņošana neliedz dalībvalstīm piemērot mehānismus, lai nodrošinātu, ka tīkla piekļuves maksas, kuras sedz lietotāji (slodze), ir salīdzināmas visā to teritorijā.

5. Attiecīgā gadījumā vadlīnijās, kas paredz minimālo saskaņošanas pakāpi šīs regulas mērķa sasniegšanai, var ietvert arī:

- a) ziņas par investīcijas stimulējošiem noteikumiem attiecībā uz starpsavienotāju jaudu, tostarp novietojumsignāliem.

6. Komisija var pieņemt vadlīnijas par pārvades sistēmu operatoru darbības koordināciju Savienības līmenī. Minētās vadlīnijas ir saskaņā ar šīs regulas 55. pantā minētajiem tīkla kodeksiem un pamatojas uz tiem, kā arī uz šīs regulas 27. panta 1. punkta g) apakšpunktā minētajām pieņemtajām specifikācijām un Aģentūras atzinuma. Pieņemot minētās vadlīnijas, Komisija ņem vērā dažādās reģionālās un valstu darbības prasības.

[Minētās vadlīnijas pieņem saskaņā ar 62. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.]

7. Pieņemot vai grozot pamatnostādnes, Komisija apspriežas ar Aģentūru, *ENTSO-E*, **ES SSO struktūru** un attiecīgā gadījumā citām ieinteresētajām personām.

58. pants

Dalībvalstu tiesības paredzēt sīkāk izstrādātus pasākumus

Šī regula neskar dalībvalstu tiesības saglabāt vai ieviest pasākumus, kuros ir sīkāk izstrādāti noteikumi nekā tie, kas izklāstīti šajā regulā, 57. pantā minētajās vadlīnijās vai 55. pantā minētajos tīkla kodeksos, ar noteikumu, ka minētie pasākumi **nav pretrunā** [] Savienības tiesību aktiem.

58.a pants

Līdz 2023. gada 31. decembrim Komisija izvērtē spēkā esošos īstenošanas aktus, kuros ir tīkla kodeksi un vadlīnijas, lai novērtētu, kurus no to elementiem varētu lietderīgi iestrādāt Savienības tiesību aktos par elektroenerģijas iekšējo tirgu un kā pārskatīt pilnvarojumus attiecībā uz tīkla kodeksiem un vadlīnijām, ievērojot 55. un 57. pantu. Sīki izstrādātu šā izvērtējuma ziņojumu Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei. Minētajam ziņojumam attiecīgā gadījumā pievieno legislatīvus priekšlikumus, kas izriet no Komisijas veiktā izvērtējuma.

VIII nodaļa

Nobeiguma noteikumi

59. pants

Jauni starpsavienotāji

1. Pēc pieprasījuma jaunus līdzstrāvas starpsavienotājus var uz noteiktu laiku atbrīvot no noteikumiem, kas paredzēti šīs regulas 17. panta 2. punktā un [Direktīvas 2009/72/EK pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016) 864/2] 6. un 43. pantā, 59. panta 6. punktā un 60. panta 1. punktā, ievērojot šādus nosacījumus:
 - a) investīcijas veicina konkurenci elektroenerģijas piegādē;
 - b) ar investīcijām saistītais riska līmenis ir tik liels, ka bez atbrīvojuma investīcijas netiktu veiktas;
 - c) starpsavienotājam ir jābūt tādas fiziskas vai juridiskas personas īpašumā, kas vismaz juridiskās formas ziņā ir neatkarīga no tiem pārvades sistēmu operatoriem, kuru sistēmās minētais starpsavienotājs tiks ierīkots;
 - d) no minētā starpsavienotāja izmantotājiem iekasē maksu;
 - e) kopš daļējas tirgus atvēršanas, kas minēta 19. pantā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 96/92/EK ¹⁸, neviena to maksājumu komponente, kas veikti par attiecīgā starpsavienotāja savienoto pārvades vai sadales sistēmu lietošanu, nav segusi nekādas kapitāla vai starpsavienotāja darbības izmaksu daļas; un

¹⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 96/92/EK (1996. gada 19. decembris) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu (OV L 27, 30.1.1997., 20. lpp.).

- f) atbrīvojums nedrīkst kaitēt konkurencei vai elektroenerģijas iekšējā tirgus efektīvai darbībai, vai tās regulētās sistēmas efektīvai darbībai, kurai ir pievienots starpsavienotājs.
2. Izņēmuma gadījumos 1. punktu piemēro arī maiņstrāvas starpsavienotājiem ar noteikumu, ka attiecīgo investīciju izmaksas un risks ir īpaši augsti, salīdzinot ar izmaksām un risku, kas parasti rodas, savienojot divas blakus esošas valsts pārvades sistēmas ar maiņstrāvas starpsavienotāju.
3. Šā panta 1. punktu piemēro arī gadījumos, kad ievērojami palielina jaudu esošajos starpsavienotājos.
4. Lēmumu par atbrīvojumu saskaņā ar 1., 2. un 3. punktu katrā atsevišķā gadījumā pieņem attiecīgo dalībvalstu regulatīvās iestādes. Atbrīvojums var attiekties uz visu jaunā starpsavienotāja jaudu vai esošā starpsavienotāja būtiski palielināto jaudu vai arī uz kādu tās daļu.

Divos mēnešos no dienas, kad atbrīvojuma pieprasījumu saņēmusi pēdējai no attiecīgajām regulatīvajām iestādēm, Aģentūra var iesniegt šīm regulatīvajām iestādēm konsultatīvu atzinumu, kas varētu būt minēto iestāžu lēmuma pamatā.

Pieņemot lēmumu piešķirt atbrīvojumu, katrā atsevišķā gadījumā vērtē vajadzību paredzēt nosacījumus, kas attiecas uz atbrīvojuma ilgumu un nediskriminējošu piekļuvi starpsavienotājam. Pieņemot lēmumu par minētajiem nosacījumiem, īpaši ņem vērā ierīkojamo papildu jaudu vai esošās jaudas modifikācijas, projekta grafiku un apstākļus attiecīgajā valstī.

Pirms atbrīvojuma piešķiršanas attiecīgo dalībvalstu regulatīvās iestādes lemj par jaudas pārvaldības un piešķiršanas noteikumiem un mehānismiem. Pārslodzes vadības noteikumi ietver pienākumu neizmantoto jaudu piedāvāt tirgū, un iekārtas izmantotājiem ir tiesības sekundārajā tirgū tirgot jaudas, par kurām tie noslēguši līgumu. Izvērtējot 1. punkta a), b) un f) apakšpunktā minētos kritērijus, ņem vērā jaudas piešķiršanas procedūras rezultātus.

Ja visas attiecīgās regulatīvās iestādes sešos mēnešos ir panākušas vienošanos par atbrīvojuma lēmumu, tās par šo lēmumu informē Aģentūru.

Lēmumu piešķirt atbrīvojumu, tostarp jebkādus šā punkta otrajā daļā minētos nosacījumus, pienācīgi pamato un publicē.

5. Šā panta 4. punktā minēto lēmumu Aģentūra pieņem, ja:
 - a) visas attiecīgās regulatīvās iestādes nav varējušas panākt vienošanos sešos mēnešos no dienas, kad pieteikums par šo atbrīvojumu bija iesniegts pēdējai no šīm regulatīvajām iestādēm; vai
 - b) ir iesniegts attiecīgo regulatīvo iestāžu vienots lūgums.

Pirms šāda lēmuma pieņemšanas Aģentūra apspriežas ar attiecīgajām regulatīvajām iestādēm un pieteikuma iesniedzējiem.

6. Neskarot 4. un 5. punktu, dalībvalstis var paredzēt, ka – attiecīgi – regulatīvās iestādes vai Aģentūra oficiāla lēmuma gadījumā iesniedz dalībvalsts attiecīgajai iestādei savu atzinumu par atbrīvojuma pieprasījumu. Šo atzinumu publicē kopā ar lēmumu.

7. Saņemot katru atbrīvojuma pieprasījumu, regulatīvās iestādes tā kopiju nekavējoties informācijas nolūkos nosūta Aģentūrai un Komisijai. Attiecīgās regulatīvās iestādes vai Aģentūra (informējošās iestādes) nekavējoties informē Komisiju par lēmumu un iesniedz tai visu uz šo lēmumu attiecīgo informāciju. Šo informāciju Komisijai var iesniegt apkopotā veidā, tā lai tā varētu pieņemt pamatotu lēmumu. Jo īpaši sniedz šādu informāciju:
- a) sīki izklāstīti iemesli, kuru dēļ ir piešķirts vai atteikts atbrīvojums, tostarp visa finanšu informācija, kas pamato šāda atbrīvojuma nepieciešamību;
 - b) analīze par to, kā atbrīvojuma piešķiršana ietekmēs konkurenci un elektroenerģijas iekšējā tirgus efektīvu darbību;
 - c) pamatojums attiecībā uz termiņu un attiecīgā starpsavienotāja kopējās jaudas daļu, par kuru piešķirts atbrīvojums; un
 - d) rezultāti apspriedēm ar attiecīgajām regulatīvajām iestādēm.
8. 50 darbdienu laikā no nākamās dienas pēc paziņojuma saņemšanas atbilstīgi 7. punktam Komisija var pieņemt lēmumu, ar kuru prasa, lai informējošās iestādes groza vai atceļ lēmumu par atbrīvojuma piešķiršanu. Minēto 50 darbdienu termiņu var pagarināt par vēl 50 darbdienu, ja Komisija lūdz papildu informāciju. Minētais papildu termiņš sākas nākamajā dienā pēc pilnīgas informācijas saņemšanas. Sākotnējo termiņu var arī pagarināt, ja tam piekrīt gan Komisija, gan informējošās iestādes.

Paziņojumu uzskata par anulētu, ja pieprasījumā noteiktajā termiņā netiek sniegta lūgtā informācija, izņemot gadījumus, kad vai nu pirms minētā termiņa beigām ar Komisijas un informējošo iestāžu piekrišanu to pagarina, vai arī ja informējošās iestādes pienācīgi pamatotā paziņojumā informē Komisiju par to, ka tās uzskata paziņojumu par pilnīgu.

Informējošās iestādes viena mēneša laikā izpilda Komisijas lēmumu grozīt vai atcelt atbrīvojuma lēmumu un attiecīgi informē Komisiju.

Komisija ievēro konfidencialitāti attiecībā uz komerciāli jutīgu informāciju.

Komisijas apstiprinājums atbrīvojuma lēmumam zaudē spēku divus gadus pēc tā pieņemšanas dienas, ja līdz minētajai dienai nav sākta starpsavienotāja būvniecība, un piecus gadus pēc tā pieņemšanas dienas, ja līdz minētajai dienai starpsavienotājs nav nodots ekspluatācijā, ja vien Komisija, balstoties uz informējošo iestāžu pamatotu pieprasījumu, nenolemj, ka kavējums radies sakarā ar būtiskiem šķēršļiem, ko persona, kurai atbrīvojums ir piešķirts, nevar ietekmēt.

9. Ja iesaistīto dalībvalstu regulatīvās iestādes nolemj mainīt lēmumu saskaņā ar 1. punktu, tās šo lēmumu nekavējoties paziņo Komisijai kopā ar visu būtisko informāciju, kas attiecas uz lēmumu. Šim paziņotajam lēmumam piemēro 1. līdz 8. punktu, ņemot vērā esošā atbrīvojuma īpatnības.

10. Komisija pēc pieprasījuma vai pēc savas iniciatīvas var atsākt izskatīšanu:
- a) ja, pienācīgi ņemot vērā pušu tiesisko paļāvību un sākotnējā atbrīvojuma piešķiršanas lēmumā panākto ekonomisko līdzsvaru, ir būtiski mainījušies fakti, uz kuru pamata lēmums tika pieņemts;
 - b) ja iesaistītie uzņēmumi rīkojas pretrunā savām saistībām; vai
 - c) ja lēmums tika balstīts uz nepilnīgu, nepareizu vai maldinošu informāciju, ko sniegušas puses.
11. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 63. pantu attiecībā uz vadlīniju pieņemšanu par šā panta 1. punktā paredzēto nosacījumu piemērošanu un izklāstīt procedūru šā panta 4., 7., 8., 9. un 10. punkta piemērošanai.

59.a pants

Atkāpes

1. **Dalībvalstis var lūgt piemērot atkāpes no 3. panta, 5. panta, 6. panta 1. punkta, 7. panta 1. un 4. punkta, 8. līdz 10. panta, 13. līdz 15. panta, 17. līdz 22. panta, 23. panta 1., 2., 4., 5. un 5.a punkta, 24. panta, 32. līdz 44. panta un 48. panta attiecīgajiem noteikumiem šādos gadījumos:**
- a) **dalībvalsts var pierādīt, ka pastāv būtiskas problēmas tās mazo izolēto un savienoto sistēmu darbībai. Šādā gadījumā atkāpe tiek ierobežota laikā un tiek pakļauta nosacījumiem, kas vērsti uz konkurences palielināšanu un integrāciju iekšējā tirgū;**
 - b) **tālākajiem reģioniem LESD 349. panta nozīmē, kuriem acīmredzamu fizisku iemeslu dēļ nevar izveidot starpsavienojumu ar Eiropas enerģijas tirgu. Šādā gadījumā atkāpe netiek ierobežota laikā.**

Abos gadījumos atkāpi pakļauj nosacījumam, kas vērsts uz to, lai nodrošinātu, ka atkāpe netraucē pārejai uz atjaunojamiem energoresursiem.

Piešķirot atkāpi, Komisija savā lēmumā apsver to, cik lielā mērā atkāpēs ir jāņem vērā tīkla kodeksu un vadlīniju piemērošana.

Ja tiek piešķirta atkāpe, Komisija, ievērojot konfidencialitāti, informē dalībvalstis par minētajiem lūgumiem pirms lēmuma pieņemšanas.

- Šīs regulas 3., 4., 5. pantu, 6. panta 1. punktu un 2. punkta c) un h) apakšpunktu, 7. līdz 10. pantu, 12. līdz 15. pantu, 17. līdz 22. pantu, 23. panta 1., 2., 5. un 5.a punktu, 23. panta 4. punkta b) apakšpunktu, 24. pantu, 31. panta 2. un 3. punktu, 32. līdz 44. pantu, 46. un 48. pantu Kiprai nepiemēro, kamēr tās pārvades sistēma ar starpsavienojumiem netiek savienota ar citu dalībvalstu pārvades sistēmām.

Ja Kipras pārvades sistēma līdz 2026. gada 1. janvārim netiek ar starpsavienojumiem savienota ar citu dalībvalstu pārvades sistēmām, Kipra izvērtē, vai nav vajadzīga atkāpe no minētajiem noteikumiem, un var Komisijai iesniegt lūgumu par atkāpes turpināšanu. Komisija izvērtē, vai attiecīgo noteikumu piemērošana nerada būtisku problēmu risku elektroenerģijas sistēmas darbībai Kiprā vai arī to, vai ir sagaidāms, ka to piemērošana Kiprā varētu uzlabot tirgus darbību. Uz šā izvērtējuma pamata Komisija izdod argumentētu lēmumu par [] atkāpes pilnīgu vai daļēju pagarināšanu, kuru publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

- Šīs regulas noteikumi neskar atkāpju piemērošanu saskaņā ar [Elektroenerģijas direktīvu].

Informācijas sniegšana un konfidencialitāte

1. Dalībvalstis un regulatīvās iestādes pēc pieprasījuma iesniedz Komisijai visu informāciju, kas vajadzīga šīs regulas noteikumu izpildes nodrošināšanai.

Komisija nosaka pieņemamu termiņu, kādā jāsniedz informācija, ņemot vērā to, cik sarežģīta ir vajadzīgā informācija un cik steidzami tā vajadzīga.

2. Ja dalībvalsts vai attiecīgā regulatīvā iestāde neiesniedz 1. punktā norādīto informāciju norādītajā termiņā atbilstoši 1. punktam, Komisija var tieši no attiecīgajiem uzņēmumiem pieprasīt visu informāciju, kas vajadzīga šīs regulas noteikumu izpildes nodrošināšanai.

Nosūtot informācijas pieprasījumu uzņēmumam, Komisija vienlaikus nosūta pieprasījuma kopiju tās dalībvalsts regulatīvajām iestādēm, kurā ir uzņēmuma juridiskā adrese.

3. Komisija informācijas pieprasījumā saskaņā ar 1. punktu norāda juridisko pamatojumu šādam pieprasījumam, informācijas iesniegšanas termiņu, pieprasījuma mērķi un 61. panta 2. punktā paredzētās sankcijas par nepareizas, nepilnīgas vai maldinošas informācijas iesniegšanu. Komisija nosaka pieņemamu termiņu, ņemot vērā to, cik sarežģīta ir vajadzīgā informācija un cik steidzami tā vajadzīga.

4. Uzņēmumu īpašnieki vai viņu pārstāvji un – juridisko personu gadījumā – personas, kuras, pamatojoties uz tiesību aktiem vai minēto juridisko personu izveides dokumentu, ir pilnvarotas tās pārstāvēt, iesniedz pieprasīto informāciju. Ja juristi, kuri ir attiecīgi pilnvaroti rīkoties, iesniedz informāciju savu klientu vārdā, klients turpina būt pilnībā atbildīgs, ja iesniegtā informācija ir nepilnīga, nepareiza vai maldinoša.
5. Ja uzņēmums nesniedz pieprasīto informāciju Komisijas noteiktajā termiņā vai iesniedz nepilnīgu informāciju, Komisija ar lēmumu pieprasa sniegt šo informāciju. Lēmumā norāda, kāda informācija tiek prasīta, un nosaka atbilstīgu termiņu, kurā tā ir jāiesniedz. Tā norāda sankcijas, kas paredzētas 61. panta 2. punktā. Tā norāda arī tiesības prasīt lēmuma pārskatīšanu Eiropas Savienības Tiesā.

Komisija vienlaikus nosūta sava lēmuma kopiju tās dalībvalsts regulatīvajām iestādēm, kuras teritorijā atrodas attiecīgās personas dzīvesvieta vai attiecīgā uzņēmuma juridiskā adrese.

6. Šā panta 1. un 2. punktā minēto informāciju lieto vienīgi šīs regulas noteikumu izpildes nodrošināšanai.

Komisija neizpauž informāciju, kas iegūta saskaņā ar šo regulu un uz ko attiecas pienākums glabāt dienesta noslēpumu.

61. pants

Sankcijas

1. Neskarot 2. punktu, dalībvalstis paredz normas attiecībā uz sankcijām, ko piemēro par šīs regulas noteikumu, atbilstīgi 55. pantam pieņemto tīkla kodeksu un atbilstīgi 57. pantam pieņemto vadlīniju pārkāpumiem, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu minēto normu īstenošanu. Paredzētajām sankcijām jābūt iedarbīgām, samērīgām un atturošām.
2. Komisija var ar lēmumu piemērot uzņēmumiem sodanaudas, kas nepārsniedz 1 % no kopējā apgrozījuma iepriekšējā saimnieciskās darbības gadā, ja tie tīši vai nolaidības dēļ iesniedz nepareizu, nepilnīgu vai maldinošu informāciju, atbildot uz pieprasījumu atbilstoši 60. panta 3. punktam, vai neiesniedz informāciju termiņā, kas noteikts ar lēmumu, kurš pieņemts atbilstoši 60. panta 5. punkta pirmajai daļai. Nosakot sodanaudas apjomu, Komisija ņem vērā to, cik smags ir šā punkta pirmās daļas prasību pārkāpums.
3. Sankcijām, kas paredzētas atbilstoši 1. punktam, un lēmumiem, kas pieņemti atbilstoši 2. punktam, nav krimināltiesiska rakstura.

62. pants

Komitejas procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja, kas izveidota ar [Direktīvas 2009/72/EK pārstrādātās redakcijas, kas ierosināta ar COM(2016) 864/2] 68. pantu.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro 5. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 182/2011 ¹⁹.

63. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt [] 46. panta 4. punktā [] un 59. panta 11. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz nenoteiktu laiku no [PB: *lūgums ievietot spēkā stāšanās datumu*].
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt [] 46. panta 4. punktā [] un 59. panta 11. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar **Elektroenerģijas pārrobežu komiteju un** ekspertiem, kurus katra dalībvalsts iecēlusi saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.

¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011, 13. lpp.).

5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar [] 46. panta 4. punktu [] un 59. panta 11. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

64. pants

Atcelšana

1. Regulu (EK) Nr. 714/2009 atceļ. Atsauces uz atcelto regulu uzskata par atsaucēm uz šo regulu, un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu II pielikumā.
- 1.a Jebkādu īstenošanas aktu, kas pieņemts uz Regulas 714/2009 pamata, turpina piemērot pēc Regulas 714/2009 atcelšanas datuma, līdz tas tiek atcelts.**

65. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2020. gada 1. janvāra.

Šīs regulas 13. un 58.a pantu piemēro no dienas, kad stājas spēkā šī regula.

Šīs regulas 13. panta īstenošanas nolūkā 14. pantu piemēro no dienas, kad stājas spēkā šī regula.

Lai ne vēlāk kā līdz 2030. gada beigām pārskatītu šo regulu, Komisija attiecīgā gadījumā iesniedz priekšlikumu.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs